

Gheestelijcke Harmonie

**Van veel-der-leye en uyt-gelesen, soo Oude als Nieuwe,
Catholijcke kerckelijcke Lof-sanghen, Leysenen, ende
Liedekens op die principaelste Feesten ende Getijden
des Jaers, die men in't Vorstendom Cleven by den
Catechismus singht**

bron

Gheestelijcke Harmonie, Van veel-der-leye en uyt-gelesen, soo Oude als Nieuwe, Catholijcke kerckelijcke Lof-sanghen, Leysenen, ende Liedekens op die principaelste Feesten ende Getijden des Jaers, die men in't Vorstendom Cleven by den Catechismus singht. Franciscus van Soest, Antwerpen 1722 (herdruk)

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/_gee005ghee01_01/colofon.php

děni

Approbatie,

DE nieuwe Liedekens, die in den lesten druck hier by gevoeght zyn, moghen om haer stichtigheyt, nuttelijck ghedruckt worden. Tot Embrick, den 10 September 1685.

*PAVLVS ROSRAN,
Provicarius Reverendi.*

Epis. Castoriensis.

De nieuwe Liedekens, die by de andere tusschen ghevoeght syn, syn gheteckendt met sulcken teeken.

Vermaninge aen de Jonkheyt, tot den Catechismus.

Wijse: *Een Seraphinsche tonge.*

HOort toe wat ick u leere,
 Kinders van goeden aert,
 Dient voor al Godt den Heere:
 Met geen sond' u beswaert,
 Ghy zijt doch al herbooren,
 In Christo JESU fijn,
 Gaet ghy nu weer verlooren,
 Ten sal maer u schult zijn.   Gy zijt, etc.
     Maer wilt ghy wel u leven,
 Aenstellen naer behoor,
 Hoort u niet nae 't quaet ingeven,
 Al van den helschen moor:
 Oock van de quade Leckers,
 Die vuyl menierigh zijn,
 Wacht u, 't sijn kleyne Neckers,
 Sy stroeyen quaet fenijn.   Oock, etc.
     Maer noch wil ick u bringen
 Al voorder tot de deught,
 En wilt my niet ontspringen,
 Komt mee ghy Jonghe Jeught,
 Komt hoort Catechiseren,
 En komter met jolijt,
 En wilt toch niet faeljeren,
 't Is toch al u profijt.   Komt, etc.

Daer sult ghy wonder leeren,
 En veel dingen onklaer,
 Sullen door lichts vermeerren
 V worden openbaer,
 Oock sult ghy hooren spreken
 Seer fraey en excellent,
 Sy staen al op haer reken,
 Met oorden pertinent. Oock, etc.

Noch sult ghy hooren singhen
 Een liet met soeten toon,
 Van geestelijcke dingen,
 Tot deughden seer ydoon,
 Leert dese oock van buyten,
 En laet de vuyle staen,
 Laet die d'vuyle schavuyten
 Die na de Helle gaen. Leert, etc.

Maer als ghy nu te gader
 Den Catechismus hoort,
 Ick ben u een goet rader,
 Den Pater niet en stoort:
 Want anders sout ghy derven
 Alle die prijsen schoon,
 Die de stille verwerven
 En krijgen voor haer loon. Want, etc.

Dus handekens te samen,
 En wilt de oogen slaen
 Op Pater na betamen,
 En hoort zijn goet vermaen:
 Dus doende sult ghy wassen,
 In Godts gratie divyn,
 En grooten wijsheyt tassen,
 Op seer korten termijn. Dus, etc.

Kersnachtse Nachtegael.

1. Voor-bereydingh tot Kersmis, in den Advent. *Veni Redemptor gentium.*

KOmt o Heylant der Heyd'nen goet,
 Toont die geboort der Maget soet,
 Verwondert u ghy werelt befaemt,
 Want Godt, soo een geboort betaemt. *Non ex*
     Niet uyt den bloet, oft mannelijck saet,
 Maer door des Gheests verholen raet:
 Worden Godts woort vleysch wonderlijck,
 Des lijfs vreugt bloeyden suyverlijck. *Alvus*
     Die suyver maget worden swaer,
 Noch bleef sy een maget eerbaer,
 Der deughden vantiens lichten schoon,
 Dan Godt is daer in zijnen throon *procedens*
     Hy komt uyt sijn slaep kamer net,
 Van des Koninghs Hof ongesmet,
 t'Weer natuer en art een helt
 Sijn wegh te loopen wel gestelt. *Egressus*
     Sijn komst is van den Vader Heer,
 Na hem is oock sijn wederkeert:
 Tot in der hellen diep hy daelt,
 Klimt weer ten Hemel met geweld. *AEqualis*
     O Soon des Vaders schoon gedaen,
 Het kleet des vlees wilt trecken aen:
 Ons lichaems kranckheyt sonder macht,
 Versterckt genadig door u kracht. *Deo! patris*
     Lof en glorie in den hoogsten throon,
 Sy Godt den Vader en den Soon,
 Den Heyligen Geest te gelijk,
 Op eerden als in Hemelrijck. Amen.

I I. *Conditor alme fiderum.*

O Schepper aller Sterren klaer,
 Een licht der geloovige schaer,
 Christe onse Verlosser goet,
 Hoort dat wy bidden met ootmoet, *Qui*
     Ghy waert bedroeft dat door de doot
 Die werelt was in hooghsten noot,
 Ghy maeckten oock den mensch gesont,
 Die door de sonden was verwont. *Vergente*
     Als die werelt tot den avont vloot,
 Quaemt ghy Bruydegom schoon en root
 Vyt dijnes Moeders Lichaem reyn,
 En sy bleef een maget certeyn. *Cujus*
     Voor u geweld en stercke kracht
 Moet sich buygen alle geslacht
 In Hemel en in't aertsche dal,
 Die u zijn onderdannigh al. *Occasum*
     Die Son en oock die klare Maen.
 Na uwer willen orningh gaen,
 Die Sterren oock den glants geven,
 Na u gebiet seer verheven. *Te deprecamur.*
     O heyligh Heer gebenedijdt,
 Rechter van toekomende tijdt,
 Wy bidden u doet ons bystant
 Tegen die macht van den vyant. *Laus*
     Lof zy u Christe en eerlijckheyt:
 Met den Vader in eenigheyt,
 Daer toe oock Godt den Heyligen Geest,
 Gelooft moet zijn met alle feest. Amen.

I I I.

WT harden wee riep Adam seer,
 En zijn geslacht met sorghen,

Want komt die ons verlost een Heer,
Hoe langh leyt hy verborghen,
O Heere Godt siet aen die noot,
Verscheurt des Heeren ringen,
Wilt senden af dijn eeuwich woort
En laet hem hier af dringen,
Den troost van alle dingen.

Godt Vader hoorde dese klacht,
Doet sich niet meer besinnen,
Sende den Engel in zijn kracht,
Beval hem dese dingen:
Gaet heen tot eener reyner Maeght,
Die my doet wel ghevalen,
Sy is met deughden wel bedaeght
En lief my boven allen,
Groet haer met eeren schallen.

Hier worden seer haest vernoemen,
Dat tot die maget teere,
Sint Gabriel is ghekomen
En groeten haer met eere;
Hy sprack o maget vol gratie,
Ghy zijt seer hoogh verheven
Al boven der Vrouwen nacie,
Ghy sult des werelts leven
Door u geboorte geven.

Die maget begon te schroomen,
En schrickten in haer moet,
Sy gedacht hoe sal dit komen,
Hoedanigh is dese groet?
Sy sprack seer oodtmoedelijcke,
Hoe soude dit kommen by,
Ick en kende sekerlijcke,

Noyt man, dus verwondert my,
 Dat ick sal zijn een moeder bly.
 Den Engel sprack weder tot haer:
 O ghy weerde maget schoon,
 Ghy sult sonder eenigh gevaer,
 Gebaren Godt eenigh Soon,
 Wonderlijck sult ghy ontfanghen,
 En moeder zijn gewis,
 Naer wien is, seer groot verlangen,
 En blijven een maget fris,
 Dat boven al wonder is.

Godt der heylig Geest van boven,
 Sal u omschijnen schoon,
 Sijn gratie sal u bedouwen,
 En dat wonder in u doen:
 Want alle woort is dog machtig,
 By Godt die ghy hebt behaeght,
 Werckende alle dingen krachtigh,
 Die't al in zijner hant draeght,
 Sprack den Engel tot de maeght,

Die maget ginck haer verneeren,
 En maeckten dit vast accoort,
 Siet de dienst-maeght des Heeren,
 My gheschiede nae u woort,
 Daer worde die maget bevrucht,
 Ontfinck een kindeken soet,
 Ghebaerden sonder hert en sucht,
 Ons allen dat hooghsten goet,
 Want Godt sag aen haer ootmoet.

Dit is die maget met eeren,
 En moeder der suyverheyd,
 Die ons brogt den Heer der Heeren,

Tot ons aller saligheyt,
 Wy t'samen met herten reyne,
 Loven dit Maegdeken fijn.
 Wy Christenen groot en kleyne;
 Want haer soete Kindekijn
 Verlost ons uyt aller pijn.

I V. De Booschap van *Maria*

* Stem: *Ick drinck den nieuwen Most.*

*H*Et Menschelijck geslacht
 Had in een duyster nacht
 Gelegghen lanck, soo dat het haest verdroot
 Te blijven langer in die groote noot:
 Sy hadden langh verbeyt
 Na blyde tijdingh die haer was geseyt,
 Dat komen souw, haer trouw Verlosser, die haer verlossen souw,
 Vyt haeren grooten rouw.
     Den tijdt liep staeghs voor-by,
 Sy raeckten nimmer vry
 Van haer gequel, Sy waren seer beswaert
 Om dat niet quam die haer van d' Hel bewaert:
 Maer heden siet eens aen,
 Is Godt ghekomen op dees werelts baen,
 In *Nazareth* den Enghel groete, Godes waerdste Maeght,
 Die nu Godt in haer drachgt.
     Den Enghel *Gabriel*
 Quam nederdalen snel,
 En hy sprack aen met groot ootmoedigheyt,
 De waerste Maeght die was voor Godt bereyt:

Maria was haer Naem,
 Een Maegt verkoren en Godt aengenaem:
 Hy seyde, tot haer ick kom u groeten, *Met u is den Heer,*
 Wien toekomt alle Eer.
 Ghy zijt gebenedijdt,
 En nu en t'aller tijdt,
 Boven't geslacht van alle Vrouw-persoon
 Ghy dragen sult Godts alderliefste Soon,
 ' Welck als dees Maeght verstonc
 Heeft sy verslagen, geopent haren mont,
 En heeft geseyt, met goe'voordachte: *Hoe sal dat geschien;*
 Want ick geen man wil sien.
 Hier op den Engel seyde',
 Door't Goddelijck beleidt,
 't Sal niet geschien, soo als gy Maegt denkt,
 V Maegdom geensints worden sal gekrenct;
 Want Godt den Heyligh Geest
 Sal u omstralen, des *zyt niet bevreest:*
En Godes kracht sal u omlomm'ren, des u wel versindt,
 Godts soon sal sijn u kindt.
 Welck vrent bescheyt als's hoort
 Heeft sy ghegheven 't woort:
 Sy heeft betaemt, sy sey met groot ootmoet:
 Ick Engel u bedanck van uwe groet:
Siet aen des Heeren Maeght,
 Laet Godt volbrengen 't geen hem heeft behaeght:
 Op dees manier, sal ick aenveerden, 't geen dat Godt begeert,

Die my zijn Soon nu vereert.
 Nu Mensch niet meer en sucht,
 Want dese Maeght bevrucht
 Geworden is, soo drae sy van haer gaf
 Haer woort aen Godt, die nu niet meer is straf:
 Laet ons nu op de aerd'
 Plat nedervallen, want dees Maeght is 't waerd,
 Sy is Godts Bruydt, sy is Godts Moeder sy neemt wegh ons smert,
 Draeght aen haer op u Hert.
 O alderwaerdste Vrouw!
 O onser al behouw!
Maria Maeght die *Jesum* heeft ontfaen,
 Ick u bedanck van 't woort, welck ghy hebt gedaen.
 Want ghy de oorsaeck zijt
 Van ons behoudingh, ghy hebt ons bevrijt;
 Bevrijt hebt gy ons: want door't aenseggen, van u, wiert Godt mensch;

V. De Wed. van de Maget *Maria*, ende t'samen de Groetenisse.

Op de wijze: *Het viel een Hemels, &c.*

Maria
 O Eeuwigh Godt Almachtigh,
 Tot u soo roepen wy:
 Wilt ons eens zijn gedachtigh,
 Maeckt Israel eens bly:
 Wilt haest Messias senden,
 Die ons verlossen sal
 Van alle ons ellenden,

Geschiet door Adams val.   Wilt haest, etc.

Och! mocht ick eens aenschouwen
 Die schoone jonge maeght,
 Die edel Vrouw der Vrouwen,
 Die Godt soo heeft behaeght,
 Dat sy eens sal ontfangen
 Den Salighmaker soet:
 Naer hem staet mijn verlangen,
 Hy is dat eeuwigh goet.   Dat sy, etc.

Ick wensch met herten seere,
 Dat ick haer dienen mocht,
 Die tot soo grooten eere
 Van Godt sal zijn besocht:
 Want sy is uytgelesen
 Van in der eeuwigheyt,
 Om eens Moeder te wesen
 Van sijnder Majesteyt.   Want sy, etc.

Den Engel.

Ick groet u Maget schoone,
 Gebenedijdt zijt ghy,
 Den Vader uyt den throone
 Die is u altijd by:
 Hy heeft u uytverkoren,
 Want ghy vol gratie zijt:
 Van u sal zijn geboren
 Christus gebenedijdt.   Hy heeft, etc.

Maria

Wat zijn dit voor nieu-maren,
 Seght my 't verstant hier van,
 Hoe ist dat ick sou baren,
 Daer ick noyt kende Man?
 Ick heb Godt op gedragen
 Van joncx mijn suyverheydt;
 Om hem soo te behaghen

Tot mijnder saligheyt.

Den Engel.

Schoon Maeght wilt u verblyen,
 En sijt toch niet bevreest,
 Den Heer sal u bevryen
 V senden sijnen gheest:
 Sijn kracht sal u omschijnen
 Van hem sult g' sijn vervult,
 En baeren sonder pijnen,
 Moeder Godts wesen sult.   Sijn, e[tc.]

Maria

Mijn hert is seer ontsteken,
 Als ick u heb gehoort,
 Met blijerschap wil ick spreken
 My geschiet naer u woort,
 Mijn ziel maeck groot den Heer,
 Ick wil hem roepen aen,
 Want hy sijn Dienst-maeght teere
 Veel graci' heeft gedaen.   Mijn, e[tc.]

Den Dichter.

Ter eeren laet ons singen
 Van die schoon' Maaget reyn,
 Op dat sy ons wilt bringen,
 In dat schoon Hemels pleyn:
 Daer vreught is boven maten,
 Voor die tot Godt hem keert
 Geen hert en kanse vaten,
 Soo die Schrifuere leert.   Daer vreught, [tc]

V I. Een schoon gesang van de Boodschap van onse *Lieve Vrouwe*.

EGroet sijt ghy een Koningin,
 En aller werelt een troosterin,
 O *Maria* hoe heyligh sijt ghy geboren
 Godt heeft u selver uytverkoren,

Vyt anderen Jonck-frouwen allen.

Maria gedachtigh in haren moet,
 Och! Godt wie is die Jonck-frouw soo goet
 Die gebaren sal den Heylandt fijn
 Wie gern woud ick haer dienaarin sijn
 Nu en tot allen tijden.

Als balt die Godlicke Majesteet,
 Den heyligen Engel gesendt heeft,
 Gabriel is hy genaemt,
 Tot Nazareth in dat Galyleysch Lant,
 Tot *Maria* der reynen.

Hy quam tot haer door verslotene deur,
 Hy groeten sy en sprack tot heur,
 Ave, ghy sijt aller genaden vol
 Des Heere is met u, sijt gebenedijdt vol,
 Boven andere Vrouwen alle.

Maria verscrack over sulcke woort
 Die sy van den Engel hadt gehoort
 Sy gedacht by sich hin ond heer,
 Wat dit voor een groet en boodtschap weer,
 Die Gabriel haer brachte.

Den Engel sprack, *Maria* vreest u niet,
 G'naedt hebt ghy vonden mildelijck
 By Godt den Heere en den hoogsten throon,
 Ghy sult baren eenen Soon,
 Dat gelooft gy my voorware.

Maria die antwoorde sedelick
 Den heyligen Engel seer deughdelick,
 Den hoogsten Godt is wel bekendt:
 Dat mijn hert weet van geenen Man
 Hoe sal dan dit gescheen.

Den Engel sprack, *Maria* gelooft my nu,

Den heyligen Geest sal komen tot u,
 V sal overschatten die Goddelicke kraft
 En bewaren uwe reyne Jonck-frou schaft,
 Nu en tot allen tijden.

Ghy sult gebaren den hoogsten Soon,
 Godt sal hem geven Davids thron,
 Dat hy regiere machtiglick,
 Sijn herschaft wijt uijt breydet sich
 Sijn rijck en heeft geen ende.

Maria die antwoorden innighlijck,
 Den Engel Godts demoedichlijck,
 Eene Maeght ben ick des Heere mijn,
 Ick geef my inder wille sijn,
 My geschie na uwen woorden.

Als balt hadt *Maria* des Godes Soon
 Van den heyligen Geest ontfangen schoon,
 Sy heeft hem gedragen kuysch ende reyn
 En als sy quamen tot Bethlehem,
 Daer heeft sy den Heylant geboren.

Met dit gesangh loven wy dich,
Maria Godes Moeders genaden viel
 Laet ons genieten der voorbid dijn
 Op dat u lieve Kindelijjn,
 Ons geve dat eeuwich leven.

VII.

Ave Maria, gratia plena, Ave Maria, &c.

Soo groeten die Engelen die Jonckfrouw *Maria*.

Daer sy in haer gebeden sat.   Soo groeten, etc

Maria gy sult een Soon ontfangen,   *Maria*

Daer na Hemel en Aerde verlangen,

Dat gy een Moeder des Heeren sout sijn   Daer na Hemel, etc.

O Engel hoe soud dat gescheyen, O, etc.
 Mijn hert kan geenen Man erkennen,
 In deser wijde werelt breet. Mijn hert, etc.
 Den heyligen Geest sal over u komen, etc.
 Gelijck den douw rijst over die blommen,
 Also moet Godt geboren sijn. Gelijck den, etc.
Maria sy hoorden alsulkes geeren, *Maria*, etc.
 Sy sprack ick ben een Dienst-maeght des Heeren,
 Nu uwen woort gescheye my. Sy sprack, etc.
 Die Engelen vielen op hare knyen, etc.
 Zy songen so luyde *Sancte, Sancte*.
 Den Lof-gesanck van *Maria*, Sy songen, etc.
 Die Enghelen vlogen al hoger en hoger. etc.
 Sijt willekom ghy Hemelsche Boden,
 Dat *Maria* heeft wel ontfangen. Sijt, etc.
Maria heeft ons wel ontfangen, *Maria*, etc.
 Daer nae stont Hemel en Aerde verlangen,
 Zy is een uytverkoren Bruyt. Daer na, etc.
Maria gy moght wel vrolijck wesen, etc.
 Dat gy alleen sijt uytgelesen,
 Een moeder des alderhooghsten te sijn, etc.
Maria gy wilt Godt voor ons bidden, etc.
 Op dat wy kommen inde Hemelsche steden,
 Dat wy met verblijt mogen sijn. Op, etc.
 Der Heer sal sulcks niet versagen, Der, etc.
 Hy sal aenhoren ons weenen en klagen,
 En voeren ons in't Hemelrijck. Hy sal, etc.
 En willen wy prijsen, danken, en loven, etc.
 Den Heer in den Hemel hoogh daer boven,
 Dat ons den Heer verlosset heeft. Den, etc.

VIII.

WEest gegroet, Maget *Maria* verheven,
 Gebenedijde boven alle Vrouwen,
 Ghy zijt alleene die ons brengt het leven,
 Soete landouwe.

Gratie vele uyt des Hemels throone,
 Sijn in geschoncken minnelijck en by,
 Der Heeren Heere is met u o schoone,
 Maget *Maria*.

Hoort wat een bootschap Gabriel gepresen.
 Is van den Hemel brengende ydone.
 Ghy sult ontfangen ende Moeder wesen
 Van eenen Sone,

Gy sult hem geven eenen naem seer schoone
 Dat sal sijn *Jesus*, na des Vaders wensche
 Hy sal sijn aller saligheyt en loone.
 Godt ende Mensche

Troost ons *Maria*, helpt ons Maget reyne
 Laet desen bode haestigh weder-keeren,
 Segt, soo geschiedet: Segt, siet hier de kleyne
 Dienst maegt des Heeren.

Wilt nu van boven Hemelen bedouwen
 En ghy wolcken regent den verkoren
 Die om de menschen soo van eener Vrouwen
 Wilt, sijn geboren.

Lof Godt den Vader, lof den Sone mede,
 Lof zy u heyligh Geest in aller tijden
 Lof u *Maria* laet ons eens in vrede
 Met u verblijden.

I X. Liedekens, ende Leysenen van Kersmisse.

*Stem: *Langs de groen bedeckte weggen.*

Van de werelt hier verstooten
 En van alle goet ontbloot
 Met sijn tranen overgooten,
 En verlaten in de noodt
 By de beesten // Siet den meesten,
 Meester van de werelt al
 Neer geschoven, Vyt sijn hoven,
 En geboren in den stal.

By de beesten komt hy soecken
 Aen de beesten ons gelijk:
 Nauw bedeckt met arme doecken
 In sijn eygen Koninckrijck,
 Sonder Throone, Sonder Kroone,
 Siet sijn hooge Majesteyt,
 Hier ootmoedigh, En saghtmoedigh,
 Als een Lam in't hoy geleyt.

Kont ghy nogh, o sondaer slapen,
 Daer die groote mogentheydt
 Die de werelt heeft geschapen
 Om u groote sonden schreyt.
 Wilt ontfangen, Van sijn wangen,
 Desen aengenaemen douw,
 Laet sijn traenen, Vermaenen,
 En bewegen tot berouw.

D'alderleeghste plaets verkooren,
 Heeft den alderhooghsten Heer
 Om den sondaer te verhooren
 Is gedaelt van boven neer,

Is gewonden, Om u sonden,
 In de doeckjens hem bereyt,
 Hy u ooghen, Wil afdrogen,
 Vol van medeoogenthey,

Al de werelt is hem tegen,
 Vyant van ootmoedigheyt
 Hy begint hier and're wegen,
 Vyant van hooveerdigheyt
 Volght sijn raden, en sijn paden
 Volght hier sijn exempel naer,
 In sijn leven, V gegeven.
 Boven alle lighten klaer.

In u sal het eynde naken,
 Van u goet, en naeckt de doodt,
 Sult ghy van de werelt maken
 Eenen stal van al oock bloot,
 En vertoonen, Dat haer throonen:
 En doet haer ootmoedigheyt
 Aen gebeden, Haest vertreden
 Is maer hoy vol ydelheyt.

V dan sal men uyt de hoecken
 Voor u alderleste draght
 Oock maer soecken arme doecken
 Van de werelt niet geacht;
 Dan u Neven, V maer geven
 Voor u Kribb' een Kist van hout
 Eer, en staten, V verlaten
 Siet waer op dat ghy betrouwt.

Siet den Heer alsoo beginnen
 Als ghy van dit leven scheyt,
 Wilt hem boven al beminnen,
 Soeckt alleen u Saligheyt:

Wilt hier leeren, V verneeren
 En de werelt met haer goet
 Sonder schaden, Nu versmaden
 Eer ghy die verlaten moet'

X. *A solis ortus cardine.*

VAn opganck der klaer Sonnen schijn,
 Al tot des werelts eynt en termijn,
 Soo laet ons loven Christum schoon
 Der reyner Maegt *Maria* Soon.

Den salich Schepper aller ding,   *Beatus author*
 Tooch aen een knechts lichaem gering,
 Het vleesch door 't vleesch hy vreyen wou
 Dat sijn schepsel niet vergaen sou.   *Caste parentis*
 Godes genaed van Hemel groot,
 Sich in die reyne Moeder goet
 Die Jonck-frou droegh een Hemels pant,
 Dat die natuer was onbekant.   *Domus pudici*
 Dat suyver Huys des lichaems zart,
 Seer haest een Sempel godes wart
 Die geenen Man oyt hadt erkant,
 Van Godts woort men swanger vant.   *Enixa*
 Een moeder heeft gebaret doe,
 Den Gabriel bootschapte vroe,
 Den Joannes in't Moeders slot,
 Heeft aengebeden als sijnen Godt.   *Foeno jacere*
 Hy lach in't hoy met armoet groot,
 Die harde krib hem niet verdroot
 Hy wort gelaeft met mellick daer,
 Die aller ding erneret waer.   *Gaudet chorus*
 Dat Hemels choor verblijft sich seer,
 Die Engelen singen Godes eer,
 Den Herderkens wort oock vermelt

Den Heer en Schepper aller welt.   *Gloria*
 Lof, eer, en danck sy u gesaegt
 Christus geboren van eener Maegt,
 Met den Vader en heyligen Geest,
 Die wy hier loven al om't meest.

X I. Kers-Liedeken.

OP eenen Kers-nacht wert Godt geboren,
 In eener Kribben wert Jesus erkoren
 Vnd daer en was nymant na noch by,
 Dan Joseph en die reyne Moeder *Mary*
 Hoe wel was haer doe, Susanna,
 Den lieven Heere *Iesu*, den heyligen Kerst;
Marie, Marie Soon.
Maria die tooch na Joodsche landt,
 Met Joseph tot dat sy Betlehem vondt,
 Daer hadde geen plaetse die Jonkfrou reyn,
 Noch eenich huys daer sy mocht gaen hinein.   Hoe wel, etc.
Maria die sou gebaren een Soon,
 Een Koninck uyt der Hemelen throon,
 Sy soecket die kribbe der Beesten stal,
 Daer baert sy 't kindeken sonder mis fal.   Hoe wel, etc.
 Weest willekom Heer Jongeling, Heer Jongling.
 Die ons van boven is neder gesint,
 Hy is der Maget *Marie* haer kint,
 Hy is der Joden, en onsen Koninck   Hoe wel, etc.
Marie die was wel bereyt,
 Met cierlijcke doecke of windel kleijt,
 In doeckxkens reyn dat kint gewant:
 Op hoy der kribben werdt Christus bekant.   Weest willekom, etc.

Den Engel Godes die haest verbreyt
 Den Herders in't velt met desen bescheyt,
 V is geboren een Koninck groot
 Die alle volck helpen sal uyt den noot.   Weest willekom, etc.

Na Bethlehem gaet en soeckt den Heer,
 In't hoy der kribben, hoort dese nye meer
 Mits den soo singet die Engelsche schaer
 Lof Godt en den menschen vreed allegaer,   Weest willekom, etc.

Die Herders terstont na Bethlehem gaen
 Bevinden gelijk sy van den Engel verstaen:
 Wat sy spreecken *Maria* behelt
 Die heeft dit al onsen Coninck vertelt.   Weest willekom, etc.

X I I. *Dies est laetitiae.*

*D*En dag die soo vreugden rijck
 Allen creaturen:
 Godes Soon van Hemelrijck,
 Boven die naturen
 Van eener jonck-frouw is geboren,
Maria gy zijt uytverkoren
 Dat ghy Moeder wordest,
 Wat geschach soo wonderlijck,
 Godes Soon van Hemelrijck
 Die is mensch gebooren.
 Een kindeken soo loffelijck,
 Is ons geboren huyden,
 Van eener Jonck-frou suyverlijck,
 Tot troost ons armen luyden
 Waer ons dat kindeken niet geboren,
 Soo waren wy altemael verloren
 Dat heyl is onser alle.

En ghy soete *Jesus* Christ,
 Die ghy mensch geboren bist
 Behoet ons voor die helle.

Als die Son doorschijnt dat glas,
 Met haren klaren schijne
 En doch niet verseeert das,
 Soo merckt algemeyne,
 Gelijcker-wijs geboren wardt
 Godes Soon heel reyn en zart
 Van seer grooten weerden,
 In die krib wert hy geleg
 Is seer arm ende slecht,
 Hier op deser eerden.

In den Stal wert huyl geboren,
 Die schoon klaerheyt der Sonnen
 In een krib werd huyl erfaeren,
 Onses herten wohnnen
 Sy bidden hem de armelijn,
 Daer door geschapen die sternen zijn,
 In den Hemel daer boven,
 Saligh zijn die borsten fijn,
 Soo dit kleyne kindekijn,
 Lieflijck heeft gesongen.

De Herders op den vel waren,
 En hoorden des' nieu mare
 Van der Engelen scharen,
 Waer Christus geboren ware,
 Een Koninck boven alle Koningen groot
 Welck den Herodes verdroot
 Hy sant uyt sijne boden,
 Siet wat eenen valschen list
 Erdacht hy tegen Jesum Christ,
 Die kinder liet hy dooden.

X I I I. *Natus est nobis hodie, &c.*

*H*Et is een Kindeken ons geboren,
 Voor anderen uyt-verkoren,
 Dat stillet Godes thooren,   Dat stillet, etc.
     Sulck Kint is ons gegeven huylt,
 Als ons die Schriftuer beduyt,
 Des frewen sich die luydt,   Des frewen, etc.
     Sijn Edelen Naem seer heerlijk groot,
 En oock zijn heyligh bloet
 Maeckt nu de sonden doot,   Maeckt nu, etc.
     Sijn rijck is vol gerechticheydt,
 Met vreed en sekerheyt
 Weeret in eeuwigheyt,   Weeret, etc.
     Sijn rijckdom en zijn vromigheyt,
 Dienet tot saligheyt,
 Der gantscher Christenheyt,   Der, etc.
     Der slangen koop vertreden ist,
 Die ons door raedt en list: (bracht), etc.
 Gebracht heeft den eeuwichen twist,   Ge.
     Daerom lovet tot aller frist,
 Den Heere Jesum Christ
 Dat hy mensch geworden is,   Dat hy, etc.
     Dat hy alsoo frundelijcker wijs,
 Sigh gaf al tot een prijs,
 Den sy lof, eer, en prijs,   Den sy, etc.

X I V. *Resonet in Laudibus.*

*H*Et moet nu klingen over al,
 Met lof, en oock met rijcken schal
 Syon met der vromen getal:
 Hy is erschienen, den ons geboren *Maria*
 Het is vervult, dat ons verkondight heeft Gabriel,

Eja, Eja die Jonkfrou Godt geboren heeft
 Als die Godlijcke wijsheyt sich verwilliget heeft.
 Het is geboren Emanuel
 Den ons verkondight Emanuel
 Dat betuygt Ezechiël. Het is erschenen, etc
 Ghy jonge Kinder singht den Heer
 Den nieuwen Koninck brenght die eer
 Met aendagt lovet Godt den Heer. Hy, etc.
 Sion prijst dit Kindeken kleyn,
 Den Heylaat welcker ons alleyn,
 Maeckt van allen sonden reyn. Hy is, etc.
 Daerom soo laet ons singen al
 Met aendacht en met freugden schal
 Den nieuwen Koninck altemael. Hy is, etc.
 Singt en looft den Heere soet,
 Die ons gevoert heeft uyt de doot,
 En deylt ons met dat eeuwig goet. Hy is, etc.

X V. Omnis mundus jucundetur.

VVEest frolick en jubileert, *Iesu* den Messie,
 Die de gantse werelt regieret: Is een Soon *Maria*,
 Ligt daer in dat kribbeken,
 By't Osken: en by't Eselken,
 O gy lief, soete en zarte Kindeken,
 Du ist mijn, ick bin dijn,
 Juychet, springet, klinget, singet, hodie, hodie, hodie, Is geboren Christ,
 Dat Kindeken *Marie, Marie, Marie*,
 En heeft van ons heen wegh genomen,
 Alles wee, alles wee, alles wee,
 Helpt dat wy haest tot u komen, O Christe

Alle werelt na frewet sich, in desen nieuwe Jaer,
 Die alle ding schaep machtelick, daer toe die Engel klare,
 Die ons huylt waer mensch geboren,
 Heeft een Moeder uyt-verkoren
Maria die reyne kuysche Jonckfrou zart
 Godes Soon seer reyn van aert,
 Die des duyvels rijck verbrack
 Door zijn gewalt, zijn gewalt, zijn gewalt
 Is by ons altijt voortan gants menigfalt, menigfalt, menigfalt,
 Door zijn liefde, sal hy van ons drijven
 Sond en doot, sond en doot, sond en doot,
 Helpt ons Christe Davids Soon, uyt aller noot.

Lof, en prijs sy u *Iesu* Christ
 O Godts Soon certeyne,
 Die ghy onse heylant dist: Maeckt ons van sonden reyne.
 Ghy zijt Godts klaerheit schoon
 Lichtende uyt des Hemels throon,
 Bist her kommen, ons te frommen,
 In die werelt, in die werelt
 V geselt, op te laden, onse schaden
 Menigfalt, menigfalt, trouwe helt
 Bist van Godt in aller noot, tot heyl gestelt,
 Heyl gestelt, heyl gestelt, aller welt,
 Laet ons u bevolen zijn: die kinder dijn,
 Kinder dijn, kinder dijn,
 Dat wy hier en daer eeuwiglick by u zijn.

X V I. *Magnum nomen Domini, &c.*

GRoot en heerlick ist Godes Naem Emanuel,
 Die *Maria* verkondigt ist door Gabriel,
 Hy is erschenen, aen huydigen dagh,
 Aen huydigen dagh in Israel,
 Van Mari' is uyt-gesproten in aller werelt
 Eya, Eya, Godes Soon van Hemelrijck,
 Is ons menschen nu worden gelijk,
 Op eerden geboren een Kindeken,
 Van *Maria* die Jonckfrouw reyn,
 Is ons geboren een Kindeken.
 Van *Maria* die Jonckfrou reyn,
 Is ons geboren een Kindeken.

X V I I.

*Stem: *Ach myn alderliefste Hart.*

O Kleyn Kint, O grooten Heer!
 Ey en wilt my niet meer vrage
 Of ick tot u liefde drage
 Want mijn tongh en spreeckt niet meer:
 Maer ontsluit mijn hert van binnen,
 Leest de antwoord die daer staet?
 Siet in 't hert hoe 't vier der minnen
 Aen mijn hert ter herten gaet.
 Ick bemin u meer al my,
 Meerder als mijn hert en sinnen,
 Ach! kost ick u meer beminnen
 Als des Hemels borgery!
 Jesu hadd' ick soo veel herten
 Als ghy in dees Kribb' alhier
 Voor my pijnen lijdt en smerten
 'k Deedse branden in u vier.

Ick en heb maer een kleyn hert
 Om u grooten Heer te minnen
 Dat uyt heel mijn hert en sinnen
 Aen u op-gedragen wert:
 Is 't dat iemant in sijn Koffer
 Heeft iet beters, dat hy 't geeft;
 't Hert dat ick aen *Iesus* offer
 Is het best dat in my leeft.

X V I I I. Psallite unigenito, Christo Dei Filio, &ct.

GElovet sijst' u Jesu Christ,
 Dat ghy een mensch geboren bist,
 Van eener Jonkfrouw dat is waer
 Des frewet sig der Engelen schaer.   Alleluia
 Gelovet sy die Jonckfrouw zart,
 Daer van die Heer geboren wardt
 Ons armen sondaers al te troost,
 Dat wy door hem worden verlost.   Alleluia.
 Gelovet sy der Engelen schaer
 Die by dese geboort oock waer,
 En sanck dat kleyne Kindeken lof,
 Op eerden en in't Hemels hof.   Alleluia.
 Des eeuwighen Vaders eenigh Kint,
 Die men nu in der kribben vint,
 In ons ellendigh vleesch en bloet
 Verkledet' sigh dat eeuwige goet.   Alleluia
 Dien aller werelt plaets niet besloot,
 Die leyt nu in *Marien* schoot:
 Hy is een Kindeken geworden kleyn,
 Der alle dingh behout alleyn.   Alleluia.
 Dat eeuwigh licht gaet daer heen in,
 En geeft der werelt eenen nieuwen schin,

Het licht schoon midden inder nacht;
 Dit licht heeft ons dat Kindeken gebragt Al.
 Der Soon des Vaders Godt van aert,
 Een gast in deser werelt waerd;
 En voert ons uyt dit jammer dael,
 En waekt erven van 's hemels zael Alleluia
 Hy is op der erden gekomen arm
 Dat hy sigh over ons erbarm;
 En in den Hemel maeckten rijck,
 En zijn lieven Engelen gelijk. Alleluia.
 Dat heeft hy alles ons gedaen,
 Sijn groote liefde te tuygen aen:
 Des frewt sigh alle Christenheyt.
 En danckt hem des in eeuwigheyt. Alleluia
 Nu bidden wy demoedighlijck,
 Dat ghy ons wilt genadighlijck
 Aen lijf en ziele wel bewaren,
 Als wy uyt dese ellend varen.

X I X.

*E*En fijnes Kindeken, ligt in dat kribbeken
 Alle lieven Engelen dienen den Kindeken:
 Singht en klinght, *Iesu* Godes kint,
 En *Maria* Sooneken; singht en klinght,
 Singht den nyen kindeken in't kribbeken
 Bij't Osken en by't Eselken, singt en klinght
Iesu Godes kint, en *Maria* Sooneken,
 Singht en klinght, singt den nyen kindeken,
 In't kribbeken, by't Osken, en by't Eselken.

X X. *In dulcis jubilo.*

*M*Et eenen soeten schal,
 Nu frolick singet al,
 Onser hertsen wonne,

Ligt in de Krib en stal,
 En lichtet als die Sonne,
 In der jonckfrouwen saal,
 Regiert over al, regieret over al.

O *Jesu* Kindeken,
 By u daer willen wy zijn;
 Troost doch ons gemoede,
 O Hemelsch Kindeken
 Door dijne groote goede
 Ghy zijt die Heer alleyn,
 Wilt ons genadigh zijn.   Wilt, etc.

By u ist vreug en singen
 Oock lust in eeuwigheydt,
 Der Engelen stemmen klingen,
 Van dijnder heyligheydt
 V lof dat moet ontspringen,
 En nu werden verbreyt:
 Door alle Christenheydt.   Door alle, etc.

X X I. *En Trinitatis speculum.*

*D*At spiegel der Dryvuldigheyd
 Verlicht der werelt duysterheyd,
 Eya lieve Christenheydt,
 Met Lof, en Sang zijt nu bereyt,
 Met frolickheydt, met eenigheyd,
 Van nu tot in der eeuwigheydt,
 Laet ons dat Kinden singen.

Godes Moeder sonder pijn,
 Heeft gebaren een kindekijn
 Eya lieve Christenheydt,   etc.

Hier leght het in dat kribbekijn,
 Dat wonder kintjien hups en fijn
 Eya lieve Christenheydt,   etc.

Die Engelen loven algelijck,
 Dat kindeken van Hemelrijck
 Eya lieve Christenheyt, etc.

X X I I .*Puer natus in Bethlehem.*

*E*En kint gebooren te Bethlehem, Bethlehem.
 Des frewet sich Jerusalem: Alleluja, Allel.
 Hier ligt het in dat kribbeken, kribbeken,
 Sonder endt is dat rijke sijn, Alleluja Alle.
 Dat Osken, en dat Eseltjen, Eseltjen,
 Erkende Godt den Heere sijn, Alleluja, Allel:
 Dry Coningen van Saba quamen daer,
 quamen daer, Gout, Wyrook, Myrh, brochten sy met haer, Alleluja.
 Sy gingen in dat huys hen in, huys hen in
 Sy groeten dat soete kindeken, Alleluja, Alle
 Sijn moeder was een reyne Maegt, re, etc.
 Die sonder Man gebooren hadt. Alleluja, etc.
 Godt is geworden een Kindeken kleyn, Kindeken kleyn,
 Op dat hy ons maeckten van sonden reyn, Alleluja, Alleluja.
 In desen Kersmis heylighen tijdt, heyligen tijt,
 Sy Godt der Heer gebenedijt, Alleluja etc.
 Gelovet syst u Heer *Jesu* Christ, Heer *Jesu* Christ,
 Dat ghy mensch gebooren bist, Alleluja, etc.
 Gelooft zijt heylige Dryvuldigheyt, Dry.
 Van nu aen tot in der eeuwigheyt, Alleluja.

X I I I . Een ander *Puer natus:*

*E*En Kint geboren, geboren te Bethlehem

Des frewet sich, frewet sigh Jerusalem;
 O liefd, o liefd, o liefd, o liefd,
 O liefd, o liefd, hoe soet zijt gy o liefd.

Hier ligt het in, ligt het in dat kribbeken,
 Sonder endt soo ist, soo ist dat rijcke fijn.
 O liefd, o liefd, o liefd, o liefd,
 O liefd, o liefd, hoe soet zijt gy o liefd.

Dat Osken, en Osken, en dat Eselken.
 Erkenden Godt, kenden Godt den Heere fijn;
 O liefd, o liefd, etc.

Dry Coninghen van Saba, van Saba quamen daer,
 Goudt, Wyroock, Myrrhen, Wyroock,
 Myrrhen, brochten sy daer;
 O liefd, o lief, o liefd, o liefd, etc.

Sy gingen in, gingen in dat huys hen in,
 Sy groetent weerde, groetent weerde kindeken;
 o liefd, o liefde, etc.

Sijn Moeder was, moeder was die reyne maeght,
 Die sonder man, sonder man gebaren hadt;
 O liefd, o liefd, etc.

Godt is geworden, geworden een kindeken kleyn,
 Op dat hy ons, ons maeckten van sonden, reyn;
 O liefd, o liefd, etc.

In desen Kersmis, desen Kersmis heyligen tijdt,
 Sy Godt de Heer, de Heer gebenedijdt;
 O liefd, o liefd, etc.

Gelovet sijstu, sijstu Heer *Iesu* Christ,

Dat ghy mensch, ghy mensch geboren bist,
O liefd, o liefd, etc.

Geloovet zijt, heylige Dryvuldigheyt,
Van nu aen tot, aen tot in eeuwigheyt;
O liefd, o liefd, etc.

X X I V. Een ander *Puer natus*.

*E*En kint geboren te Bethlehem

In dit soet Jaer

Des frewet sich Jerusalem:

In dit soet Jaer, segh ick voorwaer,

Is ons geboren een kindeken klaer

Een kindeken klaer

Godes Soon van Hemelrijck

In menschelijck natuer geboren ist

In dit soete Jaer.

Hier light het in dat kribbeken

In dit soet Jaer

Sonder endt soo is dat rijke sijn:

In dit soet Jaer, segh ick voorwaer

Is ons geboren, etc.

Dat Osken, en dat Eseljen

In dit soet Jaer

Erkennen Godt den Heere fijn:

In dit soet Jaer, segh ick voorwaer

Is ons geboren.

Dry Koningen van Saba quamen daer,

In dit soet Jaer

Gout, Wyroock, Myrrhen brachten sy daer,

In dit soet Jaer, segh ick voorwaer

Is ons geboren, etc.

X X V.

*E*En kint geboren te Bethlehem

Des frewet sich Jerusalem,
 O Godt mijn liefd, o Godt mijn liefd,
 Hoe komt ghy soo vrundelijck
 O du Godt mijn liefd.

Sijn moeder is een jonckfrouw reyn,
 Die sonder man gebaren een Kindeken,
 O Godt mijn liefd', o du Godt mijn liefd,
 Hoe reyn is dijn Moeder, o du Godt mijn liefd.

Sy nam haer Kindeken op haren schoot,
 Veel soeter tranen sy vergoot,
 O Godt mijn liefd, o Godt du mijn liefd,
 Hoe troost gy dijn Moeder, o du Godt mijn liefd.

Joseph brengt my een busken met hooy,
 Daer met ick mijn Kindeken een beddeken strooy,
 O Godt mijn liefd, o du Godt mijn liefd,
 Is dit nu dijn bedtien, o du Godt mijn liefd.

Maria windet haer kindeken in
 En leget in dat kribdeken,
 O Godt mijn liefd, o du Godt mijn liefd,
 Light ghy nu in't kribbeken, o du Godt mijn liefd.

Dat kindeken sagh zijn Moeder an,
 Oock Joseph den Godtsfruchtigen Man,
 O Godt mijn liefd, o du Godt mijn liefd,
 Hoe mid zijn dijn oogleyn, O du Godt mijn liefd.

Joseph aldaer met verwonderingh stont,
 Van vreug, van liefd, niet spreken kondt,
 O Godt mijn liefd, o du Godt mijn liefd,

Hoe verfrewt ghy dijn Vader, u du Godt mijn liefd.
 Sijn herts leyt in dat kribbeken,
 Nems hin, spricht hy mijn lieff Sooncken,
 O Godt mijn liefd, o du Godt mijn liefd,
 V leef ick, u sterf ick, o du Godt mijn liefd.
 O Bethlehem hoe zijt ghy soo hardt,
 Dat ghy niet opneemt dat kindeken fart?
 O Godt mijn liefd, o du Godt mijn liefd.
 Hoe zijt gy verstooten, o du Godt mijn liefd
 Siet aen wat *Maria* zijn moeder doet,
 Valt neder voor dat onentlicke goet:
 O Godt mijn liefd, o du Godt mijn liefd,
 Kundt ick u recht eeren, du Godt mijn liefd.
 Sy detetes an demudelich,
 En kuset zijn lieffelijckes aengesicht,
 O Godt mijn liefd, o du Godt mijn liefd.
 Hoe zijt gy soo lieflijck, o du Godt mijn liefd
Maria bidt voor ons dijn Kindt,
 Op dat het ons vergeef die sond,
 O Godt mijn liefd, o du Godt mijn liefd,
 Maeckt dat wy u lieven, o du Godt mijn liefd.

X X V I. * Liede tot het *Nieuw-geboren Kindeken.*

Stem: *O droevig ongeval.*

*D*En schepper van den Mensch
 Wort Mensch naer onsen wensch
 Op hoy en strooy daer ligt den Godt van al,
 't Verlooren schaepken soeckt hy in den stal.
 Den stercken *Samson* wiens al maght
 De poort der hellen en de doot verkracht,

Die wint en bint een teere Magets handt
 Op haren schoot in eenen lijnen bandt.
 't Vier dat ons hert verwermt,
 Light hier van kouw en kermt;
 Die't al bekleet, die ligt hier naekt en bloot;
 Het levend' broot dat lijt hier hongers-noot:
 Geheel het aertrijck komt hem toe,
 Die hier in't stalleken lijdt arremoe,
 De blijdschap die de Engelen verblijt
 Ligt hier van droefheyt in de kribb' en krijt
 Het volck van *Israel*
 Versent *Emanuel*
 Den Heer en Schepper van het aertsche dal
 Is gelogeert in eenen armen stal:
 V Kribb' *ô Iesu* is te hert,
 Sy is gemaect van al te rouwen hert:
 Verlaet de stal en altemael zijn smert,
 En maeckt u Kribb' *ô Iesu* in mijn hert

XXVII.

GEBoren is ons een kindeken
 Van eener Jonckfrouw reyne,
 Godt Vader, Soon en heylige Geest
 Die zijn gereyst met *Maria* alleyne.   Godt, etc
 Wy willen Godt loven in eeuwigheyt,
 Daer toe dat kindeken kleyne,
 En *Maria* die Moeder zijn, die Jonckfrou fijn.
 Wol ons haer genaet met deylen.   En, etc.
 Freeuwt u *Maria* in eeuwigheyt,
 Daerom ghy hebt ontfangen,
 Den spiegel der Dryvuldigheyt, V lof is bereydt.
 Tot u hebben wy verlangen.   Den, etc.

Dat kinder is den genaden vol,
 Het geeft ons goede leere.
 Sijn lof niemant uyt spreken kan, is sonder wan,
 Wy dancken hem zijner leere.   Sijn, etc.
 Hy heeft geleden den bitteren doot
 Voor onser sonden alle,
 En geeft den sondaren goeden troost, heeft ons verlost
 Wel van den eeuwigen valle.   En geeft, etc.
 O Heer halt ons in dijner hoek,
 Dat wy niet mogen sterven
 In onser sond en misdaet, eeuwiger Godt,
 Dijn genaed helpt ons erwerven.   In, etc
 Wy bidden voor onseren lesten endt,
 Als wy van hier sullen scheyden,
 V lichaem uyt des Priesters hant, wert ons gesant
Maria mach ons geleyden.   V lichaem, etc.

XXVIII.

Op de wijze: *Hierusalem gy schoone Stadt.*

O Saligh, Heyligh Bethlehem,
 Onder veel duysent uytverkoren,
 Dan *jesus* is in u geboren.   Vereert, etc.
 O Bethlehem kleyn groote Stadt,
 Kleyn van begrijp maer groot van weerden
 Ghy zijt dat aller-eelste vat,
 En alder-rijkste Stadt der eerden.   Gy, etc.
 Verheught u dan o Israel,
 Hoe mochtmen u blijder bootschap bringen,
 Tot u soo komt Emanuel

Wilt uyt der sonden slaep ontspringen,   Tot, etc
     O Koninck Christe Prince groot
 Hoe wert ghy hier als nu gevonden,
 In hoop, in stroo, in sulcken noot,
 In arme doecxkens teer gewonden.   In, etc.
     Ghy hebt dat firmament gemaect,
 Daer u loven des Hemels geesten
 Maer nu geheel bloot ende naect,
 Ligt gy in't midden van de beesten.   Maer, etc
     Ghy wert geboren in eenen Stal,
 Niemand bekent in der nacht stille,
 Die Engels songen over al,
 Peys met den mens van goeden wille.   Die, etc
     O machtigh Godt, *ô Iesu* soet,
 Wat liefd' heeft u daer toe getrocken,
 Dat ghy aenneemt ons vleesch en bloet,
 Om ons tot u alsoo te locken.   Dat ghy etc
     Komt tot dit kint, ghy Adams kint,
 Hoe kunt ghy noch de werelt minnen?
 Siet hoe *Iesus* sigh met u verbindt,
 Offert hem gantsch u hert en sinnen.   Siet, etc.

XXIX.

EGroet zijt ghy o Jesuleyn,
     Schoon Kindeleyn,
 Och laet my dijn eygen zijn!
     O herts lieves Jesuleyn
 Wo zijt ghy soo arm in desen Stal,
     Rijcks kindeleyn.
 Des rijkdom ziert des Hemels zael,
     O ghy armes Jesuleyn,
 Wo zijt ghy soo zwack op deser werelt?
     Stercks kindeleyn.

Des sterck die gantsche werelt erhelt,
 O ghy zwaches Jesuleyn
 Wo zijt ghy soo seer alhier veracht,
 Schoon kindeleyn,
 Dit alles hadt u liefde gemaect
 Herts lieves Jesuleyn,
 O trouwe lief, o grooter-gunst,
 Liefs kindeleyn
 Sterckt aen in my der liefden brunst,
 O lief rijckes kindeleyn
 Nem hin mijns herts, geeft my dat dijn,
 Hertsiges kindeleyn,
 Laet beyder hertsen een herts zijn,
 O herts machents Jesuleyn,
 O ghy hertsens troosteleyne,
 O herts lieves Jesuleyn,
 Laet beyder hertsen een herts zijn,
 O herts machents Jesuleyn,
 O herts lieves kindeleyn,
 O ghy hertschen troosteleyne.
 Wat u mishaeget zijt wijdt van myr,
 Schoons kindeleyn,
 Wat u behaeght dat geeft ick dir,
 O lieflijckes Jesuleyn:
 Wat du lief is sal my lief zijn,
 Lieves kindeleyn
 Wat ghy hatet wil ick vyant zijn:
 O salige Jesuleyn,
 Sonder u leven sal zijn mijn doodt
 O loven mijn.
 Gy mijn erloser Mensch en Godt:
 O herts lieves Jesuleyn,

Der wil ist goet, geeft my dat werck
 Schoons Kindelein
 En my met u almacht sterckt
 O ghy starcke Jesulein:
 Eer sy Godt Vader in hoogsten throon
 Schoon Kindelein:
 En u zijn een geboren Soon
 O herts lieves Jesulein
 Eer sy den Heylig: te geest, te gelijk
 Schoons Kindelein;
 Maeckt ons in Hemel alle rijck
 O gy guldens Kindelein
 O herts lieves Kindelein
 O lieflijckes Jesulein:
 Maeckt ons in Hemel alle rijck
 O ghy guldens Kindelein
 O lieflijckes schetslein
 O mijn hertsens troostelein
 O herts lieves Jesulein.

X X X.

GEboren ist ons een kindeken kleyn:
 Van *Maria* der Jonckfrouw reyn:
 O herts lieves Jesulein
 O Freudenrijcke kindelin
 Alleluia, Alleluia.
 Huydt is die freudenrijcke tijdt
 Dat Christus in den kribbe leyt;
 Alleluia, Alleluia.
 Brenght freden en freudt en saligheyt
 O herts lieves Jesuleyn
 O herts lieves Jesuleyn
 O freudenrijckes kindeleyn

Alleluia, Alleluia.
 Die Engelen jubileren schoon,
 Die Hemelen prijsen Godes Soon,
 Alleluia, Alleluia.

Die salige fromme herden schaer,
 Tom kripgen ilents konnen daer,
 O herts lieves Jesulein,
 O freudenrijckes kindelein,
 Alleluia, Alleluia.

Vereeren deses kindeken klaer,
 O herts lieves Jesulein,
 Alleluia, Alleluia.

Frolicket nu met freuden schal,
 Ghy afgestorven Sielen al,
 O herseliches Jesulein,
 O freden rijckes kindelein,
 Alleluia, Alleluia.

Efz is huyt komen in diese werelt
 Der uwer zielen to freden stelt:
 Alleluia, Alleluia.

Der u verlost en oock erstelt,
 O hertzeliches Jesulein,
 O hertzeliches Jesulein,
 O freudenrijckes Kindelein,
 Alleluia, Alleluia.

Gelovet sy Godt in hoogsten throon,
 Der ons geschenckt had zijnen Soon.
 Alleluia, Alleluia.

Prijs sy den kinde hoogh geboren
 Der reynen Jonck-frouwen uytvercoren
 O hertzeliches Jesulein,
 O freudenrijckes kindelein,

Alleluja, Alleluja.
 Huydt ist gestillet Godts torn,
 O hertzeliches Jesuleyn
 Alleluja, Alleluja.

X X X I.

*L*Aet ons dat Kindeken wiegen,
 Dat herts tom kribbeken byegen,
 Laet ons in Geest erfrewen
 Dat kindeken benedijen.
 O Jesuleyn soet, o Jesuleyn soet.
 Laet ons den kindeken nijgen,
 Im liefd, en dienst bewijsen,
 Laet ons doch jubileren
 En Geestelijck triumpheren.
 O Jesuleyn soet, o Jesuleyn soet.
 Laet ons den kindeken singen,
 In onser offer bringen,
 In aller eer bewijsen
 Met loven, en met prijsen.
 O Jesuleyn soet, o Jesuleyn soet.
 Laet ons zijn Handtjes en Voetjes,
 Sijn vuyriges Hert sien groete
 En hem demoedigh eeren,
 Als onseren Godt en Heeren.
 O Jesuleyn soet, o Jesuleyn soet.
 Laet onse stemme schallen,
 Es werd den kindeken gefallen:
 Laet ons een freugde machen,
 Dat kindeken sal eens lachen.
 O Jesuleyn soet, o Jesuleyn soet.

X X X I I.

*R*Yck en Arm sullen vrolijk zijn,

Aen desen heyligen dagh?
 Ons is geboren een kindeken
 Dat alle dingh vermach:
 Daer toe es saligh is,
 Sijn naem is *Jesus Christ*,
 Om onser aller misdaet
 Van den Hemel gekomen is.   Om onser, etc.
     Van eener Jonckvrouw reyn en zart,
 Haer naem *Maria* is;
 Dan sulckes in gants openbaer
 Dat ons geboren is:
 Sonder allen smert en pijn,
 Dat selfeste kindeken
 Van den Hemel af ontfangen waer,
 Den Heyligen Geest een schijn,   Van, etc.
     O mensch gedenckt hoe *Jesus Christ*,
 Geheel sonder alle stuer,
 Tot Bethlehem geboren is,
 In eener ouder schuer;
 Wert in een krib gelacht:
 Soo ons die Schriftuer sacht:
 Die dogh hooghste koningh waer
 In der werelt, wijt en breed.   Die, etc.
     Orient waer niet soo wijt
 Of het wort openbaer;
 Den heyligen dry Coningen,
 Waer Christ geboren waer,
 Met Offer kommens daer
 Des kindekens namen waer?
 Sy brachten Golt, Wyroock, Myrren,
 Daer toe die beste waer.   Sy brachten, etc.
     Laet ons met rijcken schalle,

Den kindeken seggen prijs,
 Erlost met gantschen slijt:
 Voor duvels macht en gewalt,
 Verlost heeft jonck en alt,
 Ons wederom erlanget heeft
 Dat eeuwigh Vaderlant.   Ons, etc.
 Tot besluyt willen wy bidden,
 Dat schoone kindeken;
 Nu ende tot alle tijden,
 Dat ons wil genadigh zijn:
 End' ons bermhertelijck, Allen genadelijck,
 Verleenen wil na desen tijt
 Dat eeuwigh Hemelrijck.   Verleenen, etc

XXXIII.

Siet een ieder vrommer Christ,
 Wat voor een vreugt voor handen is:
 Welcker alleen een oorsaeck is,
 V soete geboort Heer *Iesu* Christ:
 Daerom singht gy Christen met schalle,
 Met vrolickheyt, met grooter vreud,
 Met vrolijkheyt, met groter vreud den kindeken alle.
 Billick vreud sich tot deser frist
 Wat op Erden, en in Hemel ist;
 Dan die oorsaeck voor treflick ist,
 Datmen u laeft Heer *Iesu Christ*.   Daerom singt, etc.
 Vyt kracht des Heyligen alleyn,
 Heeft ons nu allen in gemeyn
 Geboren *Maria* de Jonckfrouw reyn,
 Een lieflickes kindeken.   Daerom singt, etc.

Des satans handschrift Godes Soon
 Verandert in een eeuwigen loon,
 En den vrommen in hoogsten thron,
 Bereyden een altijd werende kroon.   Daerom singt, etc
 O reynes en zartes Jesuleyn,
 Hoe kan ick u genoegh danckbaer zijn!
 Geeft dat ick u mijn leven lanck
 Benedijen magh met Lof-gesanck.   Daerom singt, etc.

XXXIV.

Als ick mijne schapen wacht,
Echo, als ick, etc.
 Een Engel my die bootschap bragt,
Echo, een Engel, etc.
 Des bin ick Fro.   *Echo*, bin ick fro.
 Fro, Fro, Fro,   *Echo*, o, o, o,
Benedicamus Domino,
Echo, *Benedicamus Domino*.
 Hy seyt het sal geboren zijn,
 Te Bethlehem een kindeleyn:
 Des bin ick Fro, etc.
 Als ick das kint in Stal geschu,
 Niet wol kon ick van dannen gehu,
 Des bin ick Fro, etc.
 Dat kint tot my zijn oeglin wandt,
 Mijn herts gaf ick in zijner handt:
 Des bin ick Fro, etc.
 Demutigh kust ick zijne voet,

Daer van mijn mondt wart suycker soet;
Des bin ick Fro, etc.

Doe ick heym gingh!, dat kint wol mit,
En wolt van my af wijcken niet;
Des bin ick Fro, etc.

Dat kint leght in mijne borst,
En maeckt my do al hertzen lost;
Des bin ick Fro, etc.

Dem schats moet ick bewaren wol,
Soo belif mijn herts der vreugden vol;
Des gin ick Ero, etc.

X X X V.

O Wonder groot, uyt's Vaders schoot,
Is Godt van Godt herkomen
Vyt louter lief, die hem her af dreef:
Heeft ons fleisch aengenomen.

O wonder groot, naeck en bloot,
Is hy by ons op Eerden;
Vyt goedigheydt, die ons bereyt,
Wil onser milder weerden.

O wonder groot, der Moeder schoot,
Begrijpe nu den Heeren,
Den loof en gras, ja alles was,
In den Hemele boven eeren,

O Betlehem, o Bethlehem,
Vyt duysent uytverkoren
Hoe zijt ghy dem, soo aengenem
Die huyl in u geboren.

O heylige Stadt, geeft hulp en raet
Hoe wy Godt mogen gefallen:
Die Jonckfrouw reyn, en't Kindeleyn
Loven met grooter schallen.

Och Jonckfrou zart van Edler art,
Doet ons u Kindeken versoenen;
V willen wy alle seer bly
End' u kindeken dienen.

O Jonckfrou zart den kindeken wacht,
Siet toe dat het niet weyne,
Bidt dat die sundt, al dies sindt,
Van zijnen volck alleyne,

Och Jesuleyn schoons kindeken,
Hoe sullen wy u loven?
Helpt ons uyt noot zijt oock Godt,
Inden hooghsten Hemel boven.

Ghy zijt te gelijk, arm ende rijk,
Sijt kleyn en groot daer neven:
Door desen dagh, die veel vermach,
Bidt wilt ons genaedt geven.

O kindeleyn, bidt willest zijn,
Mijn troost op deser Erden;
V soecke ick hyer, och blijft by myer
Laet my niet troostloos werden.

XXXVI. *Beata immaculata.*

Lof-weerdigh ist en soet aerdig,
Der Moeder Maget kram;
Welcker sinnen suyver van binnen,
Voeght Godt alleen bequaem:
Te brengen voort, alsoo 't behoort
Godts Hemels Vaders eeuwig woort.
O Moeder die uwen Vader,
Gebaert tot werelts profijt;
O Frouwe welck Hemels douwe

O matrem

Vervult u met jolijt,
 Hy suygt bemint, u Godt, u kint,
 Den Hemel en de Eerde dient *O Nate*
 O Soone des werelts loone,
 Onser Emanuel!
 Wilt buygen om wel te suygen,
 Boter, Melck en Honingh wel
 Suyver en goet, als Melck soet,
 Die borste van *Marie* vloet. *Primaeva*
 In rouwe bracht d'eerste Vrouwe,
 Moeder der sonden quaet,
 Maer't leven wort weer gegeven,
Maria door u zaet:
 Ghy Maget wijs na onsen eysch,
 Opent ons 'tHemels Paradijs, *Nos dentis*
 Te voren doot en verlooren,
 Lagen wy door dat Serpent;
 Genadigh Godt en weldadigh
 Heeft haest ons quaet ge-endt:
 V kint divijn, als Medecijn,
 Drijft van ons al't serpens fenijn. *Laude*
 Wilt prijsen en lof bewijsen,
 Een Vrouw van groote kracht:
 Tweede Eva, welek heeft verdreven
 Der helle boose macht,
 Eert met den mont, en hertzen gront,
 Ons dient *Maria* t'aller stont. *Sis bona*
 Tweede Eva schenckt ons dat leven,
 Van't tWeede Bethlehem,
 Goet vrede, hier en in tweede,
 Hemels Jerusalem;
 Waer Cherubin, en Seraphin
 V loven 's Hemels Coningin.

XXXVIII.

AN Kersmis avont in der stil,
 Een dieper slaep my overviel,
 Met vreughden gants begossen,
 Mijn ziel ontstuck veel soetigheyt
 Van honingh en van rosen.

My droomden hoe een Engel quam,
 En furt my bis geen Bethlehem,
 In Juden Lant soo verre,
 Groot wonder dingh sich daer begaf,
 Hoort toe een nye meere.

In eenen Stal ginck ick hin in,
 Daer in een Os, en Ezelin,
 Haer hoy by den kribken aten,
 Van edeler art, een Jonckfrou zart
 Klaeglick by ihnen sate.

Een kindeken naeket en bloot,
 Sat in der Edelen Jongfrou schoot
 Es luchten als de Sonne;
 Sijn ogkens sloten immer voor,
 Wie levendige bronnen.

Dit kindeken waer de gewaltig Godt,
 Der Hemelen en Erdt erschapen hadt,
 Der alle dier bekleydet:
 Die werelt erkent den Schepper niet,
 Kleyn hulp waer hem bereydet.

Sijn sarte hende en sueseleyn
 Die beefde van grooter pijn,
 Die scarpe kelt hem brennet
 Sijn aengesicht, want hy hin und her,
 Oft hem die werelt oock kennet.

In arme slechte windelen,

Want die Jonckfrouw dat kindeken in:

Dedt hem ins kribben neigen,
Dit was der throon daer Salomon
Sijn wijsheyt wolte erziegent

Dat Osken, en dat Eselken,
Erkanten selfs den Heeren fijn,
Haere knien deden sy biegen
Dat kribken geven sy gern daer
Den Kindeken voor eene wiegen.

Dat Osken liet zijn adem gaen,
Wael op Edele Kindeken schoon,
Dat hem zijn lijff erwermet;
Alle menschelick hulp was wijt van hem
Dat vee sich zijn erbarmet.

By 'r Kribbeken knielt een Alder man,
Die badt dat schoone Kindeken an,
En kuste hem zijne voeten:
O sondaer komt ghy oock hier by,
Doet uwe sondt hier boeten.

X X X I X. *Op puer nobis nascitur.*

WAer is de dochter van Sion,
Ick wil haer blijde maken,
Ick woud haer gern een bootschap doen,
Van alsoo grooten saken.
Doen men al die werelt beschreef,
Doe ginck ren Maget zware
Te Bethlehem daer sy doe bleef
Gebaerden haer Kint aldare.

Een glas al schijnter die Sonne door,
Ten brecxkt niet van der Sonnen:
Dus heeft de Jonckfrouw na en voor,

Jonckfrou een kint gewonnen.

En duysternis is ons verklaert,
Des lichts is ons geresen,
Een Maget heeft een kint gebaert,
Dat dunckt ons wonder wesen.

O wonder moeder, wonder kint.
Moeder en maeght gepresen;
Maer't kint dat sy in doeckxkens wint,
Komt ons sonden genesen.

Maria nam hem op den schoot,
Sy kust' hem aen den monde.
De liefde hadde sy seer groot,
Tot hem in alle stonde.

O Heer lof moet u altijd zijn,
Wilt ons doch dan geleyden,
Wel met de weerde Moeder dijn,
Als wy al van hier scheidende.

X L.

EEn kindeken is ons geboren,
In Bethlehem,
Dat hadde Herodes thorn,
Dat scheen aen hem.

Dri Coningen uytverkoren,
Quamen te Jerusalem,
Sy vraeghden waer is geboren,
Den Koningh der Joden?
Wy sagen in Orienten de Sierne fijn,
En komen aen te beden,
Dat soete kindekijn. Een kindeken is ons geboren, etc.

Doe Herodes dat vernam,
Dat het kint geboren waer,

Hy wert toornigh ende gram,
 Met zijner gantschen schaer,
 Vermeynden hy sou verliesen
 Dat rijcke zijn,
 Daerom dacht hy te vernielen
 Dat kleyn kindeken. Een kindeken is ons geboren, etc.
 Hy vraeghden met listigheden,
 Waer dat kint geboren was:
 Te Bethlehem in die Steden,
 Soo was datmen daer las;
 Daer is der Heer geboren
 Vytverkoren,
 Die ons al door zijn lijden,
 Sal verblijden. Een kindeken, etc.
 Herodes sprack tot die wijsen,
 Gaet heen en soeckt dat kint,
 Met alsoo groote vlijten,
 Al tot dat ghy dat vint:
 Want boven der koningen macht,
 Soo is hy fijn;
 Men seght hy sal besitten
 Dat rijcke mijn. Een kindeken, etc.
 Als ghy dat kint hebt gevonden
 Soo keert weder tot my,
 In alsoo korten stonden,
 En seght my waer dat sy:
 Ick soud soo gern aenbeden
 Dat kleyne kindeken,
 Het heeft soo seer doorsneden
 Dat herte mijn. Een kindeken, etc.
 Maer als die Koningen quamen

Buyten Jerusalem,
 Met vreughden sy vermanen
 De sterne staen voor hen,
 Soo langh tot dat sy vonden
 Dat soete Kindekijn,
 In kleyne doecxkens gewonden,
 By der moeder fijn.   Een kindeken, etc.

Die koningen aenbaden
 Dat kindeken niet seer out,
 Sy offerden wel beraden,
 Myrrhe, Wierooock, ende Gout:
 Die gaven heeft ontfangen
 Die Jonckfrou fijn:
 Sy aenbeden met verlangen
 Dat wonder Kindekijn.   Een kindeken, etc.

Des's nachts als sy slapen wouden
 Quam d'Engel Godts tot hen,
 Dat sy niet keeren en souden
 Al door Jerusalem,
 Door eenen anderen wege
 Sijn sy gekeert,
 Tot in haer plaetse ter dege,
 Alsmen ons leert.   Een kindeken, etc.

Wy bidden nu en singen,
 Dit Kint *Jesus* genandt,
 Dat hy ons al wil brengen
 In zijn schoon Vader-landt:
 Daer hem die Engelen eeren
 Tot aller tijdt,
 Dat gunne ons den Heere,
 Gebenedijdt.   Een kindeken, etc.

X L I. *In Natali Domini gaudent.*

Die geboorte de Heeren
 d'Engelen nu vereeren,
 Ende singen uyt herten slot
 Gloria zy eenen Godt,
 Een Jonckfrou van Godt gespaert,
 Heeft nu Godt Christum gebaert,
 Altijt onbevleekt bewaert.

Die Engel troost die Herders seer,
 En verkondigde haer die meer:
 Christus geboorte wonder,
 Met een blijtschap besonder:
 Een Jonckfrou van Gout gespaert, etc.

Weest gegroet Maget vruchtbare,
 Dan Davidts stamme klare;
 Godes woon-stede wel bekent,
 Nu en altijdt ongeschent:
 Een Jonckfrou, etc.

In dat kribbeken lagh hy,
 En in doecxkens gewonden bly,
 En die Koningen bemerckt,
 Aenbaden dat kint versterckt:
 Een Jonckfrou, etc.

Sy aenbaden hem gelijk,
 Met hare gaven mildelijck;
 Den Koningh der Koningen,
 En eenen Godt laet Lof-singen:
 Een Jonckfrou, etc.

X L I.

*H*Et viel een Hemels douwe
 In een kleyn Maegdeken,
 Ten was noyt beter Vrouwe,

Dat ded' een kindeken,
 Dat van haer was geboren
 En sy bleef een maget fijn:
 O maget uytverkoren,
 Lof moet u altoos zijn.   Dat, etc.

Die maget ginck met kinde,
 Geen swaerheyt ginck haer aen;
 Als Joseph dat versinde,
 Die goede weerde Man:
 Hy docht' ick wil se laten,
 Den Vader ben ick niet,
 En treeken mijnder straten
 Eer my schande geschiet   Hy, etc.

Al van des Hemels throone
 Sprack hem den Engel aen:
 O Joseph Davids Sone,
 O uytverkoren Man,
 Blijft toch beyde te gader
 't Is boven menschen kracht,
 Dat Godt Almachtigh Vader
 In haer dus heeft gewracht.   Blijft, etc.

Den Keyser groot van machte,
 Heeft een gebodt gedaen,
 Dat volgend' het geslachte
 Elck naer die Stadt moest gaen,
 Van daer hy was geboren
 En brengen zy u tribuyt:
 Dat dede men daer hooren,
 En roepen overluyt.

Maria, Joseph mede,   Van, etc.
 Quamen tot Bethlehem waert,
 Want daer was Josephs stede,

Soo de Schriftuer verklaert:
 Maer sy mocht nieuwers inne,
 Men wees haer altoos voort,
 Der Engelen koninginne
 En wiert daer niet gehoort.   Maer, etc.

Daer naer hebben sy gevonden
 Een Huys seer dun gedackt,
 Binnen soo korten stonden
 Hebben logijs gemaect;
 Daer wert die maget moeder,
 Al sonder wee of pijn,
 Van 's menschen Soon ons Broeder,
 Mocht hy ons naerder zijn.   Daer, etc.

Hoe bly was sy van binnen,
 Aensierend' haer Kint minioot:
 Sy was vervult met minnen,
 En leydt hem op den schoot:
 Sy kust' hem aen zijn wangen,
 Sy kust' hem menighfout,
 Dat hy quam zijn gevangen.
 Verlossen jonck en out.   Sy kust', etc.

Maria schoon fonteyne,
 Daer Godt zijn rust in nam,
 Bidt voor ons algemeyne
Iesu dat soete *Lam*.
 Dat hy ons in wil laten,
 In't Hemelsche palley,
 Daer vreught is boven maten,
 En liefd' en soeten peys.   Dat hy etc.

XLIII.

*H*Et is een Roos ontsprongen,
 Vyt een wortel zart;

Als ons die oude songen:
 Vyt Jesse quam die arth,
 En heeft een bloemken kracht,
 Midden in den winter,
 Wel in die halvenacht.

Dat roosken dat ick meyne,
 Soo ons dit bloemken bracht,
 Is *Maria* die reyne,
 Daer van Isaias sagt,
 Vyt Godes eeuwigen raet,
 Heeft sy een Kint gebaert,
 Blievend een reyne maegt.

Wel in den tijden seker
 Als der vreedtsamer heldt,
Augustus Roomsch Keyser
 Beschreef die gantse werelt,
 Den tins van alle man:
 Joseph oock met *Maria*
 Te Bethlehem doen quam.

Die herbergen waren duere,
 Sy vonden geen ophalt,
 Sy quamen in een schuere
 Doen die wint was seer kalt.
 Wel in die selve nacht,
 Een Vorst seer hoogh geacht,
 Heeft ons *Maria* bracht.

Den Herders op den velde,
 Doet komt dat Engelsch heyr,
 En doet haer oock vermelde,
 Dat Christus geboren weer,
 Te Bethlehem daer sy vonden
 Den Koningh ons gesanden
 In doecxkens gewonden.

Dat kindeken wort besneden
 Acht dagh na gebort,
 Na die Masaysche seden,
 Heeft daer zijn bloet verstor,
 Met smerten groot en pijn,
 En *Iesus* genoemt heel fijn,
 Hy wil ons Heylandts zijn

En Stern met hellen schijne,
 Dry Coning voert geswindt,
 Dyt moryen-landt seer fijne
 Tot het nieuw geboren kint
 Sy brachten hem schatten rijck,
 En schenckten hem mildelijck,
 Golt, Wyroock, myhr gelijk.

Lof eer sy Godt den Vader,
 Den Soon, en Heyligh Geest,
Maria Godes moeder
 V hulpe ons doch leest:
 En bidt u lieven Soon
 Dat hy door zijn verdienst' schoon,
 Ons voert in't Hemels throon.

X L I V. Liedeken van de Menschwordinge *Christi*, op de wijze: *Van Sinte Michiel, in't Wirtburgs gesang-boek.*

*L*Of *Iesu* die tot ons profijt, Op desen tijt,
 Gedaelt zijt uyt uws Vaders schoot,
 Om te verdragen, Na weynigh dagen,
 Die bitter doodt:
 Laet ons met eenen blijden moet,
 Nu eens beginnen, V te beminnen,
 O *Iesu* goet.

Ghy komt ter werelt naeckt en bloot,
 In grooter noot,
 En achterlaet 's Hemels playsier
 Om door u lijden, Ons te bevrijden,
 Van't helsche vier.   Laet ons met, etc.
 Aensiet! o mensche hoe dit kint:
 Hem selven pijnt,
 En maeckt hem kleyn, In menschen schijn,
 Om haer te trecken, En te wecken
 Om kleyn te zijn.   Laet ons met, etc.
     Wie heeft sulck wonder oyt gehoort
 Vleys wert het Woort,
 En onsen Vader op dat pas,
 Wort onsen Broeder,
 Een Maeght zijn moeder,
 Wiens kindt sy was.   Laet ons met, etc.
     In't Kribbeken wort hy geleyt,
 Wiens Majesteyt
 Die Koningen te boven gaet,
 Hy wert gewonden, die heeft ontbonden
 Al ons misdaet,   Laet ons met, etc.
     Met woorden toonen zijn verdriet
 En kan hy niet,
 Maer zijn kleyn ooghkens zijn vervult
 Met vele tranen; om te vermanen
 Der menschen schult.   Laet ons met, etc.
     Iesu die tot ons nu ter tijdt, Gekomen zijt,
 Op bidden u geeft ons den loon,
 Dat na dat lijden, Wy ons verblijden
 In uwen thron.   Laet ons met, etc.

Van dat Nieuw Jaer.

MEt desen nieuwen Jaere,
 Soo wort ons openbare
 Hoe dat een maget vruchtbare,
 Die werelt heeft verblijdt?
 Gelovet moet zijn, dat soete Kindekijn,
 Ge-eert moet zijn, dat soete maeghdekijn,
 Nu en eeuwiglijck tot aller tijdt.
     Hoe wel was haer te moede,
 Dat sy met vleesch en bloede,
 Aensach hares hertzen hoede,
 Den Heere gebenedijdt.   Gelovet, etc.
     Sy baerd' hem sonder pijn,
 En bleef een maget fijne,
 Des sondaers medecijne;
 Des hebben de Joden nijt.   Gelovet, etc.
     De Engels songen schoone,
 Glori al in den throone,
 Ter eeren, en ter kroone,
 Des kint gebenedijdt.   Gelovet, etc.
     Als acht dagen waren geleden,
 Doe wert *Iesus* besneden,
 Al na der Joden seden,
 d'Welck ons van fodden vrijt.   Gelovet, etc.
     Vyt Orienten Landen,
 Quamen ter offerhande
 Dry koningen onbekande,
 Godt sy gebenedijdt.   Gelovet, etc.

XLVI.

IN de Cyrckel van desen Jaer,
 Wort ons dat leven openbaer,

Jesus is geboren klaer,
 Al van der maget *Maria*.
Verbum caro factum est, de Virgine Marie.
 Een fonteyn heel snel en klaer
 Heeft den mensch van zijn misdaet,
 Die doot verliest haer kracht voorwaer,
 Al door die maget *Maria*.   *Verbum caro*
 Een stem brengt ons de klare Son,
 Die Son brengt ons den Godes Soon,
 Nochtans soo blijft sy een bloemke schoon,
 Al door die Maget *Maria*.
 Al van een suyver magdeken reyn,
 Die opperste konincks dochter fijn,
 Wort gegeven des Hemels schijn,
 Die edele maget *Maria*.   *Verbum caro;*
 In eener kribbe wort *Iesu* gelacht,
 Die stomme beesten namen hem acht,
 Een kint gebooren al der nacht,
 Al van der maget *Maria*   *Verbum caro.*
 O Herderkens loopt met grooten vliet,
 V schaepkens nu niet aen en siet,
 Godt wort geboren hier in't verdriet,
 Al van der maget *Maria*.   *Verbum caro.*
 Den achtsten dagh wert *Iesus* besneden,
 Het bloet liep uyt zijn teere leden,
 Den naem wert hem gegeven mede,
 Al van die maget *Maria*.   *Verbum caro.*
 Drie Coningen uyt Orienten,

Sy brochten Jesum haer presenten,
 Sy bidden mit gebogen knyen;
 Al mit der maget *Maria. Verbum caro*
 Op dese Schoone Edelen tijdt,
 Wort alle menschen hert verblijdt,
 Geopent wert ons dat Hemel rijck,
 Al door die maget *Maria. Verbum caro*
 Geboren wert Godt in's werelt groen,
 Dat sonder eenigh mensche toe doen,
 Al uyt een Edel mensche schoon,
 Al van der maget *Maria. Verbum caro*
 O Heer in uwen hooghen throon,
 Ghy zijt die eeuwigh Godes Soon;
 Lof, eer, soo moet u altoos zijn,
 Al met die maget *Maria. Verbum caro*

X L V I I. *Jesus dulcis memoria.*

Iesu soete memorie,
 Des hertzen vreughten glorie,
 Maer boven alle soetigheyt
 Soo is zijn tegenwoordigheyt. *Nee*
 Een tongh en kan't uyt spreken niet,
 Noch letter doen daer af't bediet,
 Die't proeft wat het is sekerlick,
Iesum te minne hertelick. *Nil.*
 Men singh melodieuser niet,
 Men hoort geen blijdelijcker liet,
 't Verwint oock allen Engelen toon,
 Den soeten Naeme *Iesus* schoon. *Hic amor.*
Iesu liefde duert eeuwighlijck,
 Versaet ons hertzen wonderlijck,
 En smaect daerop seer soetelijck

Vermaeckt ons oock seer lieffelijck. *Qui*

Die u eeten, zijn hongerich eer,
Die u drincken, zijn dorstigh meer,
Sy en begeeren anders geen,

Dan *Jesum* d'alderliefst' alleen. *Cum*

Des 's morghens wil ick vroegh opstaen,
Ten grave met *Maria* gaen,

Jesum soecken soo hy gebiet,
Inwendigh, maer uytwendig niet. *Desidero*

Duysentmael daeghs roep ick, wanneer
Suldy komen tot my, o Heer!

En maecken my van herten bly,
En van mijn eygen liefde vry. *Quando*

Jesu als ghy in't hertze spreeckt,
En uwen brant daer in ontsteekt,
Vergaet des werelts ydelheydt

En alle haer begerlicheydt. *Quem-*

Wie dat u liefde droncken maeckt,
Die weet te recht hoe dat ghy smaect:

Hoe saligh is hy die dat proeft,
Want hy niet anders en behoeft. *Sequar*

Ick sal hem volgen waer hy gaet,
En blijven stille daer hy staet:

Hy heeft genomen 't herte mijn,
Daerom kan ick sonder hem niet zijn. *Bonum*

Jesus te dienen is my soet,
Ick geef my heel in zijn behoet,
Ick sterf my selven al den dagh,
Op dat ick in hem leven magh. *Deo*

Lof, eere, prijs, en danckbaerheydt,
Sy Godt Vader in eeuwigheydt,
Met *Jesu* sijnen lieven Soon.

Een heylig Geest in's Hemels troon.

XLVIII.

JEsus ist een soeten Naem,
Den roepen wy arme Sondaers aen,
Daer door wy genaed erlangen
Om onser sonden gevangen;
Genaed, O Heer genaed
Om al onser sond' en missedaed.

Jesus ist een heyliger Naem,
Ist der sonden overmaten gram,
Daerom Godt mensch wou werden,
Die sonden delgen op erden,
Genaed, O Heer genaed,
Om alle onse sond, en missedaed.

Jesus ist der ware Naem.
Geen leugen voor hem kan bestaen,
Soo wy die sonden mijden,
Geen seeten *Jesu* wert lijden.   Genaed, etc.

Jesus ist des levens Naem,
Den doodt, den doodt hy kundigt an,
Die sonden wol hy verderven,
Daerom die doodt most sterven.   Genaed, etc.

Jesus ist een hemmelscher Naem,
Die onse swackheyt t'aensicht naem,
Daer onder die hel te versteuren,
Die ziel ten Hemmel veuren.   Genaed, etc.

Jesus ist der hooghste Throon,
Der lieven heylige eeuwige kroon,
Der getal hy altijdt meeret,
Want hy ons sondaer bekeeret.   Genaed, etc.

Jesus ist der liefste Naem,
Die in't herts sal geprentet staen,

Den willen wy lieven en loven;
 Solden al *Jesus* vyand rooven.   Genaed, etc.
Jesus ons toeversicht,
 Verlaet ons sonder, en sonderin nicht,
 Heer laet ons tot u lenden
 Helpt *Jesus* aen onsen ende.   Genaed, etc.
Jesus o liefste Heere,
 Om dyner bitteren marter eere,
 Verleent ons Heer een salighs end,
 En daer een vrolick openstent.   Genaed, etc.
 Eer, lof, prijs, en heerligheyt,
 Sy Godt der heyliger Dryvuldigheyt,
 En *Jesus* Naem gebenedijdt,
 Van nu aen tot in eeuwigheyt.   Genaed, etc.

X L I X. Tortel-duyfs Klaegh liekens in de Vasten

*M*ensch u gierigh van aerde,
 Die vergaert schat en goet
 Merckt dat oudt, jonck gejaerde,
 Al t'samen sterven moet,
 Elcx sterf-dagh die sal komen,
 Leeft soo ghy sterven wilt
 Wat baet dan 't gelt by sommen,
 Als u naeck't helsch verdommen,
 De doot en vreest geen schilt.
 V lichaem moet in d'eerde,
 Gy moet scheyden van hier,
 De wormen, uyt onweerde,
 En souden geensints schier:
 V lichaem dan ontberen,
 Voor u rijckdommen al,

V vleesch sy heel verteeren:
Wat baet 't gierigh generen
Als ghy komt in misval.

V vrienden van gelijcke,
Sijn oock alsoo gesint,
Soecken u goet seer rijcke,
't Welck van haer wort bemint
Sy doen u haest begraven,
Den rouw is in haer kranck:
Wat helpt dan u gierig slaven,
Alsmen ter hell' moet draven
Daer eeuwich is soo lanck.

Ist dat ghy dan in handen
Valt van den Sathan quaet,
Die sal u eeuwich branden,
Met pijnen desolaet:
Hy en soud' oock niet geven,
V lichaem, dat hy quelt,
Voor al u schat verheven,
Maer eeuwig moet ghy beven
Onder Sathans geweld.

Daerom wilt u bekeeren
Eer de dootd komt subijt,
En vreest 't oordeel des Heeren;
Dat ghy dan geen verwijt
Van den Heere moet hooren,
Als ghy voor hem sult staen:
Gaet van my, met verstooren
Al met die helse mooren,
In 't eeuwich vyer seer faen.

Bekeert uyt lief den zede,
Wilt ghy eens zijn verheugt:

En deelt den armen mede:
 Doet goet, en volght de deught:
 Wie den armen bequame,
 Herberght, kleet, laeft, en spijsst,
 Doet sulcks Christus lichame
 Als zijn leden eersame,
 Sulck werck Godt altijs prijsst.
 Princen van alle staten,
 Weest doch al wel bedaght,
 Doe oly in u vaten,
 V Bruydegom verwacht;
 Op dat ghy met de blijde
 Eens naemaels hooren meught:
 Komt ghy gebenedijde,
 Komt na soo langen strijdt,
 Besit des Hemels vreught.

L

*B*Ereyt uw huys terstont,
 Niet lang en meughdy leven,
 Al zijdy nu gesont,
 Schoonheyt sal u begeven;
 Ay sijdy schoon oft rijck
 Ten magh niet lange dueren:
 Hy staet seer wanckelijck
 Die rust op creatueren.
 Alst Godt den Heer belieft
 Moeten wy van hier scheyden,
 Al ist u ongerieft,
 Men sal naer u niet beyden;
 Want ghy sult bitterlijck
 De doot moet besueren.   Hy staet, etc.
 't Sy Edel oft vileyn,

Hoe meughdy u verblijden
 Ghy moet doch ('t is certeyn)
 Nu of hier namaels lijden,
 (Wy en zijn niet dan slijck)
 Het sal alsoo gebeuren. Hy staet, etc.
 V bidd' ick reyne Maecht,
 Godts moeder uytverkoren,
 Dat ghy van my verjaecht,
 Des vyants quaet bekoren
 En weest my troostelijck,
 In mijner laetste uren. Hy staet, etc.

* L I. Liedeken, om te komen tot een volmaeckt berouw.

Stem: *Sommes nous pas bien heureux, Of: 't Is goet Capucijn te sijn, &c.*

'TIs Ambrosius die seyt
 Datmen lichter kan bewaren,
 En van sijn kintsche Jaren,
 Leven in onnooselheydt
 Dan te worden naer de sonde,
 Een volkomen penitent;
 Seght dan eer ghy wort verslonde
 Die gequetst zijt van't serpent.
 O Godt van der Eeuwigheyt
 Die den mensch hebt uytverkoren, +
 Die voor eeuwich was verloren,
 Door u goedertierentheydt,
 Want ghy hebt tot ons gesonden,
 Vwen Soon die met sijn bloedt.
 Moest afwasschen onse sonden
 Siet wat dat de sonden doet.

⁺*Lib. 1, de pun. c1. 10.*

Ick beken, O Heer, O Godt,
Dat ick u soo veel ben schuldigh,
Om dat ick soo menighvuldigh,
Heb vertreden u ghebodt,
Heer verleent ons u genaden,
Want het is onmogelijck
V, voor al onse misdaden
Te voldoen volkomelijck.

Al mijn sonden sijn my leet
Vyt den gronde van mijn herte,
Niet uyt vrees alleen van smerte
Die de sondaers in bereet:
Want ick weet dat sulk leetwesen,
Is maer eygen baedt gesocht
Maer tot u moet liefde wesen,
Die ons hebt soo dier gekocht.

Ick ben droef en suchte seer,
Om dat ick heb tegen reden,
De geboden overtreden
Van soo minnelijcken Heer,
Och waer waeren dog mijn sinnen
Als ick u; O hooghste goet
d'Welck ick meest moest beminnen
Heb gestoten met den Voet.

Ick neem vastelijck voor my,
Liever duysent-mael te sterven,
En oock alle goet te derven
Ja den Hemel oock daer by,
Als noch eens te doen de sonde,
Die ick in der waerheydt haet,
En versaeck tot allen sonde,
Als het aldermeeste quaet.

Ick wil met dit goet propoost
 All' mijn sonden geerne biechten,
 Heer wilt toch mijn hert verlichten
 Op dat ick magh zijn verlost,
 Van al't geen ons soeckt tot sonde
 Oft daer van occasie is:
 Door u bloedige Vijf Wonden
 Hoop ick oock vergiffenis.

En de Penitentie
 Die d'Bicht-vader my sal geven,
 Wil ick doen, en all' mijn leven
 Volgen sijn sententie?
 Op dat ick u alle dagen,
 Nu en in der eeuwigheyt,
 Door de liefde mach behagen,
 Om dat ghy die weerdigh zijt.

* L I I. Peyst, eer gy Reyst,

**Stem: *Alle dagen, met behagen, Ofte: Omni die dic Mariae, Of anders:
 Mijn lippen opent Heere, &c.***

Wie kan leven, sonder beven
 Die beneven sterven staet,
 Daer genuchte, soo haest vluchte,
 En het suchten achter gaet.
 Ghy sult sterven, en bederven
 En verwerven loon naer daet,
 Wilt u sinnen, dan verwinnen
 En niet minnen dat vergaet:
 Wilt ghy rusten, temt u lusten
 Die verwusten u gemoet,
 Wilt die gere, van u were,

Die u teren vleesch en bloet.
 Al dat quelen, al dat spelen,
 Herten streelen, hier en daer,
 't Magh behagen, weynigh dagen,
 Maer het knagen komt daer naer.
 Kosten uren, eeuwich dueren
 Daer 't besturen niet en sagh,
 Het vermaecken, mocht wat smaecken;
 Maer naer 't staken komt den slagh.
 Dan ist knagen, dan ist klagen,
 Dan ist vragen om respijt,
 Als u jaeren, u beswaren,
 Als verbaren is den tijdt.
 Als't vermeyden, als't verleyden,
 Als't verblijden is gedaen,
 Dan ist scheyen, dan ist schreyen,
 't Eeuwich leven komt dan aen.
 Als het leven, is begeven
 En bedreven d'ydelheyt,
 Dan komt grauwen, en betrouwen,
 En beschouwen d'eeuwigheyt.
 Dit vervaert u, soo verklaert u,
 En bewaert u wie ghy zijt,
 Om met eeren, noch te leeren
 En te keeren 't is noch tijt.
 Want u vleyen, dat het scheyen
 Sal verbeyen is te laet,
 Wilt dan peysen, om te reysen,
 En neemt wijsen raet voor daet.

LIII.

Als Iesus in zijn majesteit
 Sal komen, soo hy heeft voorseyt,

Geven rechtveerdigh oordeel,
 Over elck sonder voordeel.   Geven, etc.
     Den reken-boeck sal open gaen,
 Elck sal daer loon naer werck ontfaen,
 En rekeninge geven
 Voor sijn voorgaende leven.   En, etc.
     Mijn rekening is ongereet,
 Mijn bloet verandert al in sweet,
 Als ick aensie die sonden,
 Die mijn ziele door-wonden.   Als, etc.
     Ick vinde my in grooter noot,
 Als ick denck op de tweede doot,
 't Waer beter noyt geboren,
 Dan eeuwiglijck verloren.   't Waer, etc.
     Hoe heb ick soo den tijdt verquist,
 Och! hoe hebb' ick aldus gemist,
 Dat ick die schoone straeten,
 Der deughden hebb' verlaten.   Dat, etc.
     Van sinnen was ick wel berooft,
 Dat ick den vyant heb gelooft,
 Het vleesch heeft my bedrogen,
 En de werelt gelogen.   Het, etc.
     Maer ick wil volgen goeden raet,
 Voort aen beweenen mijn misdaet,
 En my in tijds bereyden,
 Om wel van hier te scheyden.   En my, etc.
     Weest my genadigh *Iesu* soet,
 Door u sweet ende dierbaer bloet,
 En wilt my niet verdommen
 Als ick voor u sal kommen.   En wilt, etc.

XIV.

OCh wilt aenmercken ghy weelde herten,

V lichaem kranck dat stervelijck is,
 En doet gy 't niet 't sal u naermaels smerten,
 Als de doot komt, die vreesselijck is,
 Hierom wilt u spoeyen,
 Die werelt te verfoeyen:
 Ick leert u als de Wijse man doet,
 Wat bater als gy sterven moet.   Wat, etc.

Wy moeten sterven arm en rijcke,
 Wat willen wy ons vermeten dan,
 Die pijn der hellen duert eeuwelijcke
 Wijs is hy die 't wel bevroeden kan:
 Want dansen en springen,
 En zijn maer ydel dingen,
 Die doot beneemt ons het leven soet   Wat, etc.

Bereyt u huys in soo korten stonden,
 En wilt altijts in Godes vreesse staen,
 Och! wee die sterven in haer sonden,
 Sy sullen loon naer wercken ontfaen,
 Als d'oogen sullen keeren,
 En't herte sal failleeren,
 Waer blijft 't geselschap en't aertsche goet.   Wat, etc.

Adieu sno werelt met u wellusten,
 Bedriegelijck is u solaes,
 Ick wil in Godt gaen soecken mijn rusten,
 Ick moet worden der wormen aes,
 Wat sal 't dan profiteren,
 Leckerlijck bancquetteren,
 De bitter doot grijpt elck onverhoet.   wat, etc

Waer zijn die plegen te triumpheeren,
 Sy zijn verdwenen, men sietse niet,
 Wat willen wy dan geneught' hanteren

Als t eynde niet en dan verdriet;
 Dus laet ons gaen beginnen,
 Ons selven te verwinnen,
 De doot komt siet op de staende voet.   Wat, etc
     Laet ons nu geestelijck leeren sterven,
 Ende beweenen al ons misdaet,
 Willen wy naemaels Godts rijcke-be-erven,
 Elck moet Godt dienen naer zijnen staet;
 Want waer dat wy ons keeren,
 Schrifture sal ons leeren,
 Tegen de doot en is schilt noch boet.   Wat, etc.

* L V. Van de H. Drie Koningen.

Stemme: *Als nu een jegelijck lagh in ruste.*

Den goeden Herder om 't schaep' verloren,
 In onse mensheyt van boven gedaelt,
 Van sijne moeder Maria geboren,
 Sijn uytverkoren uyt Oosten onthaelt,
 Geleyt van zijne sterr' in Bethlehem,
 De wijse in sijn doeckjens vinden hem,
 En hier voor haren alderwijsten Heer
 Ootmoedigh op der aerden dallen neer.
     Den hooghsten Koninck der Koningen loven,
 By zijne kribbe en ootmoedigen stal,
 Verheven boven palleysen en hoven,
 Van den almogenden Schepper van al,
 En voor dat kindeken, dat op den schoot
 Van sijne moeder sit, van al ontbloot,
 Doen op vol liefden en medogenthey
 Haer schatten, van den oosten hem bereyt.

Met haere gaven hem Koninck belijden,
 Met haere gaven belijden hem Mensch,
 Met haere gaven in Godt haer verblijden,
 Al haer verlangen, en eenigen wensch.
 Sy geven 't Kindeken als Koninck Gout,
 In dit geloove by de Joden stout,
 Vereeren Myrrh' tot zijn begravenis,
 En Wieroock hem die Godt waerachtig is.

Het soete Kint niet en laet hem verwinnen
 Het in de werelt niet werelts en heeft.
 Godt boven alle goet leert haer beminnen,
 Het Gout der liefde haer wederom geeft,
 En zijnen Wieroock van Godtvruchtigeyt,
 En zijnen eersten Myrrh' van Lijtsaemheyd
 De wijsen van zijn wijsheyd uytgeleert
 Door and're wegen zijn naer huys gekeert.

Och niet de wijsen, o mensch uytgelesen
 Om te gaen soecken dit Goddelijck Kindt,
 V is het waere licht oock opgeresen,
 Waer in gy secker u saligheydt vindt;
 In 't woort des Heeren u soo klaer belooft,
 Wanneer gy met den wijsen oock gelooft,
 En uwer alderliefsten schat vereert:
 Alleen het Kindeken u hert begeert.

L X I. T'Saemen-spreck tusschen Christus in 't Hoofken, en de Godtminnende Ziel.

Stemme: *Aensiet hoe Iesus schreyt.*

De Ziel.

MAgh ick, o droeven Godt!
 Mijn Heer, mijn hoogste lot,
 Magh ick u wel eens vraegen?

Ghy zijt met anghst bewaert
 Of gy een sondaer waert,
 Hoe zijt ghy soo verslagen?
 Ick sie u Ziel in noot,
 Bedroeft heel totter doot,
 Waer toe die bitter strijden?
 Eer ghy gehangen wort,
 V bloet ghy al verstor:
 Is dit rechtveerdigh lijden?

Christus.

Ick neem in danck, o Mensch!
 Dat ghy (het geen ick wensch)
 Komt in dit hoofken binnen,
 Dat ghy mijn pijnen groot,
 Waer van het eyndt de doot,
 Met droefheydt gaet besinnen.
 Ach mensch! wat kost ghy my!
 Schouw eens hoe dat ick stry,
 Om u weer te bevrijden:
 Wat zijn mijn pijnen groot,
 Ick ben al in doodts noot;
 Wat moet ick om u lijden!

De Ziel.

O Godt! o goedsten Heer!
 Ick kniel hier voor u neer:
 Ghy meught met reden klagen,
 Ick hadt verdient den brant
 Waer voor ghy stelt te pant
 V bloet, dat my komt vagen.

Christus.

Druckt dan, o liefste Ziel!
 In u hert meter iel
 Dit mijn bedroefde wesen,
 Misschien is daer noch iet
 Dat my doet aen verdriet,
 Licht sult ghy dat daer lesen.

De Ziel.

Wascht my dan *Jesu* soet,
 Rein met u zweet en bloet,
 Vergeeft my al mijn sonden,
 Ick heb de schult alleen,
 Van u droevigh geweent,
 En van u dierbaer wonden.

* L V I I. Verraet van Judas**Stemme: *O Fleur van uwen tijdt.***

Waer toe, o mijnen Vrient! sijt ghy gekomen?
 Wort ghy een Apostael door't gelt verblind?
 Het leven hebt ghy u Juda benomen,
 Ach laes ghy uwen Meester soo versmaet?
O Vrient! wat snoder daer gaet gy bedrieven,
 Dat ghy met eenen kus my hier verraet.

Met fackels in u hant en veel soldaeten,
 Soeckt gy my met opset, wiens harte brant
 Van liefde tegens u gans boven maeten,
 Dan ick aen u gedaen heb alle goet:
 Versteent zijt ghy o Juda *Vriendt* gepresen
 Soo u hart door mijn kus niet wort versoet.

Acht ghy dan meer het gelt? dat ick versachten,
 Niet kan u wreet gemoet! ghy soo vergelt
 Mijn liefd' aen u betoont? die nog verwagt
 Dat ghy sult keeren weer Juda verblindt
 Tot my, die stae gereet u te ontfangen,
 Als eenen Vader zijn Verloren Kint.

Maer laes! ghy uwen Heer kust om te dooden,
 O Juda *Vriendt*, Kent ghy my dan niet meer!

Dat ghy my vangen komt tot rooff der Joden;
 Keer wer voor u noch open staet mijn schoot
 Ey wilt mijn liefde Juda niet versmaeden
 Eer dat ons eeuwich scheidt sal de doot.

Certeyn mijn sonden Godt, en mijn misdaeden,
 Die hebben u als Judas vaeck bespot,
 En met een valschen kus meermaels verraeden,
 Waer van ick schult beken hier met ootmoet
 En maeck een vast opset my te bekeeren:
 Suyvert my dan, *ô Iesu* met u bloet.

L V I I I. Een Gesangh, van het Lijden Christi.

ALs Iesus in der gaerden ginck,
 En hem zijn lijden aevinck,
 Daer treurden alles wat daer was,
 Daer treurden 't loof en groene gras.

Hy heeft alsoo gestreden hart,
 Dat zijn zweet als bloets droppen wart,
 Van't lijf, tot op die erden ran,
 O mensch! gedenckt alle tijdt daer an.

Daer na hy veel geleden hadt,
 Mit slagen, geslien, en met spot:
 Tot dat hy aen't Cruys geslagen starf,
 Den Hemel ons daer door erwarf.

Wie dit met dickwils en betracht,
 En Christi lijden soo veracht,
 Der wort saligh nimmermeer,
 Ondanckbaerheit, haet Godt die Heer.

Derhalven seggen wy eeuwigh danck,
 O Godt, u, ons leven lanck:
 O laet u bitter lijdens pijn,
 Aen ons doch niet verlooren zijn.

L I X. Een Compassieuse Aenspraeck, aen den *Salighmaker* des werelts, hangende aen't Kruys,

wijse: *Blijschap van my.*

Och wie hanght hier dus,
 Jammerlijck verschoven,
 Als een Lazarus, van beneen tot boven,
 Wat heeft hy misdaen,
 Wat heeft hy bedreven,
 Dat hy schandigh dus
 Is gebrocht om't leven:
 Al had hy de daet, Van de werelt quaet,
 Al te samen op sijn lijf,
 't Waer doch veel te veel,
 Dat een mensch geheel,
 Soo sou zijn van bloede stijf,
 Want men siet geen leden
 Of zy en zijn door neden,
 Of door-korven en door-wont,
 Sijn vleesch is afgereten,
 Dat daer tot alle steden
 Siet men been tot aen de gront.
 O mensch aenschouwt wel,
 't Is weert om te aenmercken,
 Hier voor zwicht de doot,
 Droes en al zijn wercken:
 Weet gy wie hier hanght,
 't Is den Godt der Goden,

Die't al heeft gemaect,
 En kan weder dooden,
 Die het al omvanght
 Heeft die liefd' gepranght,
 Dus te lijden desen doot,
 Dat om onse schult; Waer met het, vervult,
 Is voor ons in desen noot:
 Want door Adam te voren
 Was by Godt, 't al verloren,
 Met sijn sond was't al besmet,
 Nu zijn wy weer herboren
 Nu *Iesus* heeft verkoren
 Des doot die den doot verplet.

Is dan onsen Godt, Ist om onse sonden,
 Och! of oock die liefd'
 My had soo gebonden,
Iesu ick kend' u niet, Nu dat gy dus deerlick
 Waert beklad, doorsneen,
 Schroomigh, en vervaerlijck,
 Wat begeert ghy Heer, Dat ick u vereer,
 Voor dees groote milde gaef,
 Ey! wilt ghy yet meer, Als dat mijnen keer,
 Sy tot deught, niet sondigh slaef,
 En ist niet u begeere, Dat de sond verkeere,
 In u liefd' want s'u mishaeht,
 Wilt dan in ons vermeer
 Dat u doet verseeren,
 En daer gy dees pijn om draegt.

L X. *Vexilla regie Prodeunt.*

DEs Konings vanen sietmen daer,
 Des Kruyts gheheymnus schijnt heel klaer

Daer door des vleisch en Schepper goet,
Aen't hout met zijn vleisch hangen doet. *Quo*

Daer aen oock is verwonnet seer,
Sijn zijdt met eener scherper speer,
Die mitlick gaf water en bloet,
Te dempen onser sonden vloet. *Implea*

Wat David sanck is daer volbracht,
Met Lof sangen seer hoogh geacht
Tot die menschen singende wal,
Godt van het hout regeren sal. *Abor*

Die loflick hout verciert steet,
Met des Koning Purperen kleedt
Als eenen uytverkoren stam,
Die dees litmaten aen sich nam. *Beata*

Daer aen oock vast genagelt is,
Des werelt erloser gewis,
Der sonden last hy op sigh nam,
Der hellen roof hy oock bequam. *O crux*

O Kruys gegroet met allen vlijt,
In deses Passiweerden tijdt,
Naer Paesschen singhtmen,
In dese freudenrijcke tijdt,
Den vromer meer gerechtigheydt,
Die sondaers schenckt bermhertigheydt. *Te summa*

O heylige Dryvuldigheydt,
V loven wy in eeuwigheydt,
Die ons door 't Kruys geheimnus groot
Verlost van den eeuwigen doot.

* L X I.

Stemme: *Propule mi,*

O Trouurigheyd, o hertzen leit!
Is das dan niet zu klagen?
Gottes vatters einigh kindt

Wird am Creuz geschlagen.
 O Hoghstes goet! onschuldigh bloet,
 Wer had dies mogen dencken
     Das den mensch sein scheffer solt
     An das Creuz aufhencken.
 O Heisse Zehr! flits immermehr,
 Wen solt dies nit bewegen?
 Weil sigh uber Christi doot
 Auch die felsen regen.
 Es mus ja sein, aus mermelsteijn
     Der Juden herts gewesen;
     Das sy nur zy solcher peijn
     Lachten, wie wir lesen.
 Wie groosse pein, *Maria* Rein
     Liedt uber alle maessen,
     Dan sy ist von jederman
     Gans undt gar verlaessen.
 Wie schwaer ist dogh der sunder joch
     Weiles thut undertrucken
     Gottes schon daer das Creuz
     Trug auff seinen Rucken.
 O grosser smertz! o steinen hertz!
     Steh ab von deine sunden,
     Wan du wilt noch deinem Doot
     Gottes genaed empfinden.

* L X I I. *Een ander.*

*A*Ch *jesu!* ach onschuldigh blut!
 Wien herz in leid mir breeken thut
 Wan ick gedenck an all dien noot,
     Aen creuz, aen pein, aen dienen Doot
 Das must ja sien van stahl ein herz
     Soo nit beweegt dein grooser schmerz:

Groos waer dein schmerz, groos Wee und ach,
 Is grosser als man dencken magh.
 Im garten hast du blu geswitz,
 Seer groosse angst dein hertz erhitzt,
 Dein hand gebonden auff den ruck,
 Geschleisset bist durch dun, durch dick.
 Verspot, verspeyt mit backen-streigh,
 Geslagen schwarts, braun, blauw und weigh
 Dein Zarter leib mi Ruth en scharff
 Zerhackt, das ichs nit sagan darff.
 Nicks war am leib dan lauter wund,
 Kein glidt am gantzen leib ge und,
 Zerflischt Zernaget, und Zerfest,
 Kein Ader blieb gantz unverletst.
 Im purper kleidt mit golem Rohr
 Verspot wacht du geleick einem Thor,
 Da must du stehn vor aller welt,
 Kein menschen gleigh so gantz ver stelt.
 Auff deinem haupt ein dorne heck,
 So scharffe dorn, so lange sweck
 Geschalagen ein durck alle bein
 Gantz durch dein haupt ins hirn hin ein.
 Kein ader gants kein sonder loch,
 Es alles voller dornen stoch;
 Das auff den haupt das blut herflos
 Durck mund durch nas her auff schos.
 Daer zy dein Creutz den schwarzen last,
 Selbst schleissen must ohn ruh und rast
 Zur stat hin aus durch rawe wegh,
 Bergh auff bergh ab durch schmale steg.

Ein drunck von gal ward dier geschickt
 Mit essigh ward dien zung erquickt
 O Gal! o Essigh bitter Tranck!
 Gesunde leut solst machen kranck.
 Vnd auff dem bergh Calvarie
 Gingh erst regt an dien smerts und weh
 Man digh ontkleydt mit solcher maght,
 Das rippen bein und alles kragt
 Durgh hand und suss drey nagel groos
 Geschlagen ein, du hingt du bloos.
 Gleis wie der wein auff vollem sas
 Soo lieff das Blut macht alles nas
 Wie groos mus hie gewesen seijn.
 Dein schmerz, dein weh, deen Marter peyn.
 Aus Marmelstein must sien das hertz
 Soo nit bewegt solch grewlich schmerz
 Troost dich hie bey, o frommer Christ
 Wan dir auf erden ubel ist.

Een ander.

*Himmel und erd schaw was die welt
 Heut fur ein grausam schawspiel helt
 Groos Tyranny wirst schen.*

** L X I I I. O Iesu! deine smertzen, O eysen harte hertzen.
 Des gleischen nie geschehen.*

*JEsus, der groste Menschen freund
 Wierd tractiert gleigh dem argsten feind
 Zum lohn der wunder thaten   O Jesu, &c.*

Vom Junger sein verachten
 Ach seind nicht dreisigh silberlingh
 Fur solchen schatz viel zu geringh
 Wer Volt nit tausend leben. *O Iesu, &c.*
Iesum zu kauffen geben.
 Ach, ach, der kaufft ist schoon gemaght
 Zum Richter *Iesus* wird gebraght
 Wird hin und her gezogen: *O Iesu, &c.*
 Gans falschlick wird belogen
 Den Rigter schwaer bekennet frey
 Dat *Iesu* gar unschuldigh sey:
 Dogh auf der Juden klagen, *O Iesu, &c.*
 Last er den Heeren schlagen.
 Pilate wie wirst du bestehn;
 Wan man Zum letzten gricht wird gehn
 Ja alle die zu sammen // *O Iesu, &c.*
 Die Godt mit dir verdammen.
 Du aber o mein frommer Christ,
 Denckt was dies voor ein urtheil ist
 Dem nemmen Wir das leben, *O Iesu, &c.*
 Der uns das selbig geven.
Maria schaw dein lieves kind
 Schau wie mans an die Saule bind
 Hor wie die Geiss'len knallen. *O Iesu, &c.*
 In ohnmacht wird es fallen.
 Es wird al hie das hochste Gut
 Gewaltzt in seinen eignen Blut
 Dies Blut-bad worst du finden, *O Iesu, &c.*
 Ein ursach unser sonden.
 Viel hencker hie umb *Iesu* stehn
 Sein Creutz must er vor augen sehn
 Sum bergh ists nit zu klagen, *O Ie, &c.*
 Mus er es selber tragen.

Ihr Christen, helftet ingimein
 Er kans ja tragen night allein;
 Schawt wie er sig mus biegen: *O Iesu, &c.*
 Balt wider gans erleigen.

O Wahrer *Isaac* trag nur fort
 Nicht weit von dannen ist das ort
 An welchem du wirst sterven, *O Iesu, &c.*
 Vnd uns das heyl erwerben.

Leg ab das Creutz nun ist es zeit
 Hie ist der ort, soo dier bereit
 Sterck aus mit allen Krefften, *O Iesu, &c.*
 Die arm ans Creutz zu hefften

Wie thut das naglen also weh!
 Sie, wie das blut sprutzt in die hoh:
 Des heiligh fleisch gezwungen *O Iesu, &c.*
 Wird in das holts gedrunghen.

Ach *Iesu*, was ein hartes beth,
 O! das ick nie gesundight hett:
 Dan die mein sundigs leven, *O Iesu, &c.*
 Zum Todt hat ursach geben.

Walan, es alles ist vollendt,
 Er last in seines Vatter hend,
 Nach drey und drissigh Jaren, *O Iesu, &c.*
 Sein Edle Seel in faren.

Wie selist der diesen Todt
 Alzeit fur seinen augen hat,
 Weil ihn Gott wird bewaren,
 (: Dies *Iesu* wolst und geben
 Am ende unsers leben:)
 Vors ewign-Todt gefaren.

L X I V. *Een ander.*

JEsus rufft dir, O sunder mein

Met aufgespanten armen,
 Wan du schon wist aus marmelstein,
 Du selst digh doogh erbarmen
     Wein, ach wein mein frommer Christ:
     Gedeck das dies dein Heiland sti
 Dein hooghster schats auff reden.
 Hat Gottes sohn auf solche weis
 Den himmel müssen kauffen,
 Vnd du meinst wolst im paradeis
 Met stieffel und spron lauffen;
     Nein, ach nein mein frommer Christ,
     Gedenck wie engh das Thurlein ist,
     Wer wies wies mocht gelingen.
 Drum eil herzu schau *Iesum* an
 Vom haupt an bis zum fussen,
 Bedencke wol es geth digh an
 Was du noogh hast zu bussen:
     Wein, ach wein mein frommer Christ,
     Gedenck das dies dein Righter ist
     Dem alle herzen offen.
 Ob wol der schacher in Gots hend
 Sein seel hat lassen fahren,
 Wolst du darumb auch bis sum end
 In sund ohn bus verharren?
     Nein, ach nein mein frommer Christ
     Gedenck, das das gefahrlick ist,
     Ick forcht es mogt dir fehlen.
 Schauw an das Creutz und grosse lieb
 Die Gott dir hat bewiesen,
 Das Gottes sohn gleich wie ein dieb
 Fur dich hat sterven müssen:
     Wein, ach wein mein frommer Christ,

Gedenck was dies fur wunder ist,
 Dat *Jesus* fur dich leide.
 Durch Creutz und leiden ederman
 Der himmel stehet offen;
 Gewis es dir wol fehlen kan,
 Dan du wolts anders hoffen,
 Nein, ach nein es mus doch sein
 Gedultich gib dir nur dar ein
 Met *Jesus* must du leiden.
 Vecleijh myr dan O hochstes Gut,
 Verzeihung meiner sunden,
 Vnd durch deins Rosen sarvos blut
 Das bey dir gnad mag finden,
 Dan bey dir Herr *Jesus* Christ
 Mein hochste gut und frewde ist,
 Zu leben und zu sterven.

L X V. Van 't Lijden ons *Heeren*.

ACh *Jesus* lieve Heere,
 V sy lof, prijs, en eere
 Voor uwe liefde groot,
 Die alle werelt genoot,
 Die u hert heeft verneret,
 En u heraff gefueret
 Hoog uyt des Hemels zael,
 Diep in dit jammer dael
 Het was om ons te doen alleyn,
 Dat wy door uwen doot en pijn,
 Van allen souden worden reyn,
 Christ' ellend was u leven,
 Met droefheydt veel om geven,
 Dorst, honger, hitz, en kelt,

Moeyten, arbeyt, menigfelt
Dat hebt gy wel ervaren
In dry-en-dertigh jaren,
Die ghy Heer *Iesu* Christ
Op erden gegaen bist,
Ghy hebt geleert ieder man,
Daer toe veel wonders oock gedaen,
Dat niemant al vertellen kan.

En'lijck sijt ghy gegangen
Met liefde groot omvangen,
Ter plaetsen hoogh berompt,
Gethsemane genoemt
Daer is u hert geslagen,
Met beven en met sagen
V ed'le ziele schoon,
Kreegh daer seer bitteren loon,
Gy riep: strakx aen den Vader dijn,
Van Hemel quam een Engel fijn,
Die troosten u in hanghst en pijn.

Voor treurigheyt des hertzen,
En innerlijke schmerzen,
Liep van uws lichaems kleet,
Rijckelijck u bloedig sweet
Der Joden schaer met hoopen,
Quam haestigh daer gelooopen
Laet in de duystere nacht
Te vangen u bedacht
Gy ginght de scharen tegen balt,
Sy grepen aen u met geweld,
Judas hant dat u alsoo bestalt.

Gevangen en gebonden,
Sijt ghy van dese honden

Tot Caipha gebracht,
 Wel in den selven nacht,
 Daer was den Rath te samen,
 Deedt u ter doot verdamen,
 d'Weil ghy vry hebt bekant,
 V Godes Soon genaemt,
 Hoe menigen streeck en zwaren slagh
 Hebby geleden sonder klagh,
 Eer dan aenbrack den hellen dagh.

Daer na zijt ghy onschuldigh,
 En gantschelijck geduldigh,
 Door den Joden boosen seyt,
 Ten Richter hen geleyt:
 Die woud u ledigh geven,
 En schencken u dat leven,
 Welck doch der Joden haet
 Verhindert met der daet;
 Haer hert brant gants van nijde grim,
 Sy riepen oock met luyder stem,
 Heen weg, Heen weg, aen't Kruys met hem.

Geen genaed was daer te vinden,
 Pilatus deed u binden,
 Aen eenen Pilaer groot,
 Daer stont ghy naeckt en bloot,
 Balt heeft men u met grouwen,
 Gegeesselt en ter houwen,
 Dat u schoon lichaem zart:
 Verwont en bloedigh wart
 O Heer! hoe mennigen scharpe slach
 Hebt ghy voor ons al sonder klach,
 Geleden aen den selven dagh.

Los heeft men u gebonden,
 Vol striemen en Vol wonden

Daer uyt met smertzen groot,
 V duer bloet rijcklick vloot,
 Daer deedmen u verthoonen
 Met doornen schimplick kroonen,
 Ey wardt een Purper kleydt,
 Vyt spot u aengeleyt,
 Dat was u Koninglick gewandt,
 Een riet gafmen u oock te pandt,
 Als een Schepter stracks in u hant.

O Godes Lam onschuldigh,
 Hoe hebt ghy soo geduldigh
 Der doornen kroon en spot,
 Geleden o mijn Godt:
 Ghy hebt u ongedwongen,
 Door lief alleen gedrongen
 Ergeven in den doot, Te stellen onser noot:
 Hoe groot moet zijn de liefde dijn,
 Die u beweget heeft Heer mijn,
 Te lijden sulcken noot en pijn.

Pilatus heeft van't leven,
 Ten doot u overgeven
 Daer op dat moordensch rot,
 V heeft gevuert met spot
 Den wegh zijt ghy gegangen:
 Met treurigheydt ontfangen,
 V ziel vol angst en noot
 Bedroeft was tot den doot,
 V voet-stapen besprenget zijn
 Met bloet uyt aller wonden dijn,
 O wee! der bitterlicke pijn.

Rings om met grooten scharen,
 Veel volck versamelt waren,

Gingen met uyt der Stadt,
 Tot aen die Scheidel stadt,
 Daer sijt gy uytgetogen
 En aen een kruys gesloegen
 Met nag'len stump en groot,
 Door hant en voeten bloot
 Daer sloet her uyt u dueren bloet,
 Welck Godts grimmen stillen doet
 En lescht uyt der hellen gloet.

Daer lietmen u opheven,
 Twee moordenaers beneven
 Aen beyde zijden dijn,
 Met u gekruisset sijn,
 Die een wort uytverkooren
 Die ander wort verlooren,
 D'wiel hy oock in sijn end
 Sich niet bekeert behent,
 Daer stont voor u dijn moeder weert,
 Het ginck door haere ziel een sweert,
 V marter haer hert hoogh besweert.

Troosteloos waert ghy van herten
 En stont u voor met smerten,
 Als of ghy waert van Godt
 Verlaten in der noot,
 Gallen, en eeck gegeven,
 Daer op riep ghy met macht
 Het is nu al volbracht,
 Alsoo nam u leven een end,
 Vwen Geest befaelt gy oock behend
 In Godes dijnen Vaders hendt.

Van wonder magmen klagen,
 Dat sigh heeft toe-gedragen

Stracks in die selve tijdt,
 Als ghy gestorven sijt,
 Die eerd sich heftigh schuddert
 Den Tempel oock erziddert
 Den voorhanck wonderlijck
 Van een ander deilet sich
 Die Son een wijl verduystert waer
 Die graven sich op deden t'waer
 Die hardt steen ersprongen gaer
     Terstont oock dijne ziele,
 Hem afvoer ter voorhelle
 Daer gy verwonnet gelijk,
 Des sathans macht en rijck,
 Het lagen met verlangen
 In die voorhel gefangen,
 Die Vaders veel en wijt
 Van aengebied der tijdt
 Den Kercker hebt gy gants verstoort
 En alles vry hen wegh gefoert,
 Wat u aldaer heeft toebehoort,
     Tot 't leven sijt erstanden,
 Die doodt met sijn banden
 Sal u voortaan, Heer
 Verstricken nimmermeer
 Gy sijt met dijnen scharen
 Ten Hemel opgevaren,
 En hebt uyt milder hant,
 Vwen Geest heraff gesandt
 Die in de werelt u Kerck erhalt,
 En die regiert, oock heerlick ziert
 Met sijnen gaven menigfalt.
 Dit sijn der waerheydt leeren,

Heeft Heer dat wijse eeren
 En soo van Kettery,
 En dwalinghe blijven vry,
 Wilt ghy ons dog regieren,
 Op uwe wegen stieren, In der gerechtigeyt,
 Tot hooghster saligheydt,
 Dat wy te schanden werden nicht,
 Voor dijnen strengen aengesicht,
 Als gy sult houden u geright. Amen.

L X V I.

*V*An liefden komt groot lijden,
 Onderwijlen groot verdriet,
 Het minde de Maget *Maria*,
 Den Gods Soon wel gemint:
 Sy minde hem seer, sy hadde hem lief,
 Als sy hem sagh in lijden
 Sy, en konde gerusten niet.
Maria was in lijden,
 Sy ging eenen droeven gang,
 Tot Jerusalem voor de Poorte
 Die zy ontsloten vant,
 Daer sagh sy komen haer hertzen lief
 Met eenen Kruyce geladen
 Als eenen verbannen dief.
 Met weenentlijcken oogen
 Dat sy hem daer aensach:
 O my, sprack sy doe eylacy!
 Is dit den droeven dagh
 Die van my is gepropheteert,
 Die mijn hert soude door-snijden
 Dat wreede bitter sweert.
 Jesu sprack, o Moeder!

Gegroot soo moet ghy zijn,
 Dit kruys dat moet ick dragen,
 En lijden voor hem de pijn,
 Dat Adam mijn knecht heeft verdient,
 Voor hem soo wil ick sterven
 Het was mijn beste vriend.

Nu ben ick hier alleene,
 Een moeder ongetroost,
 Ick sie hem in groot lijden
 Den Godts Sone alderhooghste:
 Ick minn' hem seer, ick heb hem lief,
 Mocht ick hem helpen dragen
 Soo en waer mijn lijden niet.

Ghy en zijt daer niet alleene,
 Sprack een Engel uyt den Throon,
 Ick ben een bode seer wel bekend,
 Wel edel Maget schoon,
 Mijn Heer heeft my tot u gesent
 Dat ick u soude troosten,
 Ick en weet niet of gy hem kent.

En soude ick hem niet kennen,
 Ick kennen hem beter dan ghy,
 Ick sagh hem in groot lijden,
 Dies lijdt mijn herte pijn,
 Sijn vleesch heeft hy van my ontfaen,
 Sijn armen sach ick uyt-trecken,
 En aen den kruyce slaen.

Ick heb hem hooren roepen,
 Tot zijnen Vader in den throon,
 Och! willet hen vergeven,
 Sy en weten niet wat sy doen:
 Ontfermt u over den mensche stont

Daer ick den doot om sterven moet,
Al aen het kruycen houdt.

Die Engelen songen schoone,
Al in den hoogen throon
Die alder-droefste moeder
Stont onder des kruycen boom,
Die moordenaer riep ontfermelijck
O Heer! wilt mijner gedencken,
Als gy komt in u Rijk.

Jesus verblijden hem seere,
Al in des moordenaers roep
Hy keerden hem wederomme,
Met eenen saechtmoedighen moet
Hy sprack, o vrient, sijt des wijs:
Gy sult heden wesen, Met my in't Paradijs

Hy sprack tot sijnen Moeder,
Daer hy aen't kruyce hingh,
Met weenentlijcher stemmen,
Och Vrouwe, siet hier u kint,
Joannes lieve Discipel mijn,
Siet de bedroefde Moeder,
Want die bevele ick dy.

Sijn leden begonden te beven,
Hy was al ongedaen
Die doot streeft tegen dat leven,
Soo begonste zijn herte t'ontgaen:
Hy riep Heli, o Vader mijn
Hoe hebby my gelaten,
In desen ellendigen schijn.

Och alle Creatueren,
Die Godt geschapen heeft,
Komt nu tot deser uren,

Met uwen bedroefden Geest,
 Helpt ons beklagen de groote noot,
 Die Hemel ende Aerde geschapen heeft
 Die hanght hier naeck en bloot.

Die groote Prince der Heeren,
 Ja mede die Hemelsche Vorst,
 Met alsoo heescher stemmen
 Sprack hy, o my dorst:
 Die soete Fonteyne die 't al versaet,
 Met Edick ende galle,
 Wert hy terstont gelaeft.

Die eenige Soon des Vaders,
 Ja mede die hooge Godt,
 Daer die Engelsche scharen voor knyen,
 Is nu der Joden spot.
 Sy riepen, kruyst hem, Sy maeckten jolijt,
 Koninck van Israel, Ghy zijt vermaledijt.

Sijn oogen begonsten te weenen,
 De minnen bewees haer kracht,
 O Vader daer ghy my om hebt gesonden,
 Dat heb ick nu volbracht,
 Sijn stem was luyde ende heesch,
 Met eenen geneygde hoofde
 Gaf hy daer zijnen geest.

L X V I I. Een nieuw Liet, van die seven *Woorden Christi*, aen't Kruys gesproken.

DAer Jesus aen den Kruyce stont,
 En hem zijn lichaem was doorwont
 Met bitterlijcke smerten,
 Die seven woordt die *Jesus* sprack,

Die betracht in uwe herten.

Hy sprack voor eerst seer lieffelijck,
Tot zijn Vader van Hemelrijck
Met krachten en met sinnen,
Vergeeft Vader, sy weten niet,
Wat sy aen my volbrengen.

Gedenckt aen die bermhertigheyt,
Die Godt den moorder met gedeylt
En sprack seer genadelijcke,
Voorwaer ghy sult huyl by my zijn
In mijnes Vaders Rijcke.

Sijn Moeder heeft hy oock bedacht,
Als hy dat derde woort haer gaf
Vrouw wilt u Soon beschouwen,
Joannes neemt u Moeder waer,
Laet dit u niet berouwen.

Dat vierde woort nu hooret aen,
Een dorst is my seer aengegaen,
Riep hy met heller stemmen:
Dat heyl der menschen ick begeer,
Och! mocht ick dat volbrengen.

Ten vijften riep hy in grooter pijn,
Ach Godt! ach Godt! Heer Vader mijn!
Hoe hebt gy my verlaten,
Dat ellend dat ick lijden moet,
Is groot al sonder maeten.

Dat seste was een krachtigh woort,
Dat veele sondaers oock verhoort
In haer doodelijcke wonden,
Het is volbracht mijn lijden groot
Alhier in deser stonden.

Dat leste woort, met groot begeer,

In uwe hant mijn geest beveel
 Als ick als nu sal sterven,
 Ghy woudt den Sondaer genadigh zijn
 En laeten niet bederven.

Wie Jesus pijn in eeren heldt,
 Die seven woort oock dick vermelt,
 Den wilt der Heer verheven,
 Op eerden hier tot zijn genaed,
 En namaels het eeuwigh leven.

* L X V I I I.*In een plaats die genoemt wort Calvaria, daer hebben sy hem gekruyst. Joh. 19.*

Stemme: *Aensiet togh Laura.*

KAn dan de onschult geen recht hier verwerven,
 Die ghy verwijst door nijdigheyt en haet,
 Sult ghy 't onnoosel Lam aen't kruys doen sterven,
 O *Sion* vreet wie geeft u sulcken raet,
 Gaet ghy zijn woorden, die ghy aenhoorden,
 Vytleggen door Blasphemien seer quaet.

Het is u *Bruydegom* en uwen *Vader*,
 Het eeuwigh woort waer mee ghy hout den spot,
 Hy is oock geen verleyder of verraeder,
 Maer u *Messias* en u *Waeren Godt*,
 Die ghy gaet dooden, versteende Joden,
 En aen het Kruys versmaedelijck bespot.

Ach wilt toch Rechter van't recht niet afwijcken,
 Maer spaert *Pilate* het onnoosel bloet,
 Met moordenaren wilt niet vergelijcken,

Die van de Eeuwigheyt was altijdt goet
 Pardon wilt geven: en laet hem leven
 Die purper root geverft staet in zijn bloet.

Kan dan u Joden hoon u niet bewegen
 Het bloet dat van zijn Lichaem neer daelt;
 Die met u sap u sonde gaet uytvegen,
 En aen zijn Vader u schult oock betaelt:
 En gy met banden, noch bindt zijn handen,
 Met nagels pijnelick aen't Kruys uythanden.

Hout op o Beulen wreet, ghy zijt bedrogen,
 Ick bin den man, neemt bidd' ick, *Iesum* af,
 Stelt Richter mijn boosheyt u eens voor ooghen,
 Ick bin die hem onnoosel overgaf,
 Wilt my dan vangen, aen't Kruys op hangen,
 Geeft mijnen mont de gal voor mijne straf.

O goeden *Iesu* mijnen beminde,
 Laet zijn u heyligh bloet mijn medcijn,
 Maeckt aen u Kruys, my vast en daer op binde,
 Doorsnijt mijn hert met bitter pijn,
 Ick wil al dagen, u Kruysken dragen,
 En volgen u, tot ick magh by u zijn.

* L X I X. Een ander, van de Passie onses Heeren.

Stemme: *O! Droevig ongeval.*

O Sondaer staet wat stil,
 Hoort wat ick seggen wil;
 Siet eens wat pijn ghy hier aen *Iesu* doet:
 Hy sweet in't hoofken water ende Bloet:

Ghy gaet des avons te bancquet,
 En blijft somtijds tot smorgens in't ballet:
 En *Jesus* der heellen nacht in noot,
 Om uwen wil bedroeft hier totter doot
     Ghy zijt in u gemoet
 Geneyght tot u gelt en goet,
 Siet ghy zijt Judas door u gierigheydt,
 Die u hier oock van uwen meester scheydt.
 Soo menigmael ghy Godt verraet,
 Als ghy u van de werelt kussen laet;
 Met quay begeerten en genegentheydt,
 Waer door gy *Jesus* wegh gevangen leyt.
     Ach mensch siet *Jesum* nu,
 Eylaes hy wort van u
 Aen een colom gegeesselt moeder naeckt;
 Om dat u naecktheyt soo veel roeden maeckt!
 Onkuysen mensch hout op van slaen,
 En wilt u harckte leden decken gaen,
 Want die vuyl moode die ghy't lichaem doet
 Doet *Jesus* lichaem vloeyen hier van bloet.
     Ghy draeght veel krollen daer,
 Frisoenen van vrent haer;
 Door dit gestreel daer gy mee komt ten toon
 Stelt ghy op *Jesus* hoofd de doorne kroon:
 V pracht die staet hem menigh fout,
 Ja u blancketsel hem in't aensicht spouwt,
 Verbint sijn oogen door u ydelheydt,
 Die u den wegh des Hemels heeft bereydt.
     Siet hoe gy uwen Godt
 Mishandelt en bespot!
 Als in de Kerck ghy hem u hert niet biedt,
 Maer naer een vleyers Saluwade siet:

Het schijnt ghy heft tot hem u stem,
 V Lippen gaen, u Hert is veer van hem,
 Maer streelt en schrickt u locken even seer;
 Och Mensch! hoe geckt ghy soo met uwen Heer?

Ach Ecce Homo, siet

Den Heer staet met een riet,
 Voor u vol pijn gestelt ten toon als nu,
 Terwijl vol hooveerdy gy spiegelt u:
 De baggen, perelts die ghy draegt,
 Sijn't daer ghy uwen Schepper soo mee plaegt,
 Want al u sonden roepen kleyn en groot,
Kruyst hem, Kruyst hem, en leydt hem na de doot.

Ghy rijdt den toer voorwaer,
 En hy gaet naer Calvaer
 Met kruys beladen dat hem soo beswaert,
 Dat hy van pijn hier dickwils valt ter aert:
 Ghy draegt den Waeyer in de handt,
 Godt lecckt en sweet en bloet van alle kant!
 Och! och is de saeck hier soo verkeert:
 Godt wort veragt, den mensch die wort geeert.

Den Rock die sleept u naer,
 Van gout en silver swaer:
 Waer mee ghy *Jesus* doet het grooste leet,
 Als ghy u hier soo schandelick ontkleet,
 Wel leydt men u noch by de handt?
 Als Christus handen vast aen't kruys men spant,
 Sijn voeten oock met nagels vast geleyt,

Om al u dansen en lichtveerdigheydt.
 Eylaes wat droever maer!
 Het Kruys dat richt men daer,
 In assamblees soo werpt ghy hier het lot
 En speelt noch om het kleet van uwen Godt,
 Ghy drinckt den lamonade wijn,
 Waer door dat *Iesus* gal drinckt, en azijn!
 Och Mensch staet op dogh uyt de ydelheydt,
 En nu met *Iesus* uyt de werelt scheydt.
 Adju werelt, adju,
 Ick wil verlaten u,
 En gaen met *Iesus* sterven aen het Kruys,
 Die mijne Ziel sal maecken reyn en kuys,
 Ach soeten *Iesus* siet ick kom,
 Tot u gelooopen liefste Bruydegom!
 Sijt my bermhertigh door u dierbaer bloet,
 De ydelheydt verstoot ick met de voet.

L X X. Een Nieuw Lof-sanck, ter eeren Christi Passie,

WY loven u kleyn ende groot,
 Lof *Jesus* lief verheven
 Die voor ons storf den bitter doot,
 Daerom wy u aen kleven
 Als een goet *Heer* beseven,
 Door u liefde gepresen
 Ghy hebt gestort u bloet,
 O *Jesu* Christe soet, V doodt seer goet
 Die heeft ons al genesen. Gy hebt, etc.
 Door Adam waren by besmet,
 Soo dat wy moesten sterven,
 Wy lagen doodt onder de wet,

Wy moesten al bederven,
 Maer Jesu wy verwerven
 Door u leven gepresen Gy hebt, etc.
     Ghy daeldet uyt dijns Vaders schoot,
 In een suyver Kerssouwe
 Dat's Maria schoon Roose root
 Wy zijn verlost uyt rouwe:
 Dies seggen wy getrouwe
 Heer Jesus weert gepresen. Gy hebt, etc.
     V Doodt heeft ons't leven gebrocht,
 Ghy hebt sonder beswaren
 Der menschen saligheyt gewrocht,
 Doe wy verlooren waren,
 Dus wy u openbaren
 Thien duysent lof gepresen. Gy hebt, etc.
     Ghy zijt voor ons den Advocaet,
 Den peys die quamt gy maecken;
 Dies wy Jesus vroegh ende laet
 Naer u seer vyerig haken, Omby u te geraken
 In hemelrijck gepresen. Gy hebt, etc.
     Ghy hebt ons tot een Testament,
 Op de werelt gelaten,
 V Vleesch en Bloet seer excellent,
 Om nutten t'onser baeten
 Vyt rechter charitaten,
 O Jesu lief gepresen. Gy hebt, etc.
     O Prince hoogh gebenedijt,
 Wilt onser geest verstercken
 Om u te loven t'aller tijdt,
 Hier en in alle percken:
 Want groot zijn al u wercken,
 Die gy doet weert gepresen. Gy hebt, etc.

L X X I.

*H*Et stondt een moeder reyne,
 Neffens dat Cruycen hout,
 Ser druckelijck in weynen,
 In liefde niet verkout,
 Met pijnne mennig-fout,
 Sach sy haer Soon eerbaer
 Hangen als puer reyn-gout,
 In 't vier des lijden swaer   Met pijnne, etc.
     Wiens medelijden herte,
 't Sweert druckelijck doorsneet:
 Och? hoe was dan in smerte,
 Bedruckt, benaut, bezweet,
 Godts moeder, als groot leet
 Haer Soon gebenedijt
 Wiert aengedaen seer wreet,
 Voor haer noyt droever tijt.   Godts, etc.
     Wie sal daer mogen wesen
 Die niet bedroeft soud zijn,
 Dat hy sage by desen
 Christi moeder divijn,
 In sulck een sware pijn!
 Wie soud met lijden niet,
 Die sach op elck termijn
 Haer lijden en verdriet?   In sulck, etc.
     Om de schult en misdaden
 Van al zijn volck seer groet,
 Sach hy met druck beladen
 Van hoofden tot den voet:
Iesum doorwont bebloet,
 Sy sach in druck het meest
 Sterven haer Soone soet,

Als hy gaf sijnen Geest.   *Iesum, etc.*
 O Fonteyne der liefde,
 Moeder getrouwe goet
 Dat ick als de geriefde,
 Mocht in des herten gront,
 Smaecken de kracht terstont
 Van sijn groot lijden nu,
 Dat ick alsoo doorwont
 Mach weenen hier met u.   *Smaecken, etc.*
 Doet doch mijn herte branden,
 Tot Godt nacht ende dach
 Bindt met der liefden banden,
 In't hert al sijn verdragh:
 Dat ick behaghen mach
 Hem, soo doorwont voor my,
 Sijn pijn met beklagh
 In my bedeeft doch ghy.   *Dat ick, etc*
 Beweeft mijn herte binnen,
 Soo lang ick leve kranck
 Om met u te versinnen,
 Des kruyce lijden stranck,
 't Is doch al mijn verlanck
 Met droeviglijck vermaen,
 Met u nemen den ganck
 Om neffens 't Kruys te staen.   *'t Is dag, etc.*
 Maeght der maeghden verheven,
 Doet my hier Christus doot,
 Sijn Passie, bitter leven
 Dragen in't herte bloot
 't Sy in vreugd, oft in noot,
 Door een liefd' onbevleekt
 Gedencken al d'aenstoot,

Van Godt en mensch perfect. 't Sy in, etc.
 Maeckt my doch voor u vierig,
 Moeder en maeght bekent,
 Bevrydt my van 't dangierig
 Vier, end' eeuwig torment:
 Door Christus kruyce wendt
 Van my 't sondigt geteur,
 Gout in mijn leste endt,
 Des blijchaps soeten geur. Door, etc.

L X X I I. Phenix van Paesschen, met Gesangen op de Feest-daghen in den Somer.

Hymnus. Ad caenam Agni providi.

TEer maeltijdt van ons Lamken-reyn,
 Laet ons Lof singen in 't gemeyn,
 Die nu door 't root Meer kommen zijn,
 Verciert met witte kleeren fijn. *Cujus*
 Wiens lichaem van ons ge-eten is,
 Dat voor ons aen't kruys hing gewis,
 Daer toe zijn bloet gedroncken schoon
 Dat voor ons vergoet Godes Soon. *Protecti*
 Aen Paesch-avond hy ons erhielt,
 Van den Engel die 't al vernielt,
 Vyt Pharaonis dienstbaerheydt,
 Brocht hy ons tot die vryigheydt. *Iam*
 Christus is nu ons waer Paesch-lam,
 Geoffert aen des kruycen stam,
 Dat soete broot des Jootschen schijn,
 Betyckent ons zijn lichaem fijn. *O vere*
 O een eerwaardigh offerhant,
 Dat daer verbreeckt der hellen bant,
 En verlost die gevangen schaer,

Het leven oock weer brengt vrugtbaer. *Conf.*
 Christus staet op uyt dat graft klaer,
 Die een winner der Hellen waer,
 Hy heeft verplet den duyvel snoot,
 En ons verdient ook Abrahams schoot. *Quae*
 O Godt bidden wy oock met vlijt,
 In deses Paeschens weerden tijdt,
 Van allen boosen doodts aenval,
 Behoedt u Christen over al. *Gloria*
 Gelovet zijt ghy *Iesu* Christ,
 Die van den doot erstanden bist,
 Met den Vade en Heylig Geest,
 Die wy hier loven al om meest.

* L X X I I I. *Bly Paesch-Liedeken van de Verrijssenis.*

Stemme: *Courante la Reyn.*
Victimae Paschali laudes.

*T*En is niet langh geleen,
 Dat ick met droevige oogen
 Sagh vol medoogen
 Mijn *Jesus* soet, Doorwont, geverft
 In zijn dierbaer bloet,
 Maer nu is al zijn smert gedaen
 Want hy is uyt het graft weer op gestaen,
 Singht *alleluia, alleluja.*
 Droefheyt is gedaen!
 Dit is den grootsten dagh,
 Die David langh voor desen
 Heeft hoogh gepresen,
 En in den Geest voorsien,
 Wat heden sou geschien,
 Hy sagh de Glory van den Heer,

Gestorven, maer heel schoon verresen weer.

Singh *alleluja, alleluja*.

Nu geen droefheyt meer:

O Doot waer is u maght

Den Heer heeft u ontnomen,

Wy niet meer schroomen

Voor u geweld, want *Iesus*

Heeft u heel ter neer gevelt:

Hy kom: uyt't graf victorieus!

Vertoont sigh aen ons glorieus!

Singht *alleluja, alleluja*,

Wegh met de sonden beus.

De aerde is verheught

Sy schijnt gelijk te bloosen,

Verciert met roosen,

Voor menige spruyt, van alderhande

Soet en aerdig kruyt:

Den helen Hemel is verblijt,

Om dat haer Koning won den swaren strijt

Singht *alleluja, alleluja*,

Weest doch nu verblijt!

L X X I V. *Victime Paschali laudes.*

Die Oosterlijke Offerhandt

Looft Christenen wel bekendt. *Agnes*

Dat ware Lam Godts krachtig,

Sijn schapen looft waerachtigh,

En salveert door sijn bloedt,

Die sondaers groot. *Mors*

Die doot en leven streeden,

Met eenen strijdt seer wreedden,

Des leven geveer, doot

Leeft en herst groot. *Dic nob*

Seght ons *Maria* eerbaer
 Wat saegt gy op den wegh daer?
 Dat graft saeg ick in glorie,
 En oock des verrijsers victorie.   *Angelico.*
 Die Engelen seer klaer,
 Sagh ick, en die doecken daer,
 Christus mijn hoop erstanden is,
 Hy sal voor gaen in Galileam fris.   *Credendum*
 G'loffachtiger voorwaer,
 Is ons *Maria* onfeilbaer,
 Dan der Joden al, Bedrijgelyck getal.   *Scimus*
 Wy weten dat verresen is,
 Christus van den doot gewis,
 Gy overwinner, Erbermt u onser.

L X X V.

Christus is op gestanden,
 Al van der marter handen,
 Des sullen wy allegaer vrolijck sijn,
 Christus sal onser trooster sijn.   Kyrie el.
 Waer Christus niet erstanden,
 Soo waer die werelt vergangen
 d'Wijl hy nu erstanden is,
 So loven wy den Heere *Jesum* Christ.   Kyrie.
 Het gingen dry heylige Vrouwen,
 Sy wouden dat graf beschouwen
 Sy sochten den Heer *Jesum* Christ,
 Die aller werelt een Trooster is.   Kyrie el.
 Wie wentelt ons van des grafs doore,
 Den grooten steen die ligt daer voore
 Soo balt sy avers quamen daer,
 Den steen daer afgewentelt waer.   Kyri. el.
 Sy gingen in dat graf heen in.

En sagen daer een Engel fijn,
 In't graft sitten ter rechter handt,
 In een langh en seer schoon gewandt.   Kyrie.
     S'erschrickten voor dit gesicht,
 Die Engel sprack, en vreest u nicht
 Gy soeckt den gekruysten *Iesum* Christ,
 Die van den dootd erstanden ist.   Kyrie el.
     Daer siet het toe by der frist
 Die plaets daer hy gelegen is,
 Soo gaet nu heen, en segt terstont,
 Sijn Jongeren, en doet Petro kondt.   Kyrie.
     In Galileam doet haer gaen,
 Daer sullen sy Christum schouwen aen
 Sy gingen snel hen wegh van't graft,
 En deden wat haer was op erlagt.   Kyrie el.
     Wy dancken u Heer *Iesum* Christ,
 Dat gy van den dootd erstanden bist
 En hebt verstoort sijn gewalt en macht,
 En ons wederom tot het leven bracht.   Kyrie
     Lof sy u o heyliges kruys,
 Behuidt ons arme Christen luydt,
 Al van de Keters valsche leer,
 Dat sy ons nimmer bedroeven meer.   Kyrie.
     O *Iesu* Christ beminde Heer,
 Door u seer groote marters eer,
 Verleent ons al een saligh end
 En hier naer vrolijck opperstent.   Kyrie el.

L X X V I. Een aanspraeck tot ons *L. Vrouw* vande Verrijssenis ons Heere *Iesu* Christe.

*H*Emelsche Koninginne,
 Verblijft u nu, verblijft u nu,

Want *Jesus* die ick minne,
Die komt tot u, die komt tot u, die komt tot u.
Die gy waert weert te dragen,
In uwen schoot, in uwen schoot,
Verrijst na schrifts gewagen,
Ras van der doot, ras van der doot ras van der doot.
Reyn Maget uytgelesen,
Bidt uwen Soon, bidt uwen Soon,
Dat hy ons genadigh wese,
En ons verschoon, en ons, en ons, etc.
Wilt toch van ons afwenden,
Sijn gramschap groot zijn gramschap groot
Verweckt in ons ellenden,
Met sonden snoot, met sonden, met sonden snoot.
Versoet den Heer der Heeren,
Op ons verstoort, op ons verstoort:
Biddend' die u met eeren
Altijdt verhoort, altijdt verhoort, altijdt verhoort.
Van't sware jock der sonden,
't Welck ons mishaegh, 't welck ons mishaeht,
Dat wy werden ontbonden,
Helpt uyver Maegt, helpt, etc.
Wilt van 't Serpent bevrijden,
In stervens noot, in stervens noot,
Doet ons ontgaen nae 't strijden,
D'eeuwighe doot, d'eeuwige doot, d'eeuwige, etc

Looft Godt en jubileret,
 Met soeten toon, met soeten toon
 Want hy door't kruys regieret,
 Verresen schoon, verresen schoon, verresen schoon.

L X X V I I. Tot *Mariam*.

KOninginne des hemels,
 Verblijdt u *Maria*
 Den ghy hebt ontfangen,
 Die ist van den dooden erstanden
 Bidt Godt voor ons. Alleluja.

Maria Maget uytverkooren,
 Wend van ons uws kints tooren,
 Dat hy ons wil geven
 Die vreught in dat eeuwig leven,
 Bidt Godt voor ons. Alleluja.

Koninginne der eeren,
 Versont ons doch den Heeren,
 Als wy sullen sterven,
 Helpt ons by God genad verwerven,
 Bidt Godt voor ons. Alleluja.

Maria Moeder reyne Maegt,
 Den last der sonden ons mishaeft
 Daerom willen wy ons bekeeren,
 Versoent ons met Godt den Heeren,
 Bidt Godt voor ons. Alleluja.

Bidt voor ons hemels Koningin,
 Dat wy vrolick vaeren daer hin
 Vyt dit bedroefde jammerdal,
 Behoedt ons voor eeuwiger qual,
 Bidt Godt voor ons. Alleluja.

Vreucht u lieve Christenheydt,
 Looft Godt met bestendigheydt
 Die aen't Kruys heeft gehangen,
 Die is van den dooden op erstanden.
 Bidt Godt etc.

L X X V I I I.

Vreucht u ghy weerde Christenheydt,
 Jesus heeft overwonnen,
 Die groote marter die hy leydt
 Die heeft ons nu ontbonden,
 Groot sorgh was ons bereyt
 Die is al nu gans aen geleydt,
 Erstanden ist groote saligheydt,
 Hooch gepresen Heer Jesu Christ
 Wy vreuwen ons al huyden,
 En alles wat in leven ist
 Ick meyn de Christen luyden,
 Nu singt doch alle en weest fro
 Het is alles geschiet also,
 Erfrewt u o Maria.

Magdalena tot dat graf gingh,
 Sy woud den Heere soecken,
 En van twee Engel (goede dingh)
 Sy groetse deuchdenlijcken
 O Engel liefste Engel fijn:
 Waer is doch nu der meester mijn
 Waer sal ick hem nu vinden.

Die Heer en Meester is niet daer.
 Dan hy is op erstanden,
 Hy is na Galileam voorwaer
 V alle voor gegangen,
 Hy brack oock der hellen door

En voerd die oude Vaders her voor,
Wel uyt den swaren banden.

Daer lagen sy veel duysent jaer,
Seer ellendig gevangen
Na Christi op erstandenis,
Sondt alle haer verlangen
Verkeert heeft sich haer loth gewis,
Nu Godt haer weer versoenet is,
Des dancken sy hem van herten.

Hy nam sy by der rechterhandt,
Lieflijck op dese wijze,
Al uyt des duyvels overhant,
Brocht sy in 't Paradijse
Hy voerd sy wonderlijcken schoon,
Daer boven in des Hemels throon,
Daer singen sy Alleluja.

Doe onsen Heer ten Hemel voer,
Vrolijck met grooter schallen,
Wat liet hy ter letzten hier,
En sijn liever Jonger allen,
Hy sant ons wel den Heyligen Geest,
Tot eenen troost der Christen meest
Des singen wy Alleluja.

Eer sy den Vader en den Soon,
Daer toe den heyligen Geeste
O Heer Godt onser sont verschoon,
Tot deser tijdt aen't meeste
Geeft uwen vreed en eenigheyt,
Van nu aen tot in eeuwigheyt,
Soo singen wy Alleluja.

L X X I X.

HEer Iesus heeft een hofken daer schoon bloemen staen,

Daer in soo wil ick plucken gaen, 't is wel gedaen,
 Men hoort daer niet dan Engeles sanc, en herpe gespel
 Trompetten, Klaretten, en die Veeltjes also wel, Trompetten, etc.

Die Lelikens die ick daer sag sijn suyverheydt
 Die soete Violetten, sijn ootmoedigheydt Men hoort etc.

De schoone purper' Roose was de lijtsaemheydt
 De schoone vergulde Goude blom, ghehoorsaemheydt Men hoort, etc.

Noch wasser een die boven al spanden de kroon,
 Coron' Imperiale, 't was de liefde schoon. Men hoort, etc.

Maer d'alderschoonste beste blom, al in dat Hof,
 Dat was den Heere *Jesus* soet, dus sy hem lof Men hoort, etc.

Och *Jesus* al mijn goet, en al mijn saligheydt
 Maeckt van mijn hert u hoveken, het is bereydt. Men hoort, etc.

L X X X.

*DE*vote herten wilt vreugd rapen,
 Aensiet hoe schoon is des Hemels schijn

Siet doch, van niet heeft hy 't al geschapen, Denckt dan hoe schoon moet den Schepper sijn.	Siet, etc.
Aensiet de kruyden seer groene spruyten, Die daer genesen sieckt ende pijn Aensiet haer schoonhey, en haer virtuyten, Denckt dan hoe schoon moet den Schepper sijn	Aensiet, etc.
Aensiet de Lelien wijt ontloken, Thymis, Lavender Rosemareyn, Aensiet de rooskens vol soete roken Denckt dan hoe schoon moet den Schepper zijn	Aensiet, etc.
Siet al die bloemkens met goet verstande, Der siecken zijn sy een medicijn Siet haer coleuren meniger hande, Denckt dan hoe schoon moet den Schepper sijn.	Siet, etc.
Aensiet die Vogelkens in der Luchten, En die Wijngaerden met haren wijn Aensiet die Vogelkens in der Luchten, Denckt dan hoe schoon moet den Schepper zijn.	Aensiet, etc.
Siet die gesternten van grooter waerden, Die klaerder blincken dan Christalijn, Siet aller schoonhey op deser eerden Denckt dan hoe schoon moet den Schepper sijn.	Siet, etc.
Siet gy de menschen schoon van Lichame, Fraey van fatsoen ende leden fijn Suyver van aensicht, oogen bequame,	

Denckt dan hoe schoon moet den Schepper zijn.   Suyver, etc.
 Aensiet de Sonne en de Mane schoone,
 Aensiet die sterren van klaren schijn.
 Siet hoe sy blincken aen 's Hemels Throone
 Denckt dan hoe schoon moet den Schepper zijn.   Siet, etc.
 Hoort ghy hier konstig op d'Orgel spelen,
 Op Instrumenten, Musijck divijn:
 Hoort ghy oock singen met soeten keelen,
 Denckt hoe soet sal 't in den Hemel zijn.   Hoort, etc.
 Alle vreugt die men hier magh bedrijven,
 En magh maer duyren een kort termijn
 Maer sy sal inder eeuwigheyt blijven,
 Voor die by Godt in den Hemel zijn.   Maer, etc.
 Laet ons de Werelt geheel versaken,
 Met al haer boosheyt na Gods doctrijn
 Soo sullen wy in den Hemel smaken,
 Hoe soet en schoone dat daer sal zijn.   Soo, etc.
 Lof zy den Schepper der Creaturen,
 Die alle dingen geschapen heeft,
 Glori' zy hem nu en t'aller uren
 Die't onderhout en voetsel geeft.   Glori', etc

L X X X I. *Vita sanctorum decus Angelorum.*

CHriste der Engelen en leven der vromen
 Die den knecht des doodts, door dijn doot seer machtig

Hebt overwonnen, sonder schroomen, Voor ons waerachtig,	<i>Te tuo</i>
Wilt doch u dienaers die sich seer verblijden	
In u victory, g'nadiglijck bewaren,	
Dewijl dat Paesschen nu by alle luyden Is hoog verkooren.	<i>Pascha</i>
Paesschen daer in gy uyt der hel weer kommen,	
En met veel anderen van den doot verresen	
Boven die Sternem met u vleesch geklommen Sijt Heer gepresen.	<i>Nunc</i>
Nu in den hoogste locht gy heel verheven,	
Boven die Hemels sit en Godt Almachtig,	
Gy die gericht wert, sult het Oordeel geven Over ons krachtig.	<i>Corda</i>
Nu wilt o Christe onsen Geest op trecken,	
En wilt ons hertzen oock hier boven stellen,	
In die verrijsenis wilt ons oock verwecken Niet tot der hellen.	<i>Hoc Pater</i>
Die wilt ons Christe met den Vader geven,	
En met u beyder Geest eeuwigh verheven,	
Dat wy in vreugden met u mogen leven, Tot alle eeuwen.	

L X X X I I .

*D*En lustelijcken Mey Christus playsant,
 Vol aller deughden groene,
 Is voor ons Christenen nu wel geplant,
 Christus verresen schoone:
 Al in dit Feest van Paesschen certeyn,

Daerom wort een soet liet gemeyn
 Met spel en gelovige tongen
 Alleluja allomm' gesongen.

Christus onsen Paesschen, weet voorwaer,
 Een Lammeken seer krachtigh,
 Geoffert heel voor ons op den Altaer
 Des heyligh kruys waerachtigh,
 Die hem voor ons aen t Cruyce liet slaen,
 Is uyt den grave nu opgestaen,
 Vyt den slapen des doodts ontsprongen
 Des wort Alleluja gesongen.

Gestorven is hy eens na Paulus leer,
 Hy en sal niet meer sterven
 Die doot en sal niet dommineren meer,
 Wy sullen het leven erven,
 Door hem, die in der eeuwigheyt leeft
 Die ons sijn bloet seer mildelijck geeft
 Als een Pellicaen voor sijn jongen
 Des wort Alleluja gesongen.

Victorieus is Christus Coningh groot,
 Klaer der duysent Sonnen,
 Die helsche poorten der eeuwige doot
 Heeft hy geheel verwonnen,
 Sijn lieve vrienden daer uytgebracht
 En heeft benomen Lucifers macht,
 Hy kan ons tot sonden niet dwingen
 Des wilt nu Alleluja singen.

Denckt hoe d'Apostelen waren verblijt,
 Nae al haer droevigh klagen
 Als sy haren meester gebenedijt,
 Soo schoon verresen sagen

Al met een wonder schoonheit gekroont
 Soo heeft hy haer sy selven vertoont,
 Hy sprack haer van hemelsche dinghen:
 Des wilt doch Alleluja singen:

Die Catholijcke Kercke looft met vreught
 Haren Bruydegom frisse,
 Den Hemel en die eerde zijn verheught
 In zijn verrijssensise?
 Hieromme ghy geloove fijn
 Wilt in den Heere nu vrolijck zijn:
 En wilt uwen Geest daer toe dringen,
 Om nu Alleluja te singen.

O ghy Christenen al door dit vermaen
 Wilt met vreugden Godt prijsen,
 Vyt't graft der sonden wilt nu al opstaen,
 En geestelijck verrijssen,
 Al die verresen met Christo zijn
 Sullen verblijden in sijn aenschijn,
 Het Hemels licht sal haer omringen,
 Om nu Alleluja te singen.

L X X X I I I. *Gheestelijck Mey-Liedeken.*

Stemme: *Als,t begint.*

Vlijt droefheydt vlijt laet ons nu vrolick wesen,
 Verheugen ons, want Christus is verresen;
 In desen groenen *Mey*, met soeten melody,
 Want *Christus* heeft playsant
 Voor ons den *Mey* geplant, den *Mey* geplant.
 Laet ons nu desen *Mey*-boom gaen vercierren:

Verheughen ons met *Christo* triumpheren,
 Nu is den helschen geest verwonnen, niet en vreest,
 Want *Christus*, &c.

O Lustelijcken *Mey* seer schoon in't bloeyen,
 V *Christus* met sijn bloet heeft gaen besproyen
 Den reuck seer aengenaem, verheugt ons al te saem,
 Want *Christus*, &c.

Victorieus met desen boom waerachtigh,
 Heeft hy des duyvels macht verwonnen krachtigh
 Hem aengeleyt een toom, springt dan om desen boom;
 Want *Christus*, &c.

Noyt schoonder Boom geplant kan worden heden,
 Als *Christus* met sijn kruys, die brengt den vreden;
 Ooyt sal dien boom vergaen, groen blijft hy altijd staen?
 Want *Christus*, &c.

Plant samen desen Boom schoon van coleuren,
 Plant hem vor alle deur, noyt sal hy treuren
 Verheught u in dees tijt tot kettters grootste spijt:
 Want *Christus*, &c.

Sijt nu verblijt te saem, want't gaet naer wenschen;
 In desen soeten *Mey*, zijt vrolijck Menschen;

Springt op van vreugt seer bly, omhelst den groenen Mey

Want *Christus, &c.*

Vrolijckt ghy Christen al met Jubileren;

Want *Christus* met zijn Kruys gaet triumpheren,

Hy leyt ons wonder schon, tot zijnen Vaders troon:

Want *Christus, &c.*

O groenen *Mey* gegroet zijt met verlangen

Waer aen allen uyt heeft gehangen:

Dus heyl, ons saligheyt, gelooft sy t'alle tijt

Want *Christus &c.*

L X X X I V. Christi vrolijcke Hemelvaert.

Postum nunc celebre, magnaue gaudia.

Dit Feest en weerden tijdt,

De vreught en Christen vlijdt,

Die gemoeder dwingen

Lof sangen te singen,

Daer *Christus* Godes Soon,

Op voer in hemels Troon,

Gods en der menschen midlaer schoon.   *Conscendit*

Hy is in den Hemel

Geklommen met jubel

Der heyligen gemeyn,

Looft hem daerom certeyn,

Des g'lijcks der Engelen schaer:

Singt lof luydt klaer,

Den triumpheerden openbaer.   *Quae*

Opvarent met sich bracht,

Die gevangen met kracht,

Schenckt den menschen gaven
 Mildelijck van baven,
 Een streng Richter komendt
 Is hy aen des werelts endt,
 Die ons met g'naden heeft gemeyt. *Oremus.*

Wy bidden u o Heer,
 En genadigh Schepper seer,
 Siet aen u dienaers goet,
 Wilt haer geven voorspoet,
 Tegen den duyvel wreet
 Die brullent om ons geet,
 Dat wy ontgaen dat eeuwich leet. *Ut cum*

Om, als gy komt weder,
 Met vuyr wolcken neder,
 Te richten openbaer
 Al wat verborgen waer:
 Dat ghy niet geeft die pijn
 Ons die al sondaers zijn,
 Maer genadighlijck u aenschijn. *Praesta*

Dit o eeuwich Vader,
 Geeft ons allegader;
 En ghy o Jesu meest,
 Met den heylighen Geest,
 Eene dryvuldigheyt, Gelijcker heerligheyt,
 Heerschent t'samen in eeuwigheydt.

L X X X V. *Van den Heylighen Gheest.* *Veni Creator Spiritus.*

Kômt heylighen Gheest ware troost,
 Die herten die ghy hebt verlost,
 Daer wilt docht in nederdalen,
 Met uwer genaden stralen. *Qui*

Die ghy een Trooster werd genant,
 Een gaef Godes hier af gesant,
 Een Fonteyn des levens machtigh,
 Een vyer en een liefde krachtigh. *Tu septi*
 Met seven gaven wel bekant:
 En zijt den vinger van Godts hant,
 Ghy zijt oock dat beloofde goedt
 Dat met sigh brengt die talen soet. *Accende*
 Steeckt aen dat licht in onsen sin.
 Stort in onse herts u liefde in,
 Sterckt onse zwacke bloodigheydt,
 Met dijner genaed in eeuwigheydt. *Hostem*
 Verdrijft van ons den vyandt quaet,
 En gheeft den peys door uwen raedt,
 Oock dat wy al door u genaed,
 Mijden die sonden vroegh en spaed. *Per te*
 Geeft dat wy al erkennen schoon,
 Godt den Vader en zijnen Soon,
 En u beyder geest sekerlijck,
 Een Godt gelovet eeuwichlijck *Gloria*
 Godt den Vader sy lof, en prijs,
 En zijnen Soon gelijkewijs,
 Daer toe oock Godt der Heyligh Geest,
 Gelooft moet zijn met aller feest.

L X X X V I. Noch een ander Liedt tot *Godt* den Heylighen Gheest,

op de wijze: *Aenhoort gy Maegden reene.*

*Wilt tot ons nederdalen,
 O Schepper Heyligh Gheest,
 Besoect met uwe stralen
 Onse hertzen forest,*

Vervult met dese feest,
 Die zielen van u knapen
 Met gracy aldermeest,
 Die ghy selfs hebt geschapen.

Ghy wort genoemt gepresen
 Den trooster in den noot,
 Godts gave uytgelesen,
 Sonder u zijn wy bloot,
 Ghy zijt tegen de doot
 De levende fonteyne,
 Een vier een liefde groot,
 Des geests een salve reyne.

In gaven seven-voudigh,
 Sijt ghy der deughden vloet,
 En den vinger behoudigh,
 Van Godts Rechter-hant goet,
 En van den Vader soet,
 Beloften sonder falen
 Die onse tongen doet,
 Spreecken, en ciert met talen.

V licht wilt doch ontsteken,
 In onse sinnen vijf
 V liefde laet door-breken,
 Ons hertzen hert en stijf:
 Wilt oock door u bedrijf
 Verstercken en vast maken,
 Ons lichamen catijf
 In Godelijcke saken.

Den vyant wilt verdrijven,
 Van ons breet ende wijt,
 Den peys wilt doen bekliven,
 Met Godt tot 's vyandts spijt
 Op dat wy wel bevrijt

Door u met alle vromen,
 Nu en tot aller tijt
 Alle quaden ontkomen.
 Maeckt dat wy door u kennen
 Den Vader in zijn rijck,
 Den Sone Godts beminnen,
 Eeuwelijck hem gelijk,
 V oock sonder beswijck
 Mogen dancken en loven,
 In u soet Hemel-rijck,
 In glorie daer boven.
 Lof sy u Vader Heere,
 Schepper des werelts rondt,
 En Christo min noch meere
 Verresen heel gesondt
 Van der doodt, niet gwont,
 V heyligh Geest van heden
 Sy glorie gesont,
 Tot in der eeuwicheden.

LXXXVII.

NV bidden wy den heyligen Geest,
 In den rechten gelooven aldermeest,
 Dat hy ons behoede, aen onseren ende,
 Als wy heen varen uyt dese ellende.   Kyrie el
 Verlicht doch ons o eeuwich licht,
 Geeft dat alsoo van ons geschiet,
 Godt sy gevalligh door Jesum Christum,
 Die ons maekt heylich door zijn Priesterdum   Kyrie eleyson
 O heylighste liefd' en goedigheyt,
 Door u genaed ons herte bereyt
 Dat wy onsen naesten, Christelijck lieven,

En in uwen vreden eeuwig blijven.   Kyrie.
 O hoogster Trooster en waren Godt,
 Helpt ons getrouwelijck in aller noot,
 Maeckt reyn ons leven, schenckt ons u *gaven*
 Laet ons niet wijcken van't rechte gelove.   Kyrie eleyson.

L X X X V I I I. Lof-gesangen van der Heyligher Druyvuldigheyt.

SInget tot Godt met lovens schal, Allelu.
 Dar het der H. Druyvuldigheyt gefal,   Gelovet sy Godt en Maria.
 In anfang is die Triniteyt, Alleluja.
 Die sy gespijst, vroeg en spaet,   Gelovet, etc.
 Godt Vader, Soon, Heyliger Geest, Alleluja.
 Staet ons doch by en alles leist,   Gelovet, etc.
 Gy onverdeylde Eenigheyt, Alleluja.
 Gans gelijcker macht en heerlicheyt,   Gelovet, etc.
 Druy persoonen en alleen Godt, Alleluja.
 Van dem alles zijn oorspronck hadt,   Gelovet, etc.
 Gelijcker Eer en bestendigheyt, Alleluja.
 Met der eygenschap onderscheyt,   Gelovet, etc.
 Godt Vader heeft door zijnen Soon, Alleluja.
 Hemel en Aerde erschapen doen.   Gelovet, etc.
 Alles erhelt hy wonderlijck, Alleluja.
 En regiert alles gewaltighlijck,   Gelovet, etc.

Der Soon geboren van eeuwigheyt, Alleluja,
 Heeft aengenomen onse menscheyt, Gelovet, etc.
 Door ons heeft hy verstorst zijn Bloet Alleluj.
 Verlost al uyt der Hellen gloet, Gelovet, etc.
 Der heylige Geest, en waere Godt, Alleluja.
 Van beyden zijnen oorspronck hadt, Gelovet, etc.
 Hy luchtet en steckt ons harten aen, Alleluj.
 En ziert die met zijn gaven schoon, Gelovet, etc.
 Hy troost, en sterkt met zijner genaedt, Allel.
 Dat sy bestendigh tot aen den dootd, Gelovet, etc.
 O onbegrijpelijcke eeuwigheyt, Alleluja
 Verlicht u sonder donkerheyt, Gelovet, etc

Lof-sanck van de H. Barbara tot de H. Dryvuldigheydt.

Stemme: *Neeae schoonste van u gebueren.*

DRievuldigh is mijn uytverkoren;
 O meester! leert my dit getal,
 Maeckt noch een venster in den Toren,
 Den derden raem verlight het al. *Marckt noch, &c.*
 Dus sprack een van de wijse maegden,
 En voegden noch daer echter by,
 Of u mijn Vader d'oorsaeck vraegden,
 Verdedigt u, en noemt my vry. *Of u mijn &c.*
 Jonckvrouw! u leven is verlopen
 Ken ick u Vader anders wel,

Ghy sult dit met de doot bekoopen
 Hy is op Christum al te fel.   *Ghy sult, &c.*
 Moet ick dan sien hier voor mijn oogen
 Dat Barbara mijn eenigh kindt
 Den dienst der Goden is ontoogen,
 En den gekruysten man bemindt.   *Den, &c.*
 Dit is den Soon, dit is den Vader,
 Dit is quansuys den Heyligen Geest,
 Die van den Christen den Verrader
 Des Rijck wert als een Godt gevrees.   *Die van &c.*
 Maer flux ghy sult hem my versaken
 Met doop, met al, op staende voet,
 Of ick sal desen tooren maecken
 V tot een schant van eygen bloet.   *Of ick, &c.*
 'k En wil niet dat men my verwijte
 't Geloof van een verswooren Kruys,
 Al souw 'k u selfs het hoofd af smijten
 In't midden van mijn eygen huys.   *Al. &c.*
 Heer Vader doet naer u vermogen,
 En ick naer 't geen my Godt gebiedt,
 V sabel sal ick wel gedogen,
 Maer Christum kan ick laten niet.   *U &c.*
 Hy is my al te lieven Vader,
 Hy is my al te trouwen vrient,
 Die met mijn Ziel, mijn bloedt te gader
 Wel dubbelt over heeft verdient.   *Die met, &c.*
 Hy gaf voor my het dierste leven,
 Och of ick voor zijn heyligh les
 Het mijne wederom moght geven,
 Hoe bly sou zijn Origenes.   *Het meyne, &c.*
 Origenes den wijsen schrijver

Die met zijn leeringh my te saem,
 Heeft ingedruckt een grooten yver
 Te sterven voor den Christen naem.   *Heeft, &c.*
 Naer u verlangh sal u geschieden,
 Sa Righter doet het boose wight
 Met lampen braen, met oly sieden,
 Soo lang tot dat's haer hoogmoet swight.   *Met lempen, &c.*
 O harden neck! o stoute wangen!
 Daer ick hier tegenwoordigh ben:
 Flux, datmen haer met scherpe tangen
 De borsten splijt, den boesem schen.   *Flux, &c.*
 Hout op tyran! met scha met schanden
 Maer neen, u straffen neemt geen maet,
 Tot dat ghy 't hoeft met eygen handen
 Vw's doghters van de schouw'ren staet.   *Tot dat, &c.*
 Een wreetheyt boven alle wonder!
 Waer sagmen Vader oyt soo fel?
 Maer Godt versloegh hem met den donder.
 En wierp hem in de diepe hel.   *Maer, &c.*
 Barbara wilt ons werwerven
 Dat wy van donder ongeschent,
 Hier sonder biechten niet en sterven
 Noch sonder 't heyligh Sacrament.   *Hier sonder, &c.*
 En of wy hier wat moesten lijden,
 Van vlees en bloet, na's werelts wet,
 Soo wilter ons dogh af bevrijden,
 Door u exempel en gebedt.   *Soo wilter, &c.*

X C.

O Heyligh eeuwigh Godt,
 O Godt van Sabaoth,
 O Heere der Heykrachten:
 Ghy zijt mijn deel, mijn lot,
 Mijn lief, mijn hert, en 't slot
 Van alle mijn gedachten,   Ghy zijt, etc
     O eeuwigh Vader mijn,
 O eeuwigh Vaders schijn,
 O Heyligh Gheest vol minne!
 O schoon wesen dievijn,
 Dry in persoonen sijn,
 Een aen natuer en sinne.   O schoon wesen, etc
     Maer soo u wesen reen,
 Dryvuldigh is, en een,
 Soo is mijn hert driekantigh,
 't Is voor u Godtheyt klein,
 Maer ick geeft u alleen
 O Heere triumphantigh.   't Is voor u, etc
     De gantsche werelt wijt,
 Den Hemel die'er omrijt,
 Kan't herte niet versajen:
 Hoe bly, hoe groot jolijt,
 Hoe soet, hoe langen tijt
 Ten kan ons al niet pajen.   Hoe bly, etc
     Ront is de werelt saen,
 't Hert heeft dry punten aen,
 Hoe soud sy dat toch vullen;
 Neen, neen ick laetse gaen,
 Sy sullen al mistaen
 Die haer beminnen sullen.   *Neen, neen, etc*
     Komt schoon Dryvuldigheyt,
 Mijn hert is u bereyt,

Dry sal in dry wel passen:
 Maer vult mijn ydelheyt,
 Met gratie planteyt,
 Doet my in deugden wassen.   Maer vult, etc
     Oock vol onreynigheyt,
 En sonden vuyligheyt
 Vol stof ben ick, en asschen,
 Komt Vaders heyligheyt
 Komt Christi suyverheyt
 Komt H. Geest my wasschen: Komt etc.
     Wascht toch mijn ziele schoon,
 En maeckt mijn hert den throon,
 Om u Heer te logeeren,
 Op dat ick eens ydoon
 Mach winnen 's hemels kroon,
 En eeuwigh jubileren.   Op dat, etc

X C I. Van't Heyligh Sacrament des Autaers. ***Pange lingua gloriosi.***

MYn tongh wilt met vreugden klingen
 Dat geheym'nis des lijfs zart,
 En van duyren bloet oock singen,
 Dat die lijfs vrucht edler aert
 Aller werelt dat heyl te bringen,
 Heeft vergoten onversaert.   *Nobis*
     Ons geboren, ons gegeven,
 Vyt een Maget onbesmet,
 In dees werelt was sijn leven,
 Sijn woort planten hy seer net,
 En sijn wandel daer beneven,
 Heeft hy wonderlijck beset.   *In supremae*

In dat lesten Avonts eten,
 Als hy by sijn Jongers sat
 Dat geset wort niet vergeten,
 Doe hy dat Paesch Lamken at:
 En gaf tot een spijs vermeten
 Sich selfs als een kostelijck schat.   *Verbum*
   't Woort vleisch sijnde heeft waerachtigh,
 Dat woort van't broot vleisch gemaect,
 En van wijn sijn bloet seer krachtig,
 Dat niet en mach sijn gelaect,
 Want een hert twijffelachtig
 Door't geloof tot sterckheyt raeckt.   *Tantum*
   Laet ons ootmoedigh aenbeden,
 Soo een weerdigh Sacrament:
 En voor d'oude Wet met reden,
 Laet die nieuw ons sijn bekent,
 Ons verstant moet t'allen steden
 Door't geloof sijn ongeschent.   *Genitor*
   Den Vader en Soon gepresen:
 Sy lof en jubiliatie
 Saligheyt ter kracht midts desen:
 Daer sy oock benedictie,
 Die van beyden komt geresen
 Sy gelijcke Laudatie. Amen.

Een ander Liedt van't H. Sacrament

Op de wijze: *Myn droefheyt moet ick klagen, &c.*

K Aenbidd' u, Godtheyt krachtigh,
 Die hier verborgen zijt,
 In't Sacrament waerachtigh,
 Tot mijnes ziels profijt,
 Dus tot der Kettens spijt,

Val ick ootmoedig neer
 En singht met goet jolijt;
 Ghy zijt mijn Godt, mijn Heer, etc.   Dus tot, etc.
     Mijn ziel, en al haer krachten,
 V sullen sijn subject,
 Verlaten haer gedachten,
 Geloven u oprecht,
 't Is waer al dat ghy seght,
 V woort sal blijven staen,
 Vw' macht die is perfect,
 Wat gy wilt dat 's gedaen.   't Is waer, etc.
     't Gesichte mach failgeeren,
 't Gevoelen, en de smaeck,
 't Geloof sal niet manckeeren
 Dat weet ick by uw' spraeck,
 't Is wel een wonder saeck:
 Maer ghy zijt 't machtigh Heer,
 Ick mijn verstandt versaeck,
 't Geloov' uw' woorden meer.   't Is, etc.
     Aen't Kruys was Godt opscure,
 Maer den mensch openbaer,
 Hier zijnse t'aller uren,
 Verborgen beyde gaer,
 'k Geloov' nochtans eenpaer,
 Dat Godt een mensch present
 Met vleesch en bloedt voorwaer,
 Is in dit Sacrament.   'k Geloov, etc.
     De teeckens uwer wonden,
 Sie ick met Thomas nijt:
 Nochtans uyt 's herten gronde,
 Geloov' ick dat g' hier zijt,

Versterckt doch t'aller tijdt
 O Jesu, in mijn hert,
 Geloov', Hoop, liefde wijdt,
 Verdrijft mijn pijn en smert.   Versterckt, etc.

Een kindt zijt ghy gebooren,
 En ons gepresenteert,
 Van een Maget uyt verkooren,
 Met ons geconsenteert,
 Ghy hebt ons selfs geleert
 Den wegh der saligheydt,
 Daer nae w'erom gekeert
 Tot 's Vaders Majesteyt.   Gy hebt, etc.

V Vleesch en bloet gelaten
 Hebt g'ons tot Testament
 Vyt liefde boven maten,
 In't heyligh *Sacrament*:
 O! kostelijck present,
 Waerachtigh Hemels broot:
 O! boom des levens jent,
 Spijst ons in hongers noot.   O kostelijck, etc.

Wie sou niet sijn gedachtigh
 By sulcken Hemels-broot,
 Vw' liefd' in lijden krachtigh,
 Bestandigh tot der doot:
 't Is een mysteri' groot,
 Een bant der eenigheydt,
 Confoort in allen noot,
 Een pant der saligheydt.   't Is een, etc.

O wonder boven maten,
 Een dienaer kranck en teer
 Die wort hier toegelaten
 Te nutten sijnen Heer:

Wie sou nu wesen meer
 Hooveerdigh in't gemoet
 Als hem verne'ert dus seer
 Ons Schepper met ootmoet.   Wie sou, etc.
     Der Eng'len broot en spijsse,
 Des Vaders eenigh Soon,
 Wort op een nieuwe wijze
 Een broot der menschen schoon,
 Hier staet hy ons ten throon,
 Een opent sijnen schoot,
 Hy schenckt ons tot een loon
 Sy selven, na de doodt.   Hier, etc
     Hoe soet zijt ghy o Heere,
 Voor die u smaken wel,
 Al slaet g'haer noch soo seere
 Sy zijn u niet rebel.
 Sy overlopen snel,
 Den wegh die gy gebiedt,
 Al raest den duyvel fel,
 Sy passen op hem niet.   Sy overlopen, etc.
     Wilt ons in u verkeerren,
 Ontlost der sondenbandt,
 Ons deughden u wilt vermeerren,
 Ontsteeckt der liefden brant,
 Helpt ons in't Vader landt,
 Spijst ons met Hemels-broot,
 Gy weet het, Heer valjant,
 Den wegh die is seer groot.   Helpt, et.
     Neemt ons in u behoede,
 Waerachtigh Pelliaen,
 Spijst ons met uwen bloede
 Neemt ons voor kind'ren aen,

Een droppel bloets kan saen,
 Ons ziel af-wasschen reyn
 Al hadd' een mensch gedaen
 Al'swerelts sond' alleyn.   Een, etc.

O *Iesu* Prins verheven,
 O Koningh excellent,
 Wils ons genadigh wesen
 Al voor dit *Sacrament*,
 Dat wy eens present
 Sien mogen openbaer,
 Bevrijdt van all' ellendt,
 Aensicht tot aensicht klaer,   Dat wy, etc

X C I I I. Een schoon gesangh, na de Elevatie.

VReucht u gy lieven zielen,
 V ist een vreucht geschien,
 Wy hebben met onser oogen,
 Den Heylant aengesien,
 In eener Hostien kleyne,
 Sijn ware vleesch en bloedt,
 Wie dat van herten gelovet.
 Ist sijner zielen goedt.   Kyrie eleison.

Den wy gesien met oogen
 Jesum die ons erlost,
 Die vatten wy in geloven,
 En zijn heel wel getroost,
 Als wy van hier gaen scheidyden
 Neemen dit Sacrament,
 Verlost van't eeuwich lijden,
 En komen in Godts hendt.   Kyrie eleison
 Het is der zielen spijsse

Daer door sy wort erneert:
 Oner grontlijcker wijze,
 En blijft doch onverteert,
 Het lijf doet het oock laven,
 Hoe wel hy moet vergaen
 Werdt wederom verheven,
 En ter vreuchden op staen.

Jesus ghy liever Heere,
 Ghy alderhoogstes goet,
 V sy lof, prijs en eere,
 Dat ghy u vleesch en bloedt
 Tot eener spijs hebt geven,
 Dat broodt van Hemelrijck,
 Dat selvigh geeft ons dat leven,
 Warer Godt en mensch te gelijk.

Kyrie eleison.

O Heer maeckt ons verlangen:

Tot desen Sacrament
 Wanner wy dat ontfangen
 Vyt eenes Priesters handt,
 In vreden laet ons vaeren,
Jesu in namen dijn
 Al tot der Engelen scharen,
 Een eeuwigh by u zijn.

Kyrie eleison.

X C I V.

Wilt ontspringen, lof-sanck singen,
 Onsen Heer' gebenedijdt,
 Want hy doet ons groote dingen
 Hier af looft hem met jolijt,
 En wilt u van quaedt bedwingen,
 Sijn weldaet gedachtig sijt.   En, etc.
 Ingeseten, wildy weten,

Wat der Heer' ons heeft gedaen,
 Door sijn goetheydt ongemeten,
 Geeft hy ons sijn lichaem saen
 Tot een spijsse om te eten,
 Wilt hem weerdelijck ontfaen.   Tot, etc.

Proeft u sinnen, wel van binnen,
 Eer dat gy ontfanghen salt,
 Desen grooten schadt der minnen,
 Die Hemel end' Aerde vult:
 Eer dat ghy dat sult beginnen,
 Spreeckt ootmoedelijck u schult.   Eer, etc.

Wat mocht Godt ons meerder geven
 Dan dit lieffelijck present,
 Sijn vleesch ende bloet verheven,
 In het heyligh Sacrament,
 Op dat wy in't eeuwigh leven,
 Souden komen ongeschendt.   Op dat, etc.

Dese spijsse, groot van prijse,
 Liefd' in onse zielen straelt:
 Vyt des Hemels Paradijse,
 Is voor ons neder gedaeldt,
 Looft hem met d'Engelsche wijze
 Van dees spijsse ongefaelt.   Looft, etc.

Glorie, lof, hoogheydt, eere,
 Sy die hooge Triniteyt,
 Die ons arme menschen teere
 Dese spijsse heeft bereydt:
 V loven wy onsen Heere
 Nu tot in der eeuwigheydt.   V loven,

X C V.

GEgroet sijt ghy offerhande reyn,
 Die waerheydt en dat leven,

Door u die offeren gemeyn,
 Daer billick, ende geven:
 Door u wort Godt in eeuwigheydt,
 Sijn lof, en prijs bewesen:
 Door u soo wort die Christenheydt
 Bewaert en wel genesen.

Gegroet zijt ghy ware Lichaem goet,
 Mijns Heeren tot een letzen,
 Sijn Vleisch, en oock sijn heyligh Bloet,
 Ons daer met te ergetzen:
 Dit liet hy ons tot een goede pandt,
 Hem daer by te gedencken,
 Als hy vertoogh na't Vaders landt,
 Sich selfs deed hy ons schencken,
 Daer is *Jesus* selfs wesentlijck,
 In eygener natueren,
 Gans onverdeylt waerachtighlijck,
 Niet alleen in figueren,
 Met vleisch, en bloet soo is hy fijn,
 Dit gelooft vast sonder sorgen,
 Onder gestelt van broot en wijn,
 Hoe wel voor ons verborgen.

Die daer sichtbaer in't Hemelrijck,
 Van d'Engelen wort ge-geret,
 Die is op een ander wijs
 In vremd' gestalde bekledet,
 Hoe dat geschiet, en hoe't magh zijn,
 Dat kan geen mensch versinnen,
 Godt die all' dingh vermach alleen,
 Kan dit oock licht volbringen.

Des heylants lijf blijft onverteert,
 Hoe veel hem oock doen smaken

Christus een mensch en Godt ge-eert,
 Die wort hier gants gelaten,
 Gebroken wort des broodts gestalt
 Sijn vleesch blijft ongeschonden,
 Die vrucht sijns lichaems menigfalt,
 Woordt ons door hem gesonden.

Christus merckt wel, door sijn geweldt,
 Gants niet wort veron eeret
 Of schoon des broots en wijs gestalt,
 Natuerlijck wordt verteeret,
 Hoe wel hy is in Hemels throon
 Oock is hy op der eerden,
 Door sijn almacht kan hy dat doen,
 Hout hem in grooter weerden.

O soete Godt Heer *Jesu* Christ,
 Een spijs tot 't eeuwich leven,
 D'weil ghy u ons soo mildiglijck
 Te nutten hebt gegeven,
 Verleent ons door u kracht en sterckt
 Die sonden te boeten allen,
 Geeft ons gedencken woordt en werck
 Daer aen ghy hebt gevallen.

* X C V I. Van 't Hooghweerdigh *Sacrament*;

Stem. Nu myn Bruydt myn lief wilt komen, ofte Droeven Jesus vol van liefden.

*L*Aten wy ons nederbuygen
 Voor het heyligh *Sacrament*;
 Laet ons mond, en hart getuygen
 Dat Godts Soon hier is present:
 't Sijn geen leugens, 't is waerachtig
 Dat dit is Godts eenig Soon:

Is den Soon van Godt almachtig
 Neergedaelt uyt 's Hemels Throon.
 ['t Is] die geen, die is geboren
 [Uyt] een ongeschende Maecht?
 ['t Is] die geen die d'uytverkoren
 [In sijn] hart en handen draeght:
     ['t Is] die geene, wien de Eng'len
     In den Hemel singen loff,
     ['t Is] die geene, om wien heng'len
     [Al de] Maeghden in Godts hoff.
 ['t Is] die d'hemel ende aerde
 [Eertijds] heeft gemaect uyt niet,
 ['t Is] die geen die ons herbaerden
 [Door] sijn doot uyt 'thelsch verdriet,
     ['t Is] die geen voor wien is bange
     [En] bevreest het helsch gespuys,
     ['t Is] die geen die heeft gehangen
     [Aen] den galligh-boom des Kruys.
 ['t Is] die geene, die de Menschen
 [Heeft] verlost door sijne doot,
 ['t Is] die geene, om wien wenschen
 Alle Menschen kleyn en groot:
     ['t Is] die geen die is verresen
     Met een glorie uyt het gracht
     ['t Is] die geen wiens schoone wesen
     [Van] ons allen wort verwagt.
 ['t Is die geen] die gevaren
 [Met Triumph] ten Hemel waert,
 ['t Is] die sal by een vergaren
 [All'de] Menschen van dees aerdt:
     ['t Is] die geen die is geseten
     [Aen] sijns Vaders reghterhandt

't Is *Jupijn*' dien Godt te weten
 Die regeert des Hemels Lant.
 't Is den Heer, den Heer der Heeren,
 Soo den Heer ons selfs beleyt,
 Die zijn lichaem ons vereeren
 Heeft gewilt op stervens tijt:
 Hy heeft sig ons na-gelaten
 Onderschijs van broot en wijn,
 Daer en baet geen tegen-praeten
 Want't zijn eygen woorden zijn.
 Des soo laten wy loff geven
 Aen den aldergroosten Heer,
 Die op't eynde van zijn leven
 Ons gedaen heeft dese Eer.
 Lieven *Iesu* wy neer knielen
 Voor't hooghweerdigh *Sacrament*
 Draegt dog sorgh voor onse Zielen
 Vwe oogen tot ons went.
 Went tot ons u soete oogen,
 Maer doch oogen vol genae,
 Wilt *ô Iesu* niet gedogen
 Dat ons hinder doe den quae.
 Wilt *ô Iesu* ons beschermen
 Van des duyvels vuyl gebroet,
 Wilt *ô Iesu* ons ontfermen,
 Doet ons hier en namaels goet.

X C V I I. Een Kerckelijck Lof-sanck van't Heyligh *Sacrament*, in't Latijn, *Sacris Solemnis*.

*DE*se solemniteyt,
 Moet hebben vrolijkheyt,

En uyt ons hert bereyt
 Moet klincken danckbaerheyt,
 Veer mocht het oude zijn,
 Nieuw mocht het alle zijn,
 Herten, woorden, en wercken fijn,
 O mijn Schepper, mijn Godt, mijn Heer,
 Slaet u oogen, met medogen,
 Op u arme schepsel neer.

De laetste scheyd-maeltijdt,
 Die wort hier nu ge-eert,
 Daer d'Heer ghebenedijdt,
 Sijn broeders heeft vereert:
 Eerst een Lam en soet broot
 Als Moyses had gheleert,
 Voor d'ouden een figuere bloot.   O mijn, etc.

Daer nae quam de waerheyt
 Die in geen broodt bestaet,
 Sijn lichaem, soo hy seydt,
 Gaf hy haer metter daedt:
 Soo dat een yghelijck
 Sijn gantsche lichaem aet,
 Al uyt zijn handen heylichlijck.   O mijn, etc.

Die kranck der zielen zijn,
 Krijgen een vleesch gericht,
 En die daer droevigh zijn,
 Die worden oock verlicht,
 Als sy in 's mijns Figuer,
 Na haers Meesters bericht,
 Waerachtigh zijn Bloet drincken puer.   O mijn schepper, etc.

Dus is dees offerhand
 Van Christus ingeset,

Den dienst oock naderhandt
 Van dese nieuwe Wet
 Sijn Priesteren belast
 Te onderhouden net,
 Tot troost van die geloven vast.   O mijn schepper, etc.
     Het broot der Engelen,
 Dat wordt der menschen broot,
 Het broot der Hemelen,
 Eyndt de figure bloot:
 Den Heer hem eten laet,
 O wonderheydt seer groot
 Van zijne knechten desolaet.   O mijn schepper,
     Heyl'ge Dryvuldigheydt,
 Een Godt wy bidden u,
 Ons alsoo visiteert,
 Als wy u eeren nu:
 De deught in ons vermeert,
 Den rechten wegh ons toont,
 Van't eeuwich licht daer ghy in woont   O mijn schepper, etc

**X C V I I I. Een Lof-sanck van 't H. *Sacrament* in't Latijn ghe-naemt,
Adoro te devote latens Deitas nu overgeset in Duyts,**

en de singtse op de selfde wijze.

Ick aenbid u ootmoedigh verborgen Godtheydt,
 Die onder dees figuer schuylt in eeuwigeyt,
 Mijn hert ick u onderwerp gantschelijck,
 Want geen mensch verstant begrijpt dit eyn-

delijck,

Ave Jesus onse behoeder zijt,
Vermeerdert doch ons geloof
In dees benaeude tijdt.

Door gesicht, en smaeck, gevoel ick nimmermeer
Maer door u gheloof beken ick u mijn Godt den Heer,
Al dat heeft gesproken Godts eenigen Soon
Ick vast geloof, en blijf by sijnen woorden schoon.

Ave Jesus onse behoeder zijt, etc.

Aen den Kruys daer schuylt alleen die Godtheyt,
Maer hier onder schult oock mede die menscheyt,
Die beyde ick belijde en geloof vast:
Met den Moordenaer roep ick o Heer mijn schult uytwast,

Ave Jesus onse behoeder zijt,

Den wonden als Thomas ik niet en aen schouw,
Nochtans ghy zijt mijn Godt en Heer, daer ick op bouw:
In dit geloof versterckt mijn hoe langer hoe meer:
Met goede hoope u te beminnen seer,

Ave Jesus ons behoeder zijt, etc.

O gedachtenis al van ons Heeren doot,
Die den menschen leven doet, waerachtigh broot,
Mijn sinnen stuert en u te leven eeuwelijck.

En dat die smaeck uws soetigheys duert oneyndelijck:

Ave Iesus onse behoeder zijt, etc.

Heylighe Pellicaen, *Iesus* goede Heer,

Met u bloet suyvert die besmet den seer:

Een druppelken kan ons zaligh maken te gaer,

Die gantsche wereldt suyveren van sonden zwaer,

Ave Iesus onsen behoeder zijt, etc.

Iesus die ick bedecktelijck aenschou:

Wanneer sal't ghescien 't geen ick op u betrou

Dat ick u toch sien magh, aensicht voor aensicht,

Mijn ooggen met u glorie mogen zijn verlicht:

Ave Iesus onse behoeder zijt,

Vermeerdert doch ons geloof,

In dees benaude tijdt.

X C I X. Jonck-vrouwlijcke Swaen, Van de H. Moeder en Maget

Maria

Ave maris stella.

Ave Zee-Sterre klaer,

Moeder Godts verheven,

Des Hemels poort voorwaer,

Reyn Maeght oock gebleven. *Sumens*

Neemt uyt des Engels mont,

Die groetenisse soet,

Geeft peys in dese stont

Verandert Eve boet. *Solve*

Lost op der sonden bandt,

En verlicht die blinden,
 Drijft dat quaet van ons handt,
 En doet dat vinden.   *Monstra*
     Toont dat ghy Moeder zijt,
 Van ons hier beneden,
 V Soon ghebenedijdt,
 Ontfang' ons gebeden.
     O sonderlinghe Maeght,
 Saechtmoedigh van sinnen,
 Neemt wegh dat Godt mishaeht,
 Maeckt ons reyn van binnen.   *Vitam*
     Maeckt onsen wegh heel vry,
 Ons leven puer en reyn,
 Op dat wy Jesum bly,
 Aenschouwen in't ghemeyn.   *Sit*
     Lof sy met aller Feest,
 V Heer Godt den Vader,
 V Soon, V heyligh Gheest,
 V Dry en Een te gader. Amen.

Een Liedeken van de Heylighe Moeder Godts *Maria*.

Op de wijze: *Fortune helas pourquoi*.

*LA*et ons met lof en sanghen,
 Verblijden onsen gheest,
 Ende inwendigh aenhanghen
 Godts lieve Moeder eerst:
 Sy is der Maeghden keest,
 End' in al ons misval,
 Naest Godt helpt sy ons meest
 In dit traenvloedigh dal.   Sy is, etc.
     Door het Serpent vol listen,

Met zijnen bosen raet,
 Ons Ouders, die eerst misten,
 Wrochten d'Erf sonde quaet:
 Maer door het Hemels zaet,
 Van dese Moeder fijn,
 Den Hemel open staet,
 Vry van't Serpents fenijn.   Maer, etc.

Tot Abraham verduldigh,
 Wiert geseyt niet en sucht,
 V zaet wert menighvuldigh
 Als Sterren in de Lucht:
 Dat geschiedt door de vrucht
 Deser Maeght wijs gesint,
 Want't geloof onbeducht,
 Maeckt elck Abrahams kint.   Dit, etc.

Abigail met reden
 Door een minsaem present
 Stelde David te vreden,
 Haer huys bleef ongeschent
 Soo dese Maget jent
 Daer haren Sone soet
 Heeft Godts toorn af gewent,
 Hy is ons Vader goet.   Soo dese, etc.

Door Esthers seer goet spreken
 Wert's Coninghs will' ontfermt,
 Haer volck is troost gebleven,
 Aman die wert onteert:
 Soo zijn wy nu vermeert
 Door *Maria* vernaemt,
 Godt is tot ons gekeert,
 Den vyant blijft beschaemt.   Soo, etc.
 Oock Judith by gelijkken,

Sloegh 't hooft des Heydens Vorst,
 Sijn heyr dat moeste wijcken,
 Bethuly wert verlost,
 Maer door dees Magets vorst
 Is vromer feyt gewrocht,
 't Heeft sathan 't hooft gekust,
 De doodt is't onderbrocht.   Maer, etc.

Sy is't vlies Gedeonis,
 Die't geestelijck aenschout,
 Den Tempel Salamonis
 Verciert met louter gout,
 Want Godt heeftse bedout
 Met gratien voorwaer,
 En zijn woonstee gebout
 In haer lichaem eerbaer,   Want etc.

Soo den Engel gesonden,
 Godts will' heur heeft gewaecht:
 Sy seyde' in korte stonden,
 Al was sy dies versaecht:
 Siet hier's Heeren dienst maecht,
 My geschie naer u woort:
 d'Antwoord' heeft Godt behaecht,
 Sy ontfinck rechte voort.   Siet, etc.

Als een Eenhoorne reene,
 Gejaecht door liefde groot:
 Soo wert Godts Soon alleene,
 Gevangen in den schoot
 Van dese Maeght minjoot,
 Soo voortijds was voorseyt,
 Wy haddens alle noot
 Tot onser saligheyt.   Van dese, etc.

Gelijck de doorn' in 't wilde
 Doe Moyses sagh in 't vier,

Den brandt hem niet en schilde,
 Maer bleef groen ende fier:
 Soo bleef die Maeght alhier,
 En wert Moeder bedacht,
 Door Goddelijck bestier,
 Buyten natuere en kracht.   Soo bleef etc.
     Peyst hoe haer hert vermeyde,
 Als sy 't Kindeken sach,
 Als sy 't in doecxkens leyde,
 Als 't heur gaf eenen lach:
 D'Enghels deden gewach,
 En de' Herderkens by dien,
 Het Kindt dat al vermach,
 Aenbaden op haer knien.   d'Engels, etc.
     O suyver Maeght en Vrouwe,
 O weerde Davids ranck,
 O rooss', o schoon kerssouwe,
 O Hemelschen inganck,
 O hoop' in ons verlanck,
 O morgen-sterre klaer,
 Neemt in danck onsen sanck,
 Bidt voor ons allegaer.   O hoop, etc.

C I. Lof sanck van *Maria*.

Maria schoon,
 Seer excellente persoon,
 Mijn hert u lof te singhen poogt,
 Der Maeghden kroon,
 Waerachtigh Salomons throon,
 Tot mijn gebedt u ooren boogt,
 En u groote bermhertigheyt toogt,
 Dat ick u dienaer,

Hier mach prijzen eerbaer
 Vwe deuchden seer klaer,
 En u weggen eerbaer,
 Dus mijn hert tot u verhoogt,
 En my van alle sonden droocht.   En, etc.

Godts Moeder reyn,
 Een Maget der Maeghde certeyn,
 Duyfken van Noe seer ghetrouw,
 V macht niet kleyn
 Toont ons toch alle ghemeyn,
 Troost ons altijdt in onsen rouw,
 Want ghy zijt die weerdighe Vrouw,
 Wiens zaet excellent,
 Heeft het helsche Serpent,
 Dat ons bracht in torment,
 Heel verplet en gheschent:
 Naest u Soon ick op u bouw,
 Staet my by als ick betrouw.   Want, etc.

Zee sterre klaer,
 Boven die Hemelsche schaer,
 Doorne die Moyses branden sagh:
 Ghy zijt voorwaer
 Den fijnen gouden Outaer,
 Die goeden reuck te geven placht:
 Want die weerdighe vrucht in u lach,
 Wiens raden seer goet,
 En wiens daden seer vroet
 Van dat helsche ghebroet,
 Sonder schaed ons behoet,
 Hy helpt ons al door zijn kracht,
 Ende verdrijft de sonden nacht.   Want, etc.
 Des levens hout,

O spiegel klaer sonder fout:
 Leder die Jacob heeft sien staen:
 Slach-oorden stout,
 Verwermt ons herten seer kout:
 Leert ons den rechten wegh in gaen,
 Want het is al u macht onderdaen:
 Godt den Vader u mindt,
 Godt den Soon is u Kindt,
 De heyl'ge Geest is u vrient,
 Al den Hemel u dient:
 Onsen Vyandt op de baen
 Moet voor u aenschijn vlieden gaen.   Want het, etc.
     Princesse groot,
 Helpt ons in d'uyterste noot
 Van al des vyants quaet bestier,
 Vyt sijnen poot
 In uwen heyligen schoot,
 Neemt ons in ons laetste dangier
 Want u lof die verbreyden wy hier:
 En bidden met sanck,
 Wilt toch nemen in danck,
 Onse gunste seer kranck,
 Die wy sonder bewanck
 Nu betoone met playsier
 Tot u *Maria* goedertier   Want u lof etc.

C I I. *Ave Regina Caelorum, &c.*

Op de Wijse: *Het was een kindt.*

NV weest gegroet, *Maria* soet,
 Des Hemels Coninginne:
 Ontfangt de groet', O Vrouwe goet,

[Der] Engelen kloeck van sinne.   Ontfangt, etc.
 [Gegroet] zijt ghy, O wortel vry,
 Heyligh en uytverkoren:
 Vyt u seer bly, den nacht voorby,
 Ist hemels licht geboren.   Vyt, etc.
 [Weest] nu verheught, Met alle vreught,
 O glorieuse Vrouwe;
 [Want] door u deught: En schoone jeught
 Breght gy 't al uyt den rouwe.   Want, etc
 [Oorlof] hier mee, Verleent ons vree,
 Alderschoonste der bloemen:
 [Wilt] t'aller stee, Met uwer bee
 By Christo ons voorkomen. Amen.   Wilt, etc.

C I I I. Van onse Lieve *Vrouwe*.

GLorieuse violette, Koninginne van hemelrijck,
 Suyver vat vry sonder smette,
 [In] den geur aromatisch,
 Soetigheyt sonder gelijk,
 Sulck een vreught ghy zijt, die vermeught altijd,
 Smert en leet te scheuren,
 Met vreught, jolijt // verheught, verblijt:
 Ons weemoedigh treuren.
 Precieus Paleys van trooste,
 Blinckend' als den dageraet,
 Sterre lichtend'uyt den Ooste,
 Als de Sonne klaer opgaet,
 Vwen lof elck metter daet

Hondert fout verklaert // als een goet bewaert
 In der Hemels throone:
 Benaeut: vervaert // verstant', bezwaert
 Is nu elck persoone.

Alderheylighste Princesse, *Maria* Godts Moeder reyn,
 Ons aller Advocatersse // Siet ons in dit droevigh pleyn,
 Tot u roepen wy ghemeyn:
 Voor u dienaers doet // der genaden vloet
 Vwen Soon ghedencken,
 Dat hy ons 't goet // Sijns rijcke soet,
 Will' hier namaels schencken. Amen.

C I V. Een Geestelijcke Liedeken van 't *Ave Maria*.

Ave Maria, Godts liefste lief ydone,
 Der maeghden kroone, *Maria* weest ghegroet,
Gratia plena, klaer als die Sonne schoone,
 In's Hemels troone, Vat vol genaden soet,
 Der deughden volle vloet: En suyver hert ootmoet,
 Hebt ghy gebaert, Godts Soon ons hoogste goet.

Dominus tecum, Die Heer sy met u eene:
 Suvyer Fonteene, Vrou alder werelt wijt,
Benedicta tu in mulieribus, alleene:
 Al waert ghy kleene, Ghy zijt gebenedijt,
 Gheen vrou te geender tijt, Soo saligh als ghy zijt,

[Noch] so verheven, Van Godt tot vyant spijt.
Et benedictus, gedanckt, ghelooft, gepresen,
 [Moet] ghy altijt wesen, dat hooghweerdigh pant.
 [*Fructus*] *ventris tui* dijn vrucht reyn uytghelesen
 [Vyt] Jesse geresen, *Jesus* Christus playsant
 [Die] als Heer valjant, Ons brack der hellen bant
 Ende die ghevanghen brocht, In haer Vaders lant.
Sancta Maria Princes verheven kroone
 Edel gheboren, Van Koninck Davidts zaet:
Ora pro nobis, bidt voor ons die te vooren
 Waren verlooren, Verdoemt door sonden quaet
 Tot dat ons quam te baet, *Jesus* ons Advocaet,
 Van u geboren, O schoone dageraet.

C V. En seer out ghesangh van die H. Moeder Godts.

Ick weet een Maghet schoone
 Die draeght den hooghsten prijs,
 Wie ringht na haren loone?
 Sy is by diensten wijs,
 By haer zijn andere vrouwen
 Wy bloemkens aen der Ave
 Sy is een Lelien rijs.
 Die Maget heet *Maria*,
 Sy is der g'naden vol
 Dat sy ons den Heer versoene,
 Des is sy machtigh wol,

Des willen wy bidden alle,
 Met een heyligen schalle
 Dat sy ons helpen wol

Haer Jonck-vrouwelijck gebeelde
 Haer kuysheyt is soo groot,
 Dat sich een Eenhoorn wilde
 Begaf in haren schoot,
 Die was soo sterck van krachten
 Vyt meesterlijcken schaften,
 Den hemel hy op sloot.

Maria Troosterinne,
 Des heyligen Geestes schijn
 Nu bidt voor ons gemeyne
 Voor ons u Kindekijn,
 Verwerft ons Aflaet der sonden
 Al onse lieve vrienden
 Laet u bevolen sijn.

Verleene ons lijfs sterckte
 Tijdelijck in onseren noot,
 Bewaert ons voor onser vyanden zweert
 Beschermt ons lijf en goet:
 Verleent ons genade en sterckte
 In deugentlijcken werken,
 Soo werden wy wel bewaert.

Maria Troosterinne,
 Ghy roede van Jesse
 Als wy van hier sullen scheidten,
 Met trouwe by ons stae:
 Den rechten wech ons wijse,
 Den hemelschen Paradijse
 O Mater gratie.

C V I. *Dat Salve Regina.*

GEgroet zijt ghy Edele Koningin
 Der menschen en der Engelen,
 Een Moeder der bermhertighen,
 Dat leven onse hoop en soetigheydt.   Dat, etc.
     Wy elende kinder Eve, schreyen tot dy,
 Met treuren ende weenen suchten wy,
 In desen elenden jammerdal,
 Vergieten onser tranen sonder tal.   Vergieten etc.
     Eya onse voorsprekerin
 Dijn heyliger Naem leyt ons in sin,
 Wende op ons dijn bermhertige oogh,
 Dijn Moederlijck hart aen ons kinderen toont,   Dijn, etc.
     Na desen Elendt ons genadigh besoeck,
 Toont ons Jesum dijn gezegende vrucht
 O goedige, o milde Jongfrouw:
 O allen houdsalighste Maria,
 O aller soeteste Maria.

C V I I.

VReucht die dich doe hemels Koningin,
     Vreucht dicht Maria,
 Vreucht dicht dat leydt ist alles hin Alleluja
     Bidt Godt voor ons Maria.
 Den gy te dragen weerdigh zijt geweest, Vreucht, etc
     Der hadt ons altemael verlost, Alleluja, Bidt, etc.
 Eer is eerstmael van den doot, Vreucht, etc.
     Wie voor gesacht der ware Godt, Alleluja, Bidt, etc

Bid God voor ons, o Jongvrouw schoon, Vreugt, etc.
 Dat wy met hem moghen opstaen, Allel.
 Des morgens gongh Marien dry, Bidt etc.
 Vreughtdich Maria, etc.
 Namen met kostelijcke Specery, Alleluja, Bidt, etc.
 Gingen te salven Jesum Christ, Vreugt, etc.
 Der onser erlosser ist, Alleluja, Bidt, etc.
 Dat graf sy vonden open daer, Vreught, etc.
 Een witten Engel, die waer daer, Alleluj. Bidt, etc.
 Der sprack erschickt u niet gy vrome luyt, etc.
 Christus is opperstanden huyl, Alleluja. Bidt, etc.
 Gae hen seght der Jongeren fijn, Vreucht, etc.
 Dat'er nu leeft sonder alle pijn, Alleluja, Bidt, etc.
 Petro te segghen niet vergeet, Vreucht, etc.
 Jesus der leeft, dat gelovet vast, Alleluia, Bidt, etc.
 In Galileam treectet hen, Vreugt etc.
 Daer wierd gy levende sin in, Alleluja. Bidt, etc.
 Maria Magdalena zwaer, Vreught, etc.
 Maeckt'er sich eerst openbaer, Alleluja, Bidt, etc.
 Daer na den Jongeren altemael, Vreught, etc.

Als sy te samen waren daer, Alleluia, Bidt etc.
 Wy vreuwen ons der Opperstent, Vreucht, etc.
 Christ sy ons genadig is ons ent, Alleluia, Bidt, etc.

C V I I I.

*M*aria zaert, van edler aert,
 Ghy zijt een Maegt der eeren,
 In 't Hemelrijck, Is niet uwes g'lijck
 Naest Godt den hoogsten Heeren,
 O Roose root, O deughden groot,
 In Hemel en op aerden
 Vws g'lijck mach nimmer werden:
 Der Sonnen glants, Om geeft u gants,
 Door uwe daedt, verweft my g'naed,
 Oprechtigh u te eeren
 Mijn leven lanck Met goet gesanck,
 V lof moet altijt meeren.
     Maria fijn, Met klaren schijn
 Locht gy in hoogsten throone
 Daer u met eeren, Van twaelf Sternen
 Wort opgeset een kroone:
 Ghy zijt heel net, En gants perfec
 Met genade schoon om geven:
 Verwerft my een goet leven
 Van deughden schoon By Godt den Soon
 O Jonck-frouw soet, Helpt dat ick boet
 Mijn sond' voor mijnen ende:
 Als my ter bricht, Mijn hert en gesicht
 Biedt mijner ziel dijn hende.
     Maria Jonck-frouw, helpt dat ick sie,
 V kindt aen mijnen ende,

Schickt mijner ziel, Sant Michael,
 Dat hy die vaer behende
 In't Hemelrijck, daer alle gelijk
 Die Engel vrolijck singen:
 Haer stem doet hel erklingen
 Heyligh heyligh, zijt gy heyligh,
 O sterck Godt, Heer Sabaoth:
 Regiert geweldighlijcken
 Daer is een endt, Van al ellendt:
 Daer vreuchtmen eeuwiglijcken.

    Maria klaer, Sonder sond voorwaer
 In u zijn geen gebreken,
 Het leeft geen man, die magh of kan
 V glory groot uyt spreken,
 Met grooter eer, Prijstmen u seer
 In Hemel en op eerden:
 Vws g'lijck magh nummer werden,
 O Jonck-frouw schoon, Wilt by u Soon
 Vyt liefde groot, Mijn sonder snoot
 Gedencken doch ten besten,
 Als my die doot, Met grooter noot
 Bestrijden sal in't lesten

C I X.

Ave Maria ghy Hemels Koningin
 Aller werelt een troosterin,
 Heyligh en saligh zijt ghy geboren,
 Dan Godt die heeft u uytverkoren
 Vyt allen Jonck-vrouwen reyne
     Ave Maria ghy edle Keyserin,
 Ghy zijt onse voorsprekerin,
 Heyligh en zaligh spreekct u alle werelt,
 Van Godt zijt ghy wel uyt getelt,
 Een Moeder des Allerhooghsten.

Ave Maria ghy schoone Roosengaerde,
 Ghy wel gezierde Jonck vrou zaert,
 Heyligh en saligh zijt ghy genaemt:
 V hebben die Propheten erkant,
 Van u hebben sy geschreven.

Ave Maria ghy lof der Christenheyt,
 Een Moeder der bermhertigheyt:
 Ghy Godes stadt, ghy klaere Son,
 Ghy stercke throon, ghy Jacobs bron:
 Een Vrouw der gantser eerden

Ave Maria ghy Tempel Salomons,
 Gy gulde vel des Gedeons,
 Ghy zijt een spiegel der gerechticheyt,
 Ghy zijt de vorm der reynigheyt;
 Een Roos sonder alle doornen.

Ave Maria hooge Ceder boom,
 Ghy schoone Lely, ghy Veldes bloem,
 Ghy zijt die beslotene Poort:
 Bidt Godt voor ons in't Hemels fort,
 Dat wy alle saligh werden.

Ave Maria singen wy van herten gront,
 V loven wy met hert en mont,
 Heyligh en saligh, u spreken wy zondt,
 Staet ons by in den lesten stont,
 Want wy van hier sullen scheidten.

C X. Een Geestelijck Liedeken van den *Ave Maria*.

Op de wijze: *Alsoo't begint*.

Ave der maeghden kroone:
Maria weest gegroet
 Klaer als de Sonne schoone

Ghy zijt vol gracy soet:
 Door u ons deucht toevloet
 Want gy hebt met diep ootmoet,
 Gebaert ons't hooghste goet. Door etc.

Den Heer is met u reyne
 O vreucht des werelts wijt,
 Och troostbare fonteyne
 Gy zijt gebenedijdt:
 Want noyt mensch tot geender tijt
 Was soo saligh als ghy zijt,
 Door u zijn wy bevrijdt. Want, etc.

Bedanckt, gelooft, gepresen
 Moet zijn den weerden pant,
 V vrucht reyn uytgelesen,
 Jesus u Kindt playsant
 Die ons als een Leeu vailliant,
 Heeft ontdaen den helschen bant
 Door sijn machtige hant. Die ons, etc.

Maria hoogh gebooren,
 Vyt Koninck Davidts zaet,
 Laet ons doch niet verloren,
 Ghy zijt ons toeverlaet:
 Siet wy zijn hier desolaet
 En vervult met allen quaet,
 O ras komt ons te baet. Siet, etc.

Lof Moeder der genaden,
 Sy in't Aerdsche dal,
 Wee hem die u versmaden,
 Fy Kettters valsch getal:
 Wilt ons bevrijden al
 Van der Kettters boos geschal,
 En van den Helschen val Wilt, etc.

C X I.

U Ed'le Koninginne wy eeren,
 Vrouw van Hemel u lof my meeren,
 V loven en eeren met rechte
 Aller Creaturen geslechte
 Een Moeder eeuwiger Majesteyt,
 Daer toe u Godt heeft wel bereyt,
 V om glantzet der Sonnen schijn,
 Die Maen is onder de voeten dijn,
 Op u reyn hoofd is schoone,
 Daer twaelf Sterren een kroone.
 Des eeuwige Vaders dochter du bist,
 Een Moeder sijns Soons Jesu Christ,
 Des heylige Geest kuysche Bruyt,
 V loven die Engel en alle luyd,
 Cherubin u omringet,
 Seraphin u soetelijck singet.
 Ave *Maria* Koninginne weerde
 Ghy vervreucht Hemel en eerde:
 Ons allen is wel door uwen Soon,
 Ghy zijt vol aller genaden schoon,
 Der Apostelen Vrouw en aller Christen,
 Een ware Leeringh der Evangelisten:
 V looft der Patriarchen schaer,
 En die Propheten allegaer:
 Die Martelaers en Heylige alle,
 Loven u met grooten geschalle!
 Ick meen u Jonck-vrouw kuysch en reyn,
 Wy eeren en loven u al gemeyn.
 Veel g'naed verkrijght ghy u dienaers fijn,
 Oock die sondaers een Medicijn sijn,
 De zielen verlost ghy uyt der pijn,

En deylt ons met die gaven dijn:
 Daerom o Vrouw bidden wy armen,
 Laet u onser oock erbarmen:
 Verwerft ons vrucht, genaed en troost
 Dan ons u Soon heeft al verlost,
 Dat wy hem weder mogen geven
 Lof en eer in't eeuwich leven:
 En u oock loven in gloria,
 O soete Jonck-vrouw *Maria*, Amen.

C XII.

Myn ziel maeckt groot den Heeren fijn,
 Mijn geest heeft sich erfrewet seer
 In Godt den Salighmaker mijn,
 Want aengesien soo heeft den Heer
 Sijner dienst maeghts demoedigheydt
 En heeft door groote g'nadigheydt
 My bewesen bermhertigheydt.
 Siet nu voortaan tot aller tijt
 Sullen mijn alle geslechte
 Loven en prijsen breed en wijt:
 En saligh spreken met rechte;
 Want aen my heeft Godt almachtigh
 Groote dingen gedaen krachtigh:
 Sijn Naem is heylig waerachtigh.
 Oock groot is sijn barmhertigheydt
 Sterckt sich van geslechte in geslechte,
 Alle menschen is hy bereyt
 Die hem vreesen van herten rechte:
 Hy heeft gebruyckt sijns arms geweld,
 Die hooverdigen menigfalt
 Verstrooyt en gantselijck ontstalt.
 Des eeren stoels heeft hy ontset

Die hoogh opgeblasen Heeren,
 d'Ootmoedigen daer op geset,
 En begaeft met grooter eeren:
 Die arm en hongerigh waren,
 Heeft hy door zijn g'naed verkaren,
 Die rijcken leeg laten varen.

Der Heer heeft Israels geslacht
 Nu met genaden ontfangen,
 En heeft alsoo verlost den knecht,
 Als daer was ons verlangen:
 Want soo beloofden Godt seer soet,
 Abraham, en' ons Vader goet,
 Sijn woort nimmer faljeren doet.

Godt Vader, Soon, en heylig' Gheest
 Sy lof en prijs van ons gesacht,
 Die door zijn g'naedt het aldermeest
 Ons menschen groot heeft geacht:
 Dat hy door zijne liefde groot
 Ons menschen en ons sonders snoot
 Verlost heeft van den eeuwigen doot.

C X I I I. Paradijs Vogel.
Liedekens van alle Godts lieve Heylighen.
Een Liedeken van alle Heylighen.

O Ghy Heylige Godes vriendt,
 Hoe hoogh heeft u die Heer ge-eert,
 Dat ghy in Hemel hebben kint
 Alles wat daer u hert begeert:
 Ghy hebt by u dat hoogste goet,
 En oock allen wellusten vloet,
 Welck altijd verblijdt uwen moedt.

Gy lichtet als der Sonnen glants,
 Nu in dat eeuwige leven;
 V klaerheit is perfeckt en gants,
 En heeft u heerlick omgeven,
 Saligh zijt ghy tot aller tijt,
 d'wijl ghy in't huys des Heeren zijt
 En prijset hem met allen vlijt.

Christus heeft u dat rijck bereyt,
 Dat ghy etet van zijnen disch,
 En drincket in der saligheit,
 Godes genaed altijt nieuw en frisch'
 O hoe lustigh moet het wesen,
 Daer ghy van Godt uyt gelesen,
 Van allen druck zijt genesen.

Den winter kent noch duyster nacht
 Siet men niet meer daer regneren,
 Met siet u daer met grooter macht
 Heerschen en triumpheren,
 Ghy blijft altijt in bester jeught,
 Met alle Wellust verheught,
 Dit is het loon van uwe deught.

Wie soud doch kunnen vertellen
 Al u vreught dat eeuwigh rijck,
 Ghy zijt daer al sonder quellen,
 Sonder pijn en vrees eeuwighlijck;
 Geen doot kan u aenspringen daer,
 Godts aengesicht aenschout gy klaer,
 Dat is u hooghste goet voorwaer.

Nu bidden wy u al gelijk,
 Ghy willet ons g'naed verwerven,
 Dat wy komen in't Hemelrijck,
 By Godt na onse of sterven,

Roept voor ons Godt den Heeren aen:
 Helpt ons den vyant wederstaen
 Dat wy dat eeuwigh wee ontgaen.

* C X I V. Van den *H. Bescherm-Enghel.*

Stemme: *Als 't begint.*

SOeten Engel, Edel wachte,
 Die by dagen en by nachten
 Over al mijn Ziel bevrijdt
 Tegens vijants list en strijdt,
   Als de bleecke door sal komen
   Sult ghy my dan oock vervromen,
   Als mijn bange ziel vol schrick,
   Geven sal den lesten snickt
 Aen die uyr is 't al geleggen,
 Op he eyntje van mijn leven,
 Als het op een scheyden gaet,
 En Godts Oordeel voor my staet,
   Komt dan Engel my bevryen,
   Wilt kloeckmoedigh voor my stryen,
   Wilt my dan indachtigh zijn,
   En verstercken in pijn.
 Al het steunsel van mijn hope,
 Sijn vijf wonden, die staen ope:
 Het is *Jesus* dierbaer bloet.
 Dat my saligh maecken moet:
   En *Maria* vol genaden,
   Hoop ick, sal my niet versmaden:
   Tot haer sought ick in den noot,
   Eenigh toevlucht in den doot.
 Wilt u aensicht tot my keeren,
 Ick sal roepen met begeeren,

O *Maria* dagh en nacht,
 Gaet doch noyt uyt mijn gedacht;
 Wilt dan Moeder met my wesen
 Als mijn bange Ziel sal vresen,
 Als ghy trouwelick by sult staen,
 Sal den Vyant moeten gaen.

En *ô Jesu* ! in u Ermen,
 Wilt my, bidd' ick, dan beschermen:

Jesu weest mijn *Samaritaen*.

Jesu weest mijn *Pellicaen*.

Komt den vyant my bekooren,
 Seyt hy my, ick gae verlooren,
 Ick sal roepen, dreygt hy my,
Jesu! Jesu! staet my by.

* C X V. Een ander, Van den *H. Engel*.

Stemme: *Ick drinck de nieuwe Most.*

O Prins van 't hemels Hof,
 Hof komt ghy dalen of
 Tot onsen dienst! verlaet ghy soo u staet,
 Dat ghy den Hemel om een Mensch verlaet?
 Bin ick dan nu het lot,
 Die plagt te nemen al u vreugt in Godt?
 Ick bin u slaef wilt my bewaren,
 En verlaet my noyt, van nu tot in de doodt.
 O Suyver Hemels Geest!
 Die altijd zijt geweest
 Een vrient van Godt, weest my altijd een light,
 Bewaert my van de sonde, ende plight:
 Ick bid' u my behoedt,

Voor alle quaet en oock voor tegenspoet,
 Voor duyvels list wilt my bevrijen:
 En verstoot my niet, als ghy mijn sonden siet.
 O Engel my belet
 Wanneer mijn Ziel besmet
 Is door de sond', dat Godts rechtvaerdigheydt
 My niet en straft, maer noch den tijdt verbeydt,
 Dat hy mijn hert verlight,
 En doet my kennen mijn schuldige plicht
 Dat door 't berouw my wort vergeven
 Het geen ick heb misdaen, om soo de straf t'ontgaen.
 Wat sal ick geven weer
 Mijn Leytsman, mijnen Heer,
 Voor uwen dienst, voor u getrouwigheydt,
 Wanneer de felle doot van hier my scheyt,
 Ey gaet dan oock met my,
 En peleyt mijn *contie* voor den Richter vry,
 Dan sal ick my wel danckbaer toonen,
 Gelijck een kintje doet, dat wel is op gevoet.

C X V I. Van de Engelen, op den *Himnum, Tibi Christe splendor Patris.*

U Loven wy o eeuwigh Heer,
 Met u Engelen al om seer,
 Die ons van u gegeven zijn,

Tot onse behoeders fijn,
 En bewaren u Christenheyt,
 Van des duyvels listigheydt.

Al Engelen in Hemel schoon,
 Erlangt ons dat eeuwich loon,
 Hout ons door u sorgvuldigheydt,
 Hier op den wegh der waerheydt:
 Bewaert ons gewisse puer,
 Voor sondt en dat helsche vuer.

Sant Michael Hemels primaet,
 Behoedt ons voor alle quaet,
 Drijft van ons den helschen draeck,
 Beschermt ons voor sijnen raeck,
 Verwerft ons oock graci by Godt,
 Om te krijgen een goet lot.

Sant Gabriel ghy Godes kracht,
 Staet ons by met uwer macht,
 Gy bootschapte dat eeuwich woort,
 Daer met verswondt Eve moordt,
 Erlangt ons genaed en warer boet,
 Om t'ontgaen der hellen gloet.

Sant Raphael Godts Medecijn,
 Neemt wegh der sonden fenijn,
 Als wy uyt dit ellent ylen:
 Dan beleyt onse zielen,
 Gelijck ghy deed Tobie Soon,
 Voertse in des Hemels throon.

C X V I I. Van die H. Jonck-vrouwen.

*H*Eer *Jesu* Christ Godes Soon,
 Van eener Jonck vrouwen reyn,
 Al'er Jonck vrouwen een kroon,

Een mensch geboren feyn,
 Ghy zijt een Jonck-vrouwlijcke vrucht
 Die lief heeft die reynigheydt,
 En Jonck-vrouwlijcke tucht.

Ghy hebt groot genaed bewesen,
 Den reynen Magdeleyn,
 Dat sy hebben als geesten
 Geleeft suyver en reyn:
 Dat sy in deser argen werelt,
 Daer in veel luyd verderven,
 Haer herts op u hebben gestelt.

Haer vleesch hebben sy bedwongen,
 Gemijdet onreynigheydt:
 Daerom isset haer wel gelongen,
 Dat sy met dapperheydt
 Die werelt hebben overwonnen
 Met aller haren lusten,
 Genaed over genaed gevonden.

Om genaed hebben sy gebeden,
 Die ist haer wedervaren;
 Onder haer voeten getreden
 Den duyvel met zijn toorn:
 Sy hebben Ridderlijck gerongen
 Met haer vrouwlicke swackheydt,
 Die boose werelt bedwongen.

Zy hebben uwer liefden wegen
 In haer lichaem gevoert,
 Een Engelsches leven
 Met reynigheydt geciert,
 Der werelt verganglijck vreught veracht
 Die tot verdoemnis voeret,
 Dat komtstich wel betracht.

Hoe wel haer wort hart nagestelt,
 Na haere tucht en eer:
 Sy waren noch niet gestelt,
 Dan ghy hielpt haer o Heer;
 Sy leden veel smaet, spot en pijn,
 Haren geloven kost niet schaden,
 Haer hert gestercket zijn.

Eer dat sy tegen u deden,
 Eer lijden sy groot noot,
 En troost sy tot u heden,
 Leden uwen t'halven den doot,
 Daerom waren sy af-gescheyden,
 Gedoodet van den boosen,
 Tot de Engelschen vreughden.

Aldaer hebben sy gevonden,
 Naer hares hertzen moet,
 Haren liefsten Bruydegome,
 Die edele Peerle goet,
 Den sy hebben gesocht en gelieft altijd,
 Nae haren hooghsten vermogen,
 Het rouwt hem nimmer des strijts.

C X V I I I. Van een yeghelijcks H. Patroon, oft Patroonersse.

Op de wijze: *Beata immaculata*.

Let ons al t'samen loven,
 Met sanck en snaren spel,
 De Borgers van hier boven,
 Want sy 't verdienen wel:
 Weest al verblijdt, Singht met jolijt,
 Maer eerst maekt u de sonden quijt   weest etc
 Maer onder vele divorsse,

Soo wil ick mijn Patroon
 En mijnen Patronersse
 Singen een lof ydoon.   Weest, etc.
     O soete Patroon verheven,
 O Patronersse goet,
 Wat soude ick u best geven
 Dat ick sou wesen soet.   Weest, etc.
     Wilt ghy ons wel vereeren,
 Die onse name draeght,
 Voor allen wilt dit leeren,
 V wel van sonden vaeght.   Weest, etc.
     Daer naer soo moet ghy talen,
 Naer onse deughden schoon,
 Kondt ghy die achter-halen,
 Weest seker's Hemels kroon.   Weest, etc.

C X I X. Van den Heylighen Igatio, instelder der Societeyt *Iesu*.

O Ignati, o edler helt,
 Van Godt zijt worden uyt erwelt,
 O Ridder goet, o edels bloet,
 Ghy zijt een waerer Capiteyn,
 Doet soecken Godts eer alleyn,
 V loven wy met herten en mont,
 V prijsen wy tot aller stont.
     Van uwe jeught tot aen u endt,
 Dat herts toe krieg aengewent,
 Daer in ghy pleeght soo Ridderlick,
 Den vyandt onder oogen te gaen,
 V dapperheyt ist wel bekant.   V loven, etc.
     Den krijgh die ghy hier furen dedt,
 Ist deels wereltlijk, deels geestelijck geweest

In elcken t'waer by dertigh jaer
 Hebt u geoeft, met grooten roem,
 Te lest erlangt die eeuwige kroon.   V lov, etc

Hoe wel ghy uwe dapperheyt
 Der werelt getoont in menigen strijt,
 Doch hebt ghy meer, prijs, lof en eer,
 In lesten strijdt der geestelijck waer,
 Erlangt welcks openbaer.   V loven, etc.

O starckes gemeyt, o dapper herts,
 Den alle pijn, drufsal, en schmerts,
 Schenen gering, als slechte dingh,
 V geen vyant overwinnen kan;
 Doch soeckt ghy te helpen yder man.   V loven, etc.

Hoe schoon als der Sonnen schijn,
 Al uw geweer en wapen zijn,
 Daer met u Godt gezieret hadt,
 Met welcken ghy te niet gemaect
 Al uwer vyanden sterckt en macht.   V lov, etc

O Ignati, ghy stercker helt,
 V prijzen moet die gantse welt,
 Vwen wandel reyn, der liefden schijn
 En aller deughden hellen glants,
 Verquickt onser herten gants.   V loven, etc.

O Ignati wy bidden u,
 Staet ons doch by, alle tijt getrou,
 In anghst en noot, verwerft van Godt,
 Dat geen bedrogh noch falscher list,
 Ons schaden mag tot aller list,

Verlange ons in lester noot,
 Als wy ons ringen met den doot,
 Dat wy bereyt, met grooter vreucht
 Mogen uyt dese jammer dael,

Gelangen in des Hemels sael.   V loven, etc.

C X X. Van den Heylighen S. Francisco Xaverie.

Singt ghy Heyden Weest alle vroom,
 Ghy volcker lingt Xaverio,
 Der nie Stern, der schijnt van fern, uyt Indien,
 Der eeren, prijzen en loven,
 Die in Hemel hoogh daer boven
 Sich vervreudt met Godt alle tijt,
 En prijzen hem in eeuwigheyt.
     Dese Stern met haren schijn,
 Gants Orient erluchet sijn,
 Durch Indiam, Japoninam, tot aen Chynam,
 Deilt sy uyt haere starelen klaer,
 Maeckt wat verborgen openbaer,
 Dickmaels met sijner influens,
 Curiert der zielen pestilents.
     Die vervloecte afgodery,
 En der goederen boevery,
 Hebben verblent, alle Land, en Stent, en Orient,
 Derhalven sich Xaverius,
 Bereyt sonder eenigh verdrus,
 Met zijnen wonder schoonen glants
 Die nieuw werelt vervullet gants.
 Hoe veel duysent Heyden sijn
 Af getrocken den boosen vyant,
 Den hy met vrendt, ter saligheyt, den wegh bereyt,

Door't spreken en kinder leer
 Daer op hy gedreven alsoo seer,
 Dat hy in soo geringen tijdt,
 Bekeert heeft menich Landt en luydt.

Groote Landen en Koninckrijck,
 In gelooven sint verlicht te gelijk,
 Door desen Stern, die haren van vern, toekommen gern,
 En daer te voor de helsche dranck
 Rigeerden, werdet algemack
 Aldaer gemeert die Christenheyt,
 En daeghlijcx, wijder uytgebreyt.

O Xaveri, o edele Stern,
 O Apostel Indien, klare Son,
 O helle Maen, onser Patroon,
 V loven China, en Japoon,
 Denen ghy soo veel goets gedaen,
 En wy met haer tot aller tijdt,
 V te vereeren zijn bereydt.

C X X I En anders van allen beyden.

*T*Ot Godt den Heere treden wy,
 Door u Ignati,
 Wy loven Godt door u Xaveri,
 Alleluja, bidt Godt voor ons Xaveri,
 Lof, eer, en prijs, en heerligheydt,
 Door u Ignati:
 Godt den Vader in eeuwigheydt,
 Alleluja, bidt Godt voor ons Xaveri.
 Eer sy oock zijn geliefsten Soon,
 Door u Igati,
 Die ons door beyden veel goets gedaen,

Alleluja, bidt Godt voor ons Faveri.
 Eer zy oock Godt den heyligen Geist,
 Door u Ignati,
 Die u soo groote genaed geleist,
 Alleluja, bidt Godt voor ons Faveri.
 Der heyligen Dryvuldigheyt
 Door u Ignati,
 Sy lof, en eer in eeuwigheyt,
 Alleluja, bidt Godt voor ons Faveria.

C X X I I. Van S. Luthardo Thiende Graef van Cleef, en stichter des Collegiums Wischil.

LAet sich verblijden 's Hemels Zael,
 En oock die werelt altemael;
 Want over al wort seer verbreyt,
 Sant Luthardi Solemniteyt.
 Hy leefden hier als een sant,
 En was tiende Graef van 't Cleefsche Lant,
 Dat hy oock voor acht hondert jaer
 Een Kercke stichten openbaer.
 Die staet tot Wichel seer vermaert,
 Daer in zijn lichaem wordt bewaert,
 Daer hy tot Patroon excelent,
 Gekoren heeft Sinte Clement.
 Sijn Ziel is nu in glorie,
 Door een groote victorie,
 Van 's werelts strijdt een groot bedrogh,
 Waer in wy te samen leven noch.
 Hierom soo laet ons met gemoet,
 Singen Leysen, Lof-sangen soet,
 En nieu Liedekens vermeert,
 Waer mede dat ghy hem vereert.

Laet ons te samen dagh en nacht
 Bidden uyt onser Zielen kracht,
 Dat wy door zijn verdiensten schoon
 Met hem verkrijgen 't eeuwich loon.
 Den Vader sy glory en eer,
 En sijnen Soon onseren Heer,
 Oock den trooster den heyligen Geest,
 Nu en eeuwichlijck allermeest. Amen.

C X X I I I. Canary Vogeltjen.
Versheyden Gheestelijcke Liedekens. t'Samen-spraek, tusschen
***Christum*, en die Ziel.**

CHrist spreeckt tot 's menschen ziel vertrouwe,
 Heft op u Kruyts mijn liefste bruyt,
 Volgt my een gangh door't bitter kruyt,
 Dat ick gedragen heb voor dy,
 Hebt ghy my lief soo volget my.

Daer op die Ziel sich klaget seer,
 Ach! *Jesu* allerliefster Heer,
 Ick ben noch jongh, en zart soo seer,
 Ick heb u lief dat is wel waer,
 Doch is u Kruyts my veel te zwaer.

Daer op spreeckt Christ van hemel hoogh
 Ick was noch jonger doe icks droegh,
 Klaegt niet ghy zijt noch sterck genoegh;
 Maer wanner ghy wert alt en kalt,
 Soo hebt ghy des kruyts geen gewalt.

Die Ziel klaegt sich, als waer sy kranck,
 Hoe kan ick lijden dit bedwangh,
 Der dagh sijnt veel, dat Jaer is Iongh,

Ick ben des kruytzes ongewoon,
Ach! *Iesu* Christ daerom mijn verschoon.

Christ spreeckt, ghy moet u beter wegen,
Hoe is u liefde soo haest erlegen,
Ghy moet noch strijden wel te degen,
Ghy moet castijen u jonger lijf,
O hy wert my sonsten veel te stijf.

Noch wol die ziel sonder Kruyts geern sijn
O Heer wat ghy wilt dat moet sijn,
Ten kruys gaen is my groote pijn
En moet het sijn, en sal icks dragen
Soo moet ick breken en versagen.

Daer op spreeckt *Iesus* sonder schaden,
Ghy meent ghy sult in roosen baden
Ghy moet doch door die doornen waden,
Siet aen u Cruyts, en oock dat mijn
Hoe ongelijck sy aen swaerte sijn.

Die ziel spreeckt, van t'vleisch aengestift
Wy lesen in der heyligen Schrift
V jock is soet u last is licht
Hoe sijt ghy my ernstelijck hart,
Mijn alderliefste Bruydegom zart.

Daer op spreeckt *Iesus* weder goet,
Ongewoontheyt beswaert dijnen moet,
Wacht, lijdt en swicht, het wort noch go[et]
Mijn Kruyts ist een seer kostelijck pant,
Wien ick dat geef, is my bekant.

Die ziel daer tegen spreeckt seer vast,
V vrienden geeft ghy weynigh rast
My grouwelt door den swaren last
Ick sorgh ick 't niet herde uyt,
O Heer wat sal doch werden daer uyt.

Daer op antwoord der Heer seer balt
 Dat Hemelrijck dat lijdt geweldt,
 En ghy sijt noch van liefden kalt,
 Hebt ghy my lief, het wort noch goet,
 Godes liefst alleen arbeyt gern doet.

Soo haest die ziel dat erkandt
 O Heer geeft my der liefde brandt:
 Mijn swackheyt is u wel bekandt
 Laet ghy my op mijn selven staen
 Soo weet ghy wel ick moet vergaen.

Daer op spreeckt *Iesus* wonderlijck,
 Ick ben swart, en doch suyverlijck
 Ick ben suer, en doch gantz lieflick,
 Ick geeft arbeyt, en raeck die rast:
 Vertrout op my, soo staet ghy vast.

Die Ziel daer nae dese woort sprack,
 O Heer of het immer sijn mach
 Dat Kruyts nam ick geern in verdrach
 Doch wiert ghy't hebben, en moet het sijn,
 V wil geschien en niet de mijn.

Daer op leert Christ, die Ziel seer fijn,
 Ten Hemel is een wech alleyn,
 Door Kruyts en is sonst anders geen:
 Al u welvaert, en oock u heyl,
 Staet in het Kruyts, nu kiest een deyl.

Daer op de Ziel spreeckt met den wijsen,
 Soud ick u Rijck, o Heer verliesen
 Eer wout ick der Kruyts duysent kieser
 Heer geeft my kracht en lijdsaemheyt,
 Geeft kruys, het sy my lief of leydt.

Daer op spreeckt Christ met soetigheyt,
 Soo u dijn Kruys ten hertzen geth
 My selver geef ick u tot loon

Daer toe die Hemelsche eeuwige kroon.
 Die ziel spreeckt, liefflick sonder feel:
 Ach nu mijn alderliefste seel:
 Lief Godt, en mijdt der werelt speel,
 Siet op dat goet, dat Jesus is,
 Des Hemelrijcks sijt ghy gewis, Amen.

* C X X I V. Van den *H. Gregorius Magnus Paus van Romén.*

Op de Wijse. *Carileen, en wilt u niet verschuylen.*

1. *K*Omt en eert, een man van Grooten waerde
 't Is *Gregorius* bekant
 Die van *Godt* hoogh geacht
 Vyt ons geslacht
 Nu sit verheven als een groote Sant;
 Hy is geweest een Man op deser aerde,
 Die gedaen heeft ons veel goet
 Die ons uyt valsch geloof
 En duyvels roof,
 Bevrijd, en vermaent tot ware boet.
 Laet ons eendragtigh
 Singen sijnen loff, Die ons gedagtigh
 Is in s'Hemels hoff
 Sijn deught, Mee vreught
 Komt singen saem
 Voldoet, onse goet
 Vyt roept nu sijnen naem.
 2. Hoort hy spreeckt seer veel bedroefde sughten.
 Over Eer en digniteit
 Waerom hy oock gevlugh

Sonder gerucht
 Vyt Romen heel onbekent gekleet.
 Soo werckt: (ey wilt het wel gedughten,
 Vluchten hy voor 's werelts Eer,
 Maer een light hem vertoont
 En niet verschoont
 Want dese demoedt behaeghd' den Heer
 Al die't ligt sagen
 Verheughden allegaer, Hy begost te klagen
 Want het viel hem swaer
 't Was hart, Hem smart:
 Dees hoogen staet, die hy, alle ty
 Soo dapper had versmaedt.

3. Openbaer sagh hy eens in voor tijden
 Eenen Engel op en flot,
 Die sijn sweert in de schey
 Stack met beley
 En doe hiel op den Grammigen *Godt*
 't Is dan waer, dat *Roma* hy bevrijde
 Van de pest en Godes straff
 Want *Godt* den Heer het Landt
 Sloegh met sijn handt
 En ruckten een yder na het graff.
 Doen moest hy wesen, Haren Advocaet
 En waer in desen, Soo bedroefden staet
 In noot, Seer groot
 By *Godt* haer vrient, Hy haer allegaer
 Versoende, dit besint.

4. Hy dan is die uyt de dolings paden
Engelant heeft eerst bekeert
 Gebraght heeft tot het pandt
 Van 's Hemels Stadt
 En Godes wette heeft geleert.

Oock is wis seyt die beschriefft sijn daden
 Dat hy heeft gesien een *Duyf*
 Die op sijn schouder vloogh
 Al van om hoogh
 't Was *Godes Geest* die was de *Duyf*
 Als hy schreef boecken,
 Vloogh dit *Duyfken* af
 't Quam hem besoecken
 En het al in gaf
 Sijn Leer, Heel teer
 Die geeft de Kroon
 Die vleyt en ons leyt
 Reght in des Hemels Throon.

5 Hier moet nogh van ons worden beleden
 Sijnen grooten heyligheyt
 Al wat hy *Godt* verson,
 Hy kriegen kon
 Van sijn almogende Majesteit,
 Hoort eens dogh wat hy door sijn gebeden
 Al versocht heeft uyt Godts schoot:
 Hy dee Godts broodt in vleysch
 Nae sijnen eysch
 Verkeren en't vleysch wederom en Broot
 Hy is dan maghtigh, Wel geheten *Groort*
 Met bidden krachtigh
 Helpt hy in dese noot,
 Komt graegh, Niet traegh
 Ons togh te baet
 Ghy kent ons ellendt
 Ey ons dogh niet verlaet

6. Mijn Patroon! slaet ons op my u oogen

Versterckt my in mijn levens endt
Gregori staet my by
 Dat ick soo strij
 Op dat my niet den vyant en schent
 Siet uyt den Throon en hebt met my medogen
 Verkrieght dat ick oock saligh sterf,
 Helpt in den bangen noot
 Als komt de doot
 Op dat ick dan den hemel erf,
 Ick sal dan singen, Met een blij gemoet,
 Ick sal opspringen
 In het opper-Goedt
 Heel bly, All' ty
 In's Hemels hoff
 Met vreucht, wel verheught
 Eyt-roepen Godes Loff.

C X X V. Tot de vierige Catholijken.

KOmt nu ten strijt,
 Ghy Christenen verheven
 Als die daer zijt
 Van Christus opgeschreven,
 Als ghy't Doopsel dierbaer,
 Ontfangt seer groot:
 't Is nu den tijt voorwaer
 Wil kloeck den strijt aenvaerden.
 Den vyant quaet,
 Derft hem als nu vermeten,
 Door't nijdigh zaet:
 Van sijn valsche Propheten,
 Het Roomsche geloof oprecht,

Geheelt' onder te brengen,
 Maer Godt die voor ons vecht
 Sal hem hoop ick wel dwingen.

Al is gescheurt,
 Godts Leger in veel Steden,
 Doch niet en treurt:
 Maer met vierige beden
 Bidt Godt van Hemelrijck,
 Hy sal genade togen,
 Strijt vroom, blijft Catholijck,
 Hout Godts gebodt voor oogen.

Den loon aensiet,
 Die wy met strijden winnen,
 Die Godt ons biet,
 Vyt Vaderlijcker minnen,
 Als hy seght die den slach,
 Tot den eynde sal dragen,
 Sal in den jongsten dag,
 Mijn Vader wel behagen.

Och menschen kranck
 Laet u doch wel regieren,
 In't soet bedwanck
 Onder Christus banieren:
 Aensiet sijn wonden root
 Zijn doorne kroone bloedich
 En oock die bitter doot
 Die hy leedt seer ootmoedich.

't Kruys excelent
 Sal u velt teken wesen:
 'T welck van torment
 V lieden heeft genesen,
 Door Christus dierbaer bloet
 Gestort t' u lieder baten,

Die daer sijn rijcke soet
 Om ons heeft willen laten.
 Aen 't Kruycen hout,
 V saligheyt hy wrochte,
 Den vyant stout,
 Haer daer duer t'onderbrochte:
 De doot moest oock seer faen,
 Door sijn doot t'onder blijven:
 Schrifture doet vermaen:
 Dus wilt stantvastig blijven.
 Weest niet benout,
 Strijdt vromelijck te samen,
 Op Godt betrouwt
 't Woort *Roomsch*, wilt u niet schamen,
 Soo sal den hoogsten Godt,
 V blijdelijck ontfangen:
 Doet goet volcht sijn gebodt,
 Wilt sijn woort vast aenhangen.
Prince. Christus is't hoofd,
 Wandelt in sijne wegen,
 't Oude geloof
 Soo hebt ghy peys verkrege,
 Deur *Jesus* klaer aenschijn:
 Die de deucht wel sal lonen,
 En die stantvastig sijn
 In't eeuwigh leven kronen.

C X X V I.

O Christ neemt acht de tijdt bereydt,
 Die u op eerden wert verleyt,
 Door Godes goedigheyt,
 Op dat des Heeren doot en pijn,
 Aen u niet magh verloren sijn.

Met vlij hebt acht o vromer Christ,
 Die ghy ten heyl verlooset bist,
 En wacht u yder frist,
 Voor valschen waen, en ketzer list
 Soo rechten grondt te weder ist.

Laet u vervoeren nimmermeer:
 Door smeeckler tongen soete leer
 Der Secten nye meer:
 Als sou niet meer dan't geloof alleen
 Tot der saligheydt van nooden sijn.

Het licht aen gelooven niet alleen,
 Het moed daer by die liefd' oock sijn
 Met haren wercken fijn:
 Die Godt hier na tot sijner tijdt
 Beloonen sal in eeuwigheydt.

Niemant mach door den gelooven sijn,
 Sonder liefd' ten Hemel komen in,
 Noch door sijn werck alleyn
 Wie d'een heeft, en dat andere niet
 Magh niet bestaen voor Godts gericht.

Doch wie geen goet hier doet voorwaer,
 En leeft in sonden immer daer
 Die is verlooren t'waer:
 Of hy oock allen geloven hebt:
 En groote wonder teijcken dedt.

Laet u dit niet tot schimpel sijn,
 Bedenckt het wel in 't herte dijn
 Hout uwen wandel fijn:
 Doet goets in deser genaden tijdt
 Soo loont u Godt in 't eeuwich rijck.

En als die sond eryler dich
 Staet af, doet boet gewilliglijck:
 Soo sal die Heer genadich

Vergeven dijne misscdaedt:
 Als hy u selver heeft belaeft.

C X X V I I.

O Valsche wereltd vol bedrogh:
 Ghy hebter veel van Godt getogen
 En alle die u dienen noch,
 Och! worden jammerlijck bedrogen:
 Om dat ghy u schoon ende lieflijck thoont,
 V dienaers met weelden, en blijdschappen kroont,
 Maer lacen! in't eynde met bitterheyt loont.
 Wat loon ist dat ghy d'uwe geeft:
 Die u soo hertelijck beminnen:
 En 't uwen dienst hebben geleeft:
 Wat kroon' sullen sy namaels winnen
 Voor all' u rijckdommen, armoede seer bloot
 Voor korte genoeghte, lang lijden groot,
 Voor't kort weeldig leven, een eeuwige doot,
 Hierom sijn sy wel sot en dwaes,
 Die hun tot die werelt begeben,
 Voor kleyn genoeght, vreucht en solaes
 Verliesen sy het eeuwigh leven.
 Aensiet doch hoe dat u de werelt bedriecht
 Met schoone beloften, en valschelijck licht,
 Als roock 's werelts glorie haestich-weghvliecht.
 Men noemtse seer geluckig hier,
 Die naer de werelt treumpheeren
 In voorspoet, weelde, rijckdom, fier,
 Hooveerdigh sietmen domineeren,
 Van silver en goude blinckt al hun gewaet,
 Vytwendig en kostelijck boven den staet,

Die werelt kroontse met sulcken cieraet:
 werelt hierom wort ghy bemint,
 Hierom de menschen u aenhangen,
 Want ghy hun oogen soo verblint
 Met eer, die sy van u ontfangen:
 Maer kenden sy wel hoe valsch is uwen schijn
 Hoe bitter dat gy ook hier namaels sult zijn
 Sy souden u haten veel meer dan fenijn:
 Ghy schijnt te zijn een schoon Paleys,
 Verciert met kostelijcke muere;
 V dienaers leven hier in peys,
 Het schijnt haer vreucht sal eeuwig duren
 Sy worden subijt van die doot hier verrast,
 De wake des Heeren haer leven door-tast,
 En blijven versmoort in haer sonde soo vast.
 Hoe bitter is't scheidten voorwaer,
 Als sy de werelt moeten derven
 Met alle weeld' en vreughden klaer
 De bitter doot moeten sy serven:
 Dan laetse de werelt alleen in den noot,
 Sy vinden waerachtigh dees woordekens bloot:
 Hoe weeldiger leven, hoe bitterder doot.
 Prince hier neerstelijck op-let:
 Wilt u doch van de werelt keeren:
 Volght Godts gebodt, volbrengt zijn wet,
 Hy is den goeden Heer der Heeren,
 Die voor zijn dienaren heeft lustigh bereyt
 Een plaetse vol weelden en vol vrolijckheyt,
 Om eeuwich t'aenschouwen daer zijn Majesteyt.

Een nieuw Liedeken voor een Jonge Dochter die van de ydelheit des wereldts haer begheven heeft tot een geestelijken staet.

Stemme: *Eya met Basoenen en Fluyten.*

A Dieu werelt valsch verrader
 Geeft my dat ghy hebt berooft,
 Ick wil't schencken Godt mijn Vader
 Ghy geeft niet dat ghy belooft
     V valsche cieraet doet bedriegen
     Met een doodelijck fenijn,
     Ghy niet anders weet als liegen,
     Ghy en geeft niet meer als pijn.
 Edel mensch opent u oogen,
 Laet u dogh verleyden niet:
 Want daer menigh wort bedrogen
 Die alleen't uytwendigh siet:
     Wilt u dan met my ontbinden
     Daer ghy aen gebonden staet,
     Laet u de werelt niet blinden
     Die u dagh en nacht na gaet.
 Rijke Godt ick kom my keeren
 Tot u mijnen Heer en al,
 Ick nu gae abandonneeren
 Al dat werelts valsch geschal:
     Haer geselschap wil ick laten,
     V beminnen mijnen Godt;
     Schoon de Menschen van my praten,
     En de werelt met my spot.
 Suyver, reyn, simpel van wesen,
 Diep van ootmoet, geern veracht,

Is des Ziels cieraet gepresen
 Kost'lijk boven 's werelts pragt,
     Dese baen sal ick intreden,
     Al valt het zwaer die natuer
     Godt te dienen met mijn leden
     Sal my nimmermeer vallen suer
 In't geloove vierig, aendachtig,
 Wijs, voorsichtigh in het doen,
 Dickwils Jesu zijn gedachtig,
 In de deugden altijd spoen,
     Oprecht ende heusch van monde,
     Sonder veyns of valschen schijn,
     Als de pest schouwen de sonde
     Geeft dat ick altijd magh zijn.
 Tot u Heer neem ick mijn gange,
 Heer ghy zijt mijn saligheyt,
 Neem mijn hert wilt het ontfange
 Tot u dienst is het bereyt:
     Ghy een yder sult beloone
     Die gestreden heeft om prijs,
     Boven in des Hemels throone,
     In het Hemels Paradijs.

C X X I X. *Ziel-klacht*

Stemme: *Laura sat laest by de Beeck*

ARmen Mensch uyt sondig staet,
 Van een zwacke vrouw geboren,
 En geneygt tot alle quaet:
 Opent oogen, opent ooren,
 Om te sien en om te hooren
 Wat ghy zijt en vresen sult,
 Hoe ghy hebt geleeft voor desen,

Wat ghy waert, en nu moet wesen
Dat 's een sondaer sonder schult.

Wie sich betert van zijn quaet,
Die kan Godt zijn schult betalen:
Wie nae 't padt der deughden gaet,
Die keert af van 't sonden dwalen,
Laet, ey laet een yder smalen.
Door mijn fouten, op mijn Eer
Tot mijn ongeluckigh leven,
Niet door wil, maer noot gedreven,
't Welck ghy weet mijn Godt en Heer.

Lieve Godt ick sught tot u,
En ick kan geen tranen sparen,
Isser troost, soo troos my nu
'k Ben de sondighst der sondaren:
Sondigh van mijn kintsche Jaren,
Sondigh van mijn eerste jeught,
Sondigh van mijn eerste leven,
't Geen ick schuldigh ben gebleven,
Dat is beterschap in deught.

't Is geen deught, dat dy misdoet,
Soeckt zijn misdaet te verschoonen,
Maer 't is deughde in 't gemoet
Aen zijn Godt berouw te toonen:
Laet de vuyle werelt loonen
't Minste misdoet dat ghy deed'
Met haer laster, met haer schelden,
Lieve Ziel Godt sal 't vergelden
Al wat ghy om Godts wil leed.

Laet de wraeck met felle nijdt
V verdrucken, u vertreden;
Laet de wangunst u tot spijt
Toonen duysen tegenheden:

Ey mijn Ziel zijt togh te vreden,
 Schoon u al de werelt haet,
 Al die smaedt, en al dat lyen,
 Sal de Ziel tot vreughd' gedyen,
 Soo sy vast in *Jesu* staet.

C X X X. Een nieuw Liedeken, van het versmaden des werelts.

*HO*ort toe ghy ydel mensch die naer de werelt staet,
 Want al die glorie des werelts haest vergaet
 Hoe grooten Potentaet,
 Hoe wijs, hoe rijp van raet,
 't Moet toch al eens van hier, 't moet wegh, 't zy vroeg oft laet,
Hoort toe ghy ydel mensch die naer de werelt staet.
 Waer zijn nu d'Orateurs met alhaer schoonen praet?
 Waer is nu Cicero, een mondt seer delicaet?
 't En is haer al geen baet,
 Sy liggen in den haet
 Van all' Godts Heylighen, en in d'eeuwigh verwaet,
Hoort toe ghy ydel mensch die naer de werelt staet.
 Waer is't vrouwen gheslacht, dat Asmodeus saet?
 Dat haer soo net pareert, en soo die zielen schaedt?
 Met al haer Muskeljaet
 En Kleeren overdaet?

Ter hellen zijn sy al ghegaen, recht als een draet.

Hoort toe ghy ydel mensch die naer de werelt staet.

Waer is den Oorlogsman die 't al ter aerden slaet?

Waer is pompejus macht en Cesars vreden praet?

Die fel en onversaet

Klam tot den hoogsten graet

Och sy zijn al gepaert met de helsche morgen quaet,

Hoort toe ghy ydel mensch die naer de werelt staet.

Waer is de wijsheyt nu, wijsheyt van groten baet?

Van Aristoteles, Plato, en xenocraet?

Haer ziel in d'helle braet

Op een gloeyende plaet,

Daer Lucifer haer schenckt het peck al sonder macht:

Hoort toe ghy ydel mensch die naer de werelt staet.

Prince al haddy 't goet van Cresus, dit wel vaet;

Den heelen Rijn vol gouts, vol paerlen der Euphraet,

Noch peerle, noch Achaet,

Noch kleedt van gouden naet.

En sal u volgen naer de doot, die al vers[maet]

Hoort toe ghy ydel mensch die naer de werelt staet.

C X X X I. Verdwaelde Koninginne

Op de bekende Stem.

/Erdwaelde Koninginne!
 Die Christo waert verlooft
 Wie heeft u van u sinnen
 Dus jammerlijck berooft?
 Dat ghy verlaet // door valschen praet,
 De Princelijcke wooningh:
 En voor een pol // soo i'el, soo hol,
 Versaecht uw' Godt uw' Koning.
     Versaecht segg' ick met reden
 De liefde maeckt my vry,
 Terwijl 'k u sie besteden
 Aen vleisch, en kettery,
 Vw' ziel, uw' sin // die Christus min
 Had aen zijn Kerck bevolen:
 Ellendig wigt, Waerom voor't licht
 Gesocht soo, donck're holen?
     't Beliefde Godt te stichten,
 Sijn Tempel op een Bergh,
 Die met haer glants doen zwichten
 Sou 't Ongeloovig zwergh:
 End' als een roots // Al wat haer stoots
 Van golven en van baren,
 Quam tasten aen // Sou wederstaen
 Jae met haer standt vervaren.
     Een rootse die verduyren
 Sou, mits haer vaste stel,
 De Poorten en de Mueren
 Van d'opgeblase hel:
 Siet sulcken slot, Was u van Godt

Gebout om in te leven:
 En ghy Marot // hebt tol een schot
 Van zwijnen u begeven.

Daer niet en is te eeten:
 Wel tot verdiende straf,
 Om dat ghy u vergeten
 Dus hebt, als draf en kaf,
 Die u bedrieght // Verwaeyt, verlieght
 En voor een ydel teken,
 Van 't Hemels-broot // Soo soet, soo groot,
 Laet jammerlijck verstecken.

Dit seyt den Heer der Heeren,
 Vw' Bruydegom Godes Soon:
 Als ick u had ter eeren
 Gehouw'lijckt aen mijn kroon,
 Hebt ge onbedacht // mijn echt veracht,
 En deur uw' Ketteryen,
 Mijn reyne bedt // Ontrou besmet,
 Met snoode Hoereryen.

Maer wildy nae de lessen
 Weer leven van mijn Wet?
 Soo suldy mijn Princesse,
 Soo suldy van mijn bedt,
 Met peys en vree // weer deylen mee,
 Met my in alles t'samen,
 Tot dat uw' geest // Eens komt ter feest
 Des eeuwigs levens, Amen.

Verdwaelt dan toch niet verder
 Verdwaelde Coningin,
 Maer keert weer tot den Herder,
 Die u met heeter min,
 Als voor uw' val // ontfangen sal:

't Is aen minne streken
 Van 't schaepken dat // Van 't rechte pat
 Verdwaelt was, wel gebleken.

C X X X I I. Sunamite.

SVnamite keert weder,
 Gedenckt dat ick om u, uyt liefde teder,
 Ben gekomen hier neder,
 Ghy zijt mijn lief,
 'k Heb u genoegh bewesen,
 Gaet, ghy kundt wel lesen,
 In al mijn sinnen
 Sult ghy geschreven vinnen,
 Sunamite, Sunamite, Sunamite,
 Mijn minne.
 Wie ben ik slijck der Aerde?
 Voor u mijn Heer soo goet, soo groot van waerden
 Die my wel eertijds baerden,
 Met sulcken pijn:
 In mijn is niet te vinden
 Waerdigh voor mijn beminde,
 Vol van misdaden
 Is lijf en ziel beladen:
 Mijn beminde, mijn beminde, mijn beminde,
 O Genade.
 Keert weerom, van u sonden
 Sal ick u wasschen af, in korter stonden,
 Met het bloet van mijn wonden:
 Keert maer weerom,
 Keert maer weerom vriendinne:
 'k Sal u weerom beminnen,

Meer als te vooren,
 Waerom gaet ghy verlooren,
 Sunamite, Sunamite, Sunamite
 Vytverkoren.

C X X X I I. Klaegh-lied, van een verdoemde Ziel in der hellen.

NA soo veel vermaeck'lijckheden
 Daer ick mede
 Mijn jeugt hebbe gepasseert:
 Eylaes! In hoe korte tijden
 Is verblijden
 In een zwaer verdriet verkeert:
   Ock! in wat een korte stonde
   Is veslonde, d'Ongebonde
   Tijdt van sonde.
 Nu legh ick aen alle zijden
 In zwaer lijden,
 In een schrickelijcken brandt:
 De serpentes, ende slangen
 My omvangen,
 Door-steken mijn ingewant:
   Och! in wat een korte stonde, etc.
   Voor mijn welrieckende kruyden,
 Rieck ick huyden
 Niet dan solpher ende peck:
 De stanck is niet om verdragen,
 Noyt mijn dagen
 Quam ick by soo vuylen dreck
   Och! in wat een korte stonde, etc.
   Voor 't geluyt van de schalmeyen,
 Hoor ick schreyen

Huylen en duyvels gekrijt,
 Alle de vervloeckte geesten
 En de beesten,
 Dees omcing'len my om strijdt.
     Och! in wat een korte stonde, etc.
     Waer is de vreught van mijn leven
 Nu gebleven?
 't Is nu wonderlijck verkeert,
 Nu den roock mijn spijs moet wesen,
 En genesen,
 Als honger my tormenteert.
     Och! in wat een korte stonde, etc:
     Ick voel in mijn ingewanden.
 Van den brande
 Een onlijdelijcken dorst,
 Van hitte soo sucht mijn tonge,
 Hert en longe
 Smelten in mijn drooge borst.
     Och! in wat een korte stonde, etc.

Godts Rechtveerdigheyt.

Wat wilt ghy toch lamenteeren,
 Aen den Heere,
 Die u niet en heeft bezwaert?
 Deed' u Godt noch geen genade,
 Vw' misdaden
 Waren meerder straffe waerd,
     Met recht moet ghy dan verdragen,
     En beklagen,
     Al u dagen // dese plagen.
 Godt heeft u soo veele jaren
 Wille sparen,
 En verdragen uw' misdaet:

Als ghy droncken in uw' sonden,
 Ongebonden,
 Hebt zijn inspraken versmaedt:
 Met recht moet ghy dan verdragen, etc.

Verdoemde Ziele.

Ellendigh ben ick wil geboren,
 Dat verloren
 Ick in eeuwigheyt moet gaen:
 Ick mach wel vermaledijden,
 Vur en tijden,
 Dat ick vleesch en bloet naem aen:
 Och! in wat een korte stonde
 Is verslonde, d' Ongebonde
 Tijdt van sonde.

Godts Rechtveerdigheyt.

Denckt hoe ghy u gantsche leven
 Hebt begeven
 Tot de wellusten des vleys:
 Hier voor sal nu eeuwich blijven
 Ziel en Lijve,
 In een brandende Forneys:
 Met recht moet ghy dan verdragen,
 En beklagen,
 Al u dagen // Dese plagen.

C X X X I V. Bekeeringhe van een Dochter genaemt Jola.

Als Jola d'onbadaerde Maeght
 Van *Jesus* haer vlucht nam ter wereltd waert in,
 En van hem snel wiert nae gejaeght,
 Al lopende, roepende schoone Goddin,

Toeft wat, toeft wat, weest niet verbolgen
 Ey waerom loopt ghy dus tegen de wint?
 Leeuwen, noch Beeren, noch Tyger u volgen,
 Maer het is *Jesus* die u soo bemint:
 Wilt u erbermen yet,
 Acht ghy mijn kermen niet?
 Stelt ghy mijn liefde dan op een sy?
 Hebt deernis, o Jola? hebt deernis met my.

Die geen daer voor ghy soo schouw vlucht
 Is d'eelste Herder die Israel weyt,
 En dagelicx door de blauwe lucht
 De gulde glans van zijn stralen verspreyt:
 Het eerste wesen is mijn Heer Vader,
 Hemel en Aerde, Tartarus staen,
 Tot het gewenck mijnder oogen te gader:
 Ick ben de Son, en mijn Moeder de Maen;
 Kruyden en bloemen, die
 Ick t' uwer vromen bie,
 Locken mijn stralen alleen uyt de aerdt:
 Mach u dit niet locken? o Maget bedaert!

Bedaert, bedaert, o edele Ziel,
 De werelt betovert, die duyvel bedrieght,
 En't vlees bekoort met weelden iel,
 Die rasser vergaen als een schaduw vervliegt
 Maer vergaen soo, datse nalaten
 Veel berouw, jammer en eeuwig verdriet,
 Die noch rijckdom, noch wellust, noch staeten,
 Princen, noch Heeren en matigen niet:
 Acht ghy dit oogenblick
 Dan van soo hoogen schick?

Dat ghy daer over soo grooten schae
 Soudt wille verdragen van 't Hemels genae.
 Neen Jola neen dat ware te sot,
 Voor my te verdrietigh en voor u te hart:
 Weeght eens te recht het hoogste lot:
 En leght daet benefens mijn bloedige smart,
 Ick segh die alderwaerdichste kosten
 Van mijn rootverwige pijnige bloet,
 Daer ick die de Zielen aen 't Kruys mee verlost,
 En die werelt door hebbe vergoet:
 Toont dan te wesen wijs,
 En laet u desen prijs,
 Hebby tot noch toe daer in gemist,
 Van deser uer af toch niet lopen te quist.
 Keert dan mijn schaepken keert wederom,
 O wacht u ten minsten te rassan u loop,
 Op dat mijn liefde u bekom,
 En weder mocht koyen by alle den hoop:
 Houdt daer, daer is mijn innigsten zegen,
 Gunt dan dat ick weer wat vrolijkheydts raep,
 Ick hebbe gelaten die negentigh negen,
 En naer u loop ick mijn hondertste schaep
 Ey! laet u vangen dan,
 Om 't lief verlangen van
 Alle die Hemelsche Burgery,
 Die over u vinding haer maecken sal bly.
 O afgrondt van mijns Herders min!
 Onweerdige voeten, flux staectme u loop,
 Ick wil dat my Heer *Jesus* vindt,

En daer gevonden wel vastelijck knoop,
 Knoop met koorden van minne treken
 En over beyde sijn schouderen zwier
 Knoope met koorden die nimmer en breken:
Jesu, o Jesu bezwachtelt u dier,
 Van alle zijden toch,
 Dat het door lijden, noch
 Weelden, van u genaden schey,
 Maer eeuwelijck onder de Lelien wey.

C X X X V. Van de glorie des Hemels.

Op de wijze: *Alsoo 't begint.*

AL die in Sion zijt,
 Verblijdt u al gelijcke,
 Schoon is den tijdt,
 Die ter fonteyne gaet
 Met soet' en schoon Musijcke:
 Prijst Godt in Hemelrijcke,
 Seer wijt ont daen
 Naer Joannes vermaen:
 Daer wert ontfaen
 Een peyselijck accoort,
 Troos en consolatie,
 Eeuwich tot alle spatie?
 Twist noch discoort
 En wort daer niet gehoort.   Twist, etc.
     Hoe lustigh macht daer zijn?
 Men hoort daer niemandt klagen,
 Druck noch gepijn
 Men daer niemant aen doet,
 Die voor Godt 't leven wagen
 Voor een versmaetheyt dragen

Een Stole soet,
 Gewasschen in't Lams bloet:
 Noyt reynder vloet:
 Doch stroom soo precieus,
 Als uyt sijne wonden spruyt:
 Ick derf u wel oorkonden uyt
 Seer couragieus,
 Vyt liefden amoreus.   Seer, etc.

Daer is toch allen lust,
 Niemand mach daer yet grieven:
 Want twist daer sust,
 En't isser seer playsant,
 Niet sal daer misrieven:
 't Zijn al't Lammekens lieven,
 Seer triumphant
 Neemt hyse by der handt,
 Neffens den kant,
 Die ter fonteyne sit,
 Daer hy (wel mijn vermanen vaet)
 Haer aenschijn van de tranen dwaet
 Suyver ende wit,
 Maeckt hy haer alle lidt.   Suyver, etc.

Wel hem die is genoodt
 In die bruyloft vol eeren:
 Want door 's Lams doot
 Is daer volmaeckte vreucht:
 Die Heylige des Heeren,
 Sonder vrees van te keeren,
 Elck in sijn jeucht
 Is daer seer hoogh verheught:
 Perfeckte deught
 Regneert daer dagh en nacht:
 Om dat wy t'allen tijden bloot

Hem loven souden kleyn en groot:
 Want uyt sijn kracht
 Spruijt alle eer en macht.   Want, etc.
     Die Poorten van der Stadt
 Sijn van sijnen Christale:
 Dierbare schadt
 En wort niet gespaert,
 In die Hemelsche Sale
 Gebreeckt geen licht te male:
 Want onbezwaert,
 't Lams aenschijn elck verklaert?
 Van soeten aert.
 Loopt daer die Vloedt seer reijn:
 Waer uyt die Bloemkens spruyten koen,
 Met bladers van virtuyten groen,
 Dat zijn certeyn
 Godts Heyligen gemeyn.   Dat, etc.

C X X X V I. Van het Hemelsche Jerusalem

Op de wijze: *O saligh Heyligh Bethlehem.*

JErusalem ghy schoone Stadt,
 Hoe staet gy Bruyt in mijn behagen?
 Mijn oogen maeckt ghy dick soo nat,
 Mijn herte doet ghy naer u jagen.   Mijn, etc.
 Want boven alle schoonheyt schoon
 Zijt ghy van buyten en van binnen,
 Soo dat tot uwen lof ydoon,
 Noch menschen zijn, noch Seraphinen.   Soo, etc
     O gulde Son, o silver Maen,
 V steer'kens blinckend' als Robijnen,
 Maer die daer binnen eens mocht gaen,

Duyst Sonne soud' hy vinden schijnen.   Maer, etc.
     Schoon Vader landt, schoon Vader-lant
 Godts aller triumphanten throone:
 In u is rijckdom abundant,
 O salich die u krijght ten loone.   In u, etc.
     V mueren zijn van goude fijn,
 Bestrooyt met peerlen, zijn u straten:
 In u en is geen Sonne schijn,
 Want ghy schijnt selver boven maten.   In u, etc.
     Hoe schoon blinckt daer den diamant,
 Hoe soetkens lachen de Saphieren!
 Oock den Karbonckel triumphant
 Geeft licht in duysentigh manieren   Oock den, etc.
     Tapijtfery en isser niet,
 Dit zijn Hierusalems tapijten:
 De motten doense geen verdriet,
 Den tijdt en kanse oock niet slijten   De motten, etc.
     Och schoon Sion mijn liefste lief!
 Ghy hebt berooft alle mijn sinnen:
 Met desen roos doet my gerief,
 Nu sal ick u alleen beminnen.   Met etc.
     Dus roept mijn ziel', o Heer' wanneer,
 O wanneer sal ick van hier scheyden?
 Naer u soo haeck ick even seer
 Al wil het vleesch my neerwaerts leyden.   Naer, etc.
     Ick ben hier in dit tranen dal,
 Den hogen Tabor is daer boven:
 Och laet my met u vrienden al

V Majesteyt eens saligh loven.

C X X X V I I. Den Lof-sanck.
Te deum Laudamus.

U Godt wy loven en eeren
 Bekennen u onsen Heeren,
 V Godt Vader in eeuwigheyt,
 Vreest die werelt wijt en breed,
 All' Engelen en Hemels heyr
 Loven u sonder al bezweer:
 Oock Cherubin en Seraphin
 Roepen met onophoorlicker stem:
 Heylich, heylich, heylich is Godt
 Der hoogster Heer van Sabaoth
 Het moet die Hemel ende eerde
 Van u glorie vervult werde:
 Dat Apostelisch Choor voorwaer,
 Oock der lieven Propheten schaer,
 Oock dat fris Martelaer getal
 Looft u met grooter eeren schal:
 Die gantse weerde Christenheyt
 Bekent u Heere met eenigheyt:
 V Vader in den hoochsten throon,
 V waren en eenigen Soon:
 Desgelicks oock met aller feest
 Den Trooster den heyligen Geest:
 Koningh der glori' Jesu Christ,
 Des Vaders eenig Soon du bist:
 Ons te verlossen van den doot,
 Mensch te worden u niet verdroot
 Als gy verstoort hadt des doodts kracht.
 Die Geloovigen ten Hemel bracht

Ghy sidt aen's Vaders rechter sijdt,
 In sijn glorie tot aller tijdt.
 Een Richter sult ghy komen wis
 Van al dat doot en levendig is.
 Daerom bidden wy komt ons dogh te hulp met spoet,
 Die ghy eens verlost hebt door u dierbare bloet.
 Maeckt ons met der heyligen Heer,
 Deylachtigh der eeuwiger eer.
 Salveert u volck en geeft haer heyl,
 En gebenedijt u erf deyl!
 Regeert haer oock doch mildelijck,
 Ende verheft haer eeuwiglijck:
 V prijsen wy met neerstigheyt,
 Van dagh tot dagh in eeuwigheyt
 Wilt ons doch Heer bewaren
 Van sond' en duyvels bekaren:
 Erbarmt u onser o Heere,
 Wilt u oogen tot ons keere:
 Geeft ons u bermhertigheyt schoon,
 Gelijck wy ons hoopeningh tot u doen,
 Op u Heer staet mijn vertrouwen,
 Eeuwiglijck sal 't my niet rouwen.

C X X X V I I I. Die seven Boet Psalmen Davidts. Die eerst.

Domine ne in furore tuo, &c. Psal. 6.

STraft my niet in grammer moedt,
 Als uwen toorn sterck branden doet:
 Tuchtigt my niet in grimmen dijn,
 na veel gedane sonden mijn:

Erbarmt u mijnder sonders snoodt,
In mijnen angsten al te groot.

Dan ick ben zwaeck, dat klaegh ick u,
Mijn kracht is my ent runnen nu,
Ach! hielt doch mijn gebreecken zweer,
Maeckt mijn gesont u trouwen Heer:
Want mijn gebeents zijn 't heel ontstelt,
Om dat uwen troon op my velt:

Mijn ziel is soo seer bedroeft hier,
Als soud' ick oock versagen schier:
Och Heer! waer blijft gy nu soo lang,
En helpt my niet uyt desen dwanck,
Keert u tot my genadiglijck
Troost mijn ziel, zy is pijnlijck.

Helpt my van't lijdens bitterheyt,
Door uwe grooten goedigheyt:
Dan die in't graft doodt zijn gelacht,
By die wort gy niet meer gedacht:
En wie sal in der Hellen gloet.
Hoog prijsen uwen namen goet.

Ick ben in mijn lijden soo zwaer,
Van veelen suchten moed voorwaer,
Ick keer met hoog bedroefden moedt,
Die gantse nacht mijn leger goet,
En wasch mijn bedde immer daer,
Met bitteren tranen dat is waer'

Mijn oogen voor den grimmen dijn,
Van treurigheyt verduystert zijn
Mijn aengesicht wort ongestalt,
Als waer ick veeler jaren alt,
D'weil mijn vyand' Godlooser arth:
Rings om her om my dringen hart.

Wijckt van my, versiet u halt

Gy misdediters jonck en alt:
 Dan Godt heeft sich tot my gekeert,
 Mijn stem verhoort, hy sy ge-eert
 Heeft mijn gebedt voor heur doen staen
 En mijn klagen genomen aen
     Sy hebben al schandt ingeacht,
 Die my door haet zijn nagetracht
 Die Heer wil haer al in jagen
 Een schricken en een versagen,
 Mijn vyanden moeten befaemt,
 Worden, en grootelijck beschaemt.

C X X X I X. De tweede Boet-Psalm.
Beati quorum remissae', &c. Psal. 31.

O Salig zijn de menschen al,
 Die haer misdaden boos getal
 Van u vergeven is o Heer!
 Haer sonden werden daer niet meer
 Haer toegerekent eeuwiglijck,
 Maer gants bedeckt genadelijck.
     d'Weil ick woud zwijgen immermeer,
 Is mijns gebeens versmachtet seer,
 Van mijnes huylens zware klag,
 Dat ick schier deedt den gantschen dag
 Dan u handt, drong op my met macht,
 Lag op my zwaerlijck dag en nacht.
     My was ontnomen alle kracht,
 Verdorret was mijns levens macht,
 Van wegen mijnes herten leidt,
 Verginck in my mijn vochtigheyt
 Doe heb ick u gemaectt bekant:
 Mijn overtreding veelerhant.

Wat booses ick bevant aen my
 Des heb ick geen verhaelden dy,
 Ick sprack: Godt ick tegen my
 Mijn sond' bekennen puer en vry:
 Daer op die overtreding mijn,
 Van u my Heer, verlaten zijn

Hierom u Heyligen met flijt,
 Sullen bidden tot goeder tijdt
 En u in angsten roepen aen,
 Wijl by u genaed men vinden kan,
 Des sullen wy wel seker zijn,
 Als water strommen breecken in.

Ghy zijt mijn scherm en schilt en strijt,
 Die my omvangt in booser tijdt:
 In al mijn pijn en smerten groot
 Sijt ghy mijnen vertrooster soet
 Ghy sult my geven vreugden sang,
 En helpen my uyt alle dwang.

Kont hier, spreeckt der Heer verheven,
 Ick sal u al verstant geven,
 En wijsen u die wegen min,
 Daer op ghy wel sult gaen herin;
 Mijn oogh sal op u achtig slaen,
 En u met raedt wel voeren aen'

Weest niet als een Peert en Muyl' in't lant,
 Die ganslick hebben geen verstant:
 Doch die, gelijk die beesten zijn,
 En Heer tot u niet willen zijn,
 Die dwingt den mont, na haeren hart,
 Met toomen en bintselen hart.

Godt parst die sondaers in't gemein,
 Met veele plagen zwaer certein:

Doch die getroost met stercken moet,
 Op hem sich gants verlaten doet,
 Den wort die bermhertigheyt fijn,
 Vryndlijcker was ontfangen sijn.

Erfrewet u ghy fromen schaer,
 Weest vroom in den Heeren allegaer,
 Verblijft u hertelijck nu ter tijdt,
 Die ghy oprecht van herten zijt:
 Weest vrolick voor hem altemael,
 Singt blijdelick met frewen schael.

C X L. De derde Boet-psalm.
Domine ne in furore tuo, &c. Psalm. 37.

Straft my Heer niet in grammen moet,
 Als uwen toorn sterck branden doet:
 Tuchticht my niet in grimmen dijn,
 Om veel gedane sonden mijn;
 Dan u pijlen met groote pijn,
 Seer diep in my geschooten zijn.

V hant voel ick met zwaren moet,
 My al te heftigh drucken doet:
 Aen vleisch en gantsen lichaem mijn,
 Is niet gesonts door grooten pijn:
 In mijn gebeens en is geen rast,
 Van mijner grooter sonden last
 Want mijne sonden menig falt,
 My boven 't hooft gaen met gewalt,
 En buygen my soo hart en vast,
 Als eenen ondraeglicke last,
 Vuil, stinckend', zijn mijn wonden snoot
 Door mijn onwijsheyt al te groot.
 Mijn lijf van lijden kommerlick,

Ter eerden buycht sich jammerlick,
 Den gantsen dagh gae ick daer heer,
 Met treurigheyt beladen seer,
 Vol smarts zijn oock die lenden mijn,
 Dat sy haest uyt gedorret zijn.

Aen mijn lichaem van herten leedt,
 Geen gesontheyt noch macht meer steedt,
 Elend en lijden plaget my:
 Ick bin van geenen plagen fry:
 Mijn mont erbarmlicck brullet Heer,
 Van mijnes herten suchten seer.

Al mijns verlangens klagen schijn,
 Is o Godt voor den oogen dijn,
 Mijn klagen, suchten, zware pijn
 Kan voor u niet verborgen zijn:
 Dat herts in my erschrocken seer,
 Swevet van angsten gins en weer.

Het beeft in my seer grouwelick,
 En mijne krachte gantselick,
 Verlaten my in mijnen sin,
 Ick seer verduystert worden bin:
 Het licht der oogen huys en fris,
 Van my oock afgeweken is.
 Mijn vrienden die my wel bekant,
 Stonden tegen my vander handt:
 Als oock die Bloets verwanten mijn,
 Wijt van my staende bleven zijn:
 Doe ick met veele plaghen hart
 Ellendiglijck geslagen wardt.

Die na mijn leven trachten strack,
 En gunden my al ongemack,
 Bruyckten aen my geweld voorwaer,

En spraken schalckheyt immer daer?
 Sy dichten eenen boosen vondt,
 En listigheyt tot aller stont.

Maer ick nam my dat gants niet an,
 Als eenen die niet hooren kan
 Mijn mondt die stom geboren was,
 Gaf haer geen antwoordt op dat pas:
 Ick was als een stock-doven man
 Die geen woort weder geven kan

Dan Heer (by my so dacht ick fijn)
 Ghy sult hooren die klagen mijn
 Ick sprack, ach dat niet spotten vry,
 Mijn vyanden te samen my
 Sy vochten seer met stouten moet,
 Als sich mijn voet eens struckelen doet

Ick bin (bedenck ick dunck by my
 Tot lijden Heer gemaectt van dy:
 Mijn smert is voor my alle stont,
 Dat ick mijn sond' wil maken kondt,
 Mijn overtreding booser aert,
 My boven maet' bekommert hart

Maer mijn vyanden leven al,
 Sijn machtig en starck in getal,
 Sy meeren sich vast immer daer,
 En ist by haer een groote schaer,
 Die tegen alle voegt en recht
 O Heer bestrijden uwen knecht

Mijn wederstreven deser tijt
 d'Ondanckbaeren met booser tijdt
 Die boos voor goet vergelden my,
 Smaden op my heftig en vry:
 Sy waren tegen my heel dol,

[O] Heer, mijn Godt, mijn toeversicht,
 [Sta]et my niet af, verlaet my nicht,
 [En] wijckt van my niet al te wijt
 [In] mijnen zwaren angsten tijdt,
 [Kom]t wy te hulp doch sonder feel,
 [Mijn] Godt, mijn Heer, mijn eenig deel.

C X L V I. De vierde Boet-Psalm.
Miserere mei Deus, &c. Psal. 50.

BEwijst my Godt barmhertigheyt
 Na uwe groote goedigheyt,
 Doet uyt die overtredinge mijn
 Na veelheyt der erbarmingh mijn
 En wassche my doch meer en meer,
 Van mijne groote sonden Heer.

Maeckt my doch reyn door u genaed',
 Van mijne zware missedaed':
 Dan ick met hertens groote pijn
 Beken al die boosheden mijn,
 Mijn sond' en ongerechtigheyt
 Sijn my voor oogen al bereyt.

Gesondight heb ick u alleyn,
 En voor u quaet gedaen certeyn,
 Daer met is worden openbaer
 Dat u woorden altijdt zijn waer:
 En dat gy een verwinner staet
 Als men met u in't Gerecht gaet.

Dan siet in ongerechtigheyt,
 Ben ick ontfangen in boosheyt,
 In sonden was mijn aenbegin,
 Daer in ick oock geboren bin:

In schult en oock in sonden zwaer
Mijn Moeder my ontfinch voorwaer.

Alle tijdt lieft ghy de waarheyt,
Hebt lust in 's herten reynigheyt:
Ghy hebt u wijsheyt oock seer vry,
Vyt g'naden openbaert aen my,
Laet my sy schouwen hel en klaer,
Die sonst voor my verborgen waer.

Bespringht my met Ysope fijn,
Soo sal ick reyn van sonden zijn:
En wascht my af door u genaed'
Van mijne groote missedaed,
Op dat ick voor den oogen dijn,
Witter dan eenigh snee mach zijn.

Geeft vreught en troost der ooren mijn,
Door die groote goedigheyt dijn,
Dat sich vreuwen die beenderen mijn,
Die hert van u teer slagen zijn:
Och wilt doch keeren u gesicht
En mijn boosheyt aenschouwen nicht.

Doet uyt mijn sond' (mijn hooghste goet)
Schept in my en rijt hert en moedt:
Vernieuwt oock aen my innerlijck,
Den rechte geest bermhertelijck:
Verwerpt my Heer niet van u licht,
En van u God'lijck aengesicht.

O Godt ick bid van herten dij,
Neemt niet den goeden geest van mij,
Die blijdschap van die saligheyt
Geeft my, die door u is bereyt,
Versterckt my oock het alder-meest,
Met uwen principalen Geest.

Daer voor wil ick u danckbaer zijn,
 En prijsen die genade dijn:
 Wil oock der deughden goede baen,
 Die overtreders seggen aen,
 Dat die God'loosen williglijck,
 Sich al bekeeren haestelijck.

O Godt mijn heyl, spreckt mijn ziel vry,
 En van Bloets-schult verlosset my,
 Dan sal mijn tonge zijn bereyt
 Te prijsen u gerechticheyt,
 En singen u met hellen klanck
 Een schoonen Psalm eer en sanck.

Doet my op mijne lippen Heer,
 Dat mijn mondt verkondight u eer,
 Den offer wilt gy niet van my,
 Sonst had ickse gegeven dy:
 Aen brand-offer als my bewust,
 Hebt ghy dit mael geen groote lust.

Een geest door leet gedrongen soet,
 Die is voor Godt een offer goet,
 Een hert dat door demoedigheyt
 Verslagen is in bitterheyt,
 Sult ghy o mijn Godt, o mijn Heer,
 Van u verwerpen nimmermeer.

Laet door die groote g'nade dijn,
 Sion o Heer, bevolen zijn,
 Doet wel aen haer met trouwer moedt
 Na u geneyght en willen goet,
 Bouwt op die mueren aengenem,
 Der Heyliger Stadt Jerusalem.

Ghy sult dan aennemen bereyt,
 Dat offer der gerechticheyt!

Brandt offer, en specis-offer goet:
 En dan salmen met vrijen moedt,
 Die jonge Kalvers en Stieren schoon,
 Op uwen Altaer leggen doen.

C X L I I. Vijfde Boet psalm.
Domine exaudi orationem meam, &c. Ps. 101.

ERhoort o Godt! die klachte mijn,
 Laet mijn geschrey u komen in,
 Och! keert uyt gramschap niet van my
 V lieve aensich, bidt ick dy:
 Neyght my u oor in tijdt der noot,
 Als 't ellendt my aentreffen doet.
 Erhoort my haest mijn hoogste trouw,
 Als ick lijden roept tot u:
 Want mijn dagen verzwonden zijnd
 Als roock vergaet in eenen wijnd,
 En mijns gebeens is gans verteert,
 Gelijck een brandt veers aen den heert.
 Verslagen is my nu mijn hart!,
 En gelijck als hoy verdorret zwart:
 d'Weil ick van angst en grooter noot
 Niet langer denck aen spijs en broot,
 Mijn vleesch door mijnen zwaren moet,
 Aen mijns gebeens het kleven doet.
 Die menschen ben ick afgegaen,
 Als in dat woudt een Pellicaen,
 Ben als een Nacht uyl deser tijdt,
 Die in verwoesten huysen vlijt:
 Mijn oogen altijd wacker zijn,
 En laet sy nimmer slapen in.
 Gelijck als een eensaem Vogeltjen

Dat op het dacke sidt alleen,
 En is gantsch treurigh van herten,
 Soo ben ick worde door smerten:
 Mijn vyanden van booser aert,
 Den gantzen dagh my schenden hert.

Die grouwelijck rasen tegen mijn,
 En in mijn lijden blijde zijn:
 Hebben op my door edicks plicht,
 Een boeven rottingh aengeright:
 Hierom heb ick in deser nootd
 Die asch ghegeten als een broodt.

Oock heb ick mijnen dranck voorwaer
 Met tranen dick vermenghet daer,
 d'Weil ghy met uwen grammen moedt
 Bezwaerlijck my verdrucken doet:
 Hebt plens opgeheven,
 Een weer ter eerden gedreven.

Mijn tijdt dien ick op eerden ben,
 Gaet als den avonts schaeuw' hin:
 Als gras ben ick verdort even,
 Maer Heer eeuwich is u leven,
 Al van geslacht tot geslacht.
 Salmen u gedencken met recht.

O Heer ghy sult u op maken,
 En Sion u genaed' doen smaken:
 Want Heer die tijdt is hier voorwaer,
 Na omloop der besteemder Jaer:
 Die tijdt is hier als u bewoost,
 Als sy van u sal sijn getroost.

Die heyden' sullen dan vreesen,
 O Heer uwen naem gepresen:
 En alle Koning' nae en veer,
 Sullen oock geven u die eer,

Als ghy Sion weer hebt bereyt,
Sullen sy sien u Majesteyt.

Godt heeft sig g'nadelijk gekeert
En die demoedigen vereert:
Hy heeft in zijnen hoogen raet
Hare gebeden niet versmaet,
Dat salmen dan met grooten vlijt
In't schrift setten tot zijner tijdt.

Op dat het over lange jaer
Sy die nakomeling' openbaer,
En oock dat volk erkennen wal,
Dat noch geboren werden sal:
En seggen, lof Godt onsen Heer,
Dat hy van Hemel siet hier neer.

Hy siet hier af op eerden schoon,
Van boven uyt sijn hoogen throon
Wilt tot hem laten komen in
Dat suchten der gevangen zijn,
En helpen die uyt stervens noot,
Die schoon verwesen zijn ter doot.

Dat sy des Heere namen goet
In Sion prijsen wel gemoet:
En te Jerusalem gemeyn,
Den Heere loven groot en kleyn,
En uyt alle Koningh-rijcke
Hem dienen al te gelijcke.

Ick heb tot Godt gesproken vry,
Wilt doch eens verkondigen my,
Die kortheyt van mijne dagen:
Wilt my niet soo haest verjagen,
In 't midden van mijne jaren
Tot den doot, maer noch wat sparen.

Want u jaren gewisselijck,

Die waren o Heer eeuwiglijck,
 Ghy hebt der eerden fundament
 En oock des Hemels firmament,
 Van aenbegin, als ons bekant,
 Geschapen door u machtig' handt.

Sy moeten al verderven waer,
 Maer ghy sult blijven immer daer,
 Sy werden out als een gewandt,
 Ghy sult eenmael met dijner handt
 Die heel veranderen als een kleet,
 Dat door den ouderdom vergeet.

Doch Heer ghy blijftet als gy siet,
 Een endt hebben u jaren niet:
 Die kinder uwer trouwer knecht,
 Met haren zaet in veel geslecht,
 Vrij woonen sullen sonder vaer,
 En voor u blijven openbaer.

C X L I I I. De seste Boet-psalm.
De profundis clamavi, &c. Psalm. 129.

IC roep tot u mijn Godt en Heer,
 Vyt diepen afgrondt meer en meer
 Verhoort door die genaden dijn,
 Mijn stem in desen zwaren pijn,
 Laet doch u ooren maecken fijn
 Op dat geschrey der klage mijn.

Soo gy Heer willet schouwen aen,
 Wat boos van menschen wort gedaen:
 Wie mocht bestaen, mijn hoogste trouw,
 Maer die versoeningh is by u:
 Daerom op aerder ieder man
 V niet genoeghsaem dancken kan.

Ick wacht op Godt met vasten moedt,
 Mijn ziel op hem vertrouwen doedt:
 Mijn wachtingh is der goedigh Heer
 Op sijn gebodt een heylsaem teer:
 Mijn hoop die staet op Godt gebouwt,
 Mijn ziel op sijn woort vast betrouwt,
     Vroegh tijdtlijck voor die morgen wacht,
 Oock door den dach tot in de nacht,
 Sal Israel behendichlijck,
 Op Godt betrouwen eeuwichlijck,
 Dan by den Heer tot aller tijdt,
 Bermhertigheyt men vinden siet.
     Sijn genaed' heeft noch maet noch endt,
 Altijdt hy sijn verlossing' sendt,
 Hy sal door sijn genaden fijn
 Sijn volcks een beschermer zijn:
 Hy is die daer verlossen sal,
 Israel van haer sonden al.

C X L I V. Die sevende Boet-psalm.
Domine exaudi orationem meam, &c. Ps. 142.

HOort mijn gebedt o vroomer Godt!
 Hoort mijn klagen sonder verdrot,
 Ick bid u Heer in bitterheydt,
 Door u groote gerechtigheydt,
 Door uwe waerheys vaste trouw,
 Hoort my, geeft acht op mijn berouw.
     Houd niet 't Gerecht met uwen knecht,
 Dan voor u is geen met gerecht:
 Die vyant met seer bitteren moet,
 Op mijn ziel heftigh dringen doet,
 En heeft oock schoon door zijn macht

Mijn leven gants stof gebracht.

Hy heeft voorwaer met hoverdy,
 In duysternis gedrongen my,
 Daer ligh ick jammerlijck gewis
 Als een die langh gestorven is:
 Mijn Geest die is in my geweest
 Ontstelt, en jammerlijck bevreest.

Mijn herts in 't lijf is schrickens vol,
 Weet niet waer heen 't sich keeren sol:
 Ick dacht by my in mijnen sin,
 Die dagen oudt van aenbegin,
 Sagh aen u daden wel bekendt,
 Bedacht die wercken uwer handt.

Daer op heb ick o Godt mijn trouw,
 Mijn handen op gestreckt tot u,
 Als een dorr' eertrijck nae zijn' aert,
 Na regen doet verlangen hart;
 Alsoo verlanght mijn ziel met lost,
 Heeft dorst na uwer genaden troost.

Heer maeckt u op in aller ijl,
 Verhoort my sonder lange wijl,
 Mijn Geest is seer in my verveert,
 V aensicht Heer niet van my keert:
 Sonst sal ick gelijk den dooden zijn,
 Die tot des doods graf varen in.

Laet vroegh u genaed' my hooren aen,
 Ick heb mijn trouwen op u staen:
 Den rechten wegh Heer leeret my,
 Daer op ick wandelen sal voor dy:
 Dan mijne Ziel die is even
 Tot mijn Godt nu verheven.

Verlost my Heer met stercker handt,

Van mijn vyanden in dit landt,
 Dan ick tot u in aller vaer
 Heb mijn toevlucht immer daer:
 Leert my wel doen uwen wil reyn,
 Dan ghy zijt doch mijn Godt alleyn.

O goeden Geest, dat bid' ick dy,
 Op rechten baen sal ick leyden my,
 Verquicke mijn ziel en mijn hert,
 Door uwen Heyligen Naem weert,
 En voere sy uyt aller noodt,
 Door u gerechticheyt seer groot.

Verstroyt mijn vyanden in't landt,
 Nae u goedigheyt wel bekant:
 Brenght sy al om in grimmen dijn,
 Die mijner zielen tegen zijn,
 En doen haer groot leet sonder recht,
 Dan ick ben doch u trouwe knecht.

C X L V. Den 116. Psalm.
Laudate Dominum omnes gentes.

NV lovet Godt in Hemels throon,
 Ghy Heyden aller Natioon,
 Prijst hem hoogh met vreugden schalle,
 Ghy volckeren op eerden alle.

Dan sijne genaed' en trouwe goet,
 Aen ons sich altydt meeren doet:
 En sal die waerheyt des Heeren
 In eeuwigelijck altydt weeren.

Lof sy den Vader en den Soon,
 Met beyder Geest in hoogen Throon,
 In een wesen Godt en een Heer
 In dry Persoonen geeft hem eer, Amen.

C X L V I. Besluit.

GElooft zy Godt den Vader,
 In zijnen hoogsten Throon,
 Gelooft den Salighmaecker,
 Sijn een gebooren Soon:
 Gelooft zy oock den Trooster,
 De levende maeckent Geest:
 Der eeniger Godt en Heerscher,
 Die hoogste Dryvuldigheyt.   Kyrie eleison

O Godt wilt doch uytroyen
 Ihrdom en Kettery,
 Op dat by Christen luyden
 Een geloof en Godts-dienst sy:
 Verleent Vorsten en Heeren,
 Der gantzen Christenheyt,
 Dat sy het gheloof vermeerren
 In vreed' en eenigheyt.   Kyrie eleison.

Geeft dat zy sich verblijven
 Met macht, lijf, eer en goet,
 Den Erf vyandt te verdrijven,
 Wreken onschuldigh bloet:
 Wijders wy, Heer u bidden,
 Door u seer groote liefd,
 Ghy wollet ons behoeden
 Voor oproer, moort en krijgh,   Kirie eleison.

Wilt onse sond' niet wreken,
 Getrouwe Heer en Godt,
 Door Pestilents en gebreecken,
 Noch door hongers noot:
 In dese onseren noden
 Verhoort ons lieve Godt,
 Daerom wy u nu bidden,

Helpt ons uyt alle noot.   Kyrie eleison.

Soo bidden wy u Heere,
 Door dijne Moeder goet,
 Den g'looven in ons meere,
 Houdt ons in u behoedt:
 Geeft oock een recht vertrouwen,
 O onse Heer en Godt,
 Dat wy sterck op u bouwen
 In allen angst en noot.   Kyrie eleison.

d'Weil over sonden liefden,
 Sonst als vergevers weer:
 Verleent dat wy ons oeffenen,
 V Godt tot lof en eer:
 Dat wy u Godt ten hoogsten
 Lieven met herte reyn,
 Van wegen onses Naesten,
 Publick, en vriendelijck zijn.   Kyrie eleison.

Wyders wy Heer u bidden,
 Verlicht die Christenheyt
 In gelooven en in zeden,
 Door u bermhertigheydt,
 Verleent dat die Gewijden
 Met ware gesonden leer,
 Den gemeynen man voorlichten,
 In aller tucht en eer.   Kyrie eleison.

Geeft alle Potentaten
 Der hoogen Overigheyt,
 En allen daren Raden,
 Yder ter gerechtigheyt:
 Dat sy nae haren plichten,
 In vreed' en eenigheyt,
 Alles richten en slichten,

Na recht en billigheyt.   Kyrie eleison.
 Geeft dat wy weerdigh nutten
 Dat heyligh Sacrament
 Als wy verschijnen moeten
 In onsen lesten endt:
 Dat wy komen te samen,
 Daer in der Engelen schaer:
 Wie dat begeert, spreeckt Amen.
 Dat werde alles waer.   Kyrie eleison.

X L V C I I. Nieuwe Liedekens, over de Mysterien van de Passie onses Heeren *Jesu Christi*.

1. Mysterie. Den bloedigen sweet in 't Hofken

Stemme: *Ach wy eyn aussprechelicke peyr.*

*WAer toe Jesu sijt ghy gekomen
 Den schoonen glants is u benomen,
 Waerom o Jesus soo geschreyt
 En plat ter aerden neer geleyt
 Beweent ghy soo mijn ijdelheyt
     V lijdens Kellick ende plagen,
 V Kruys, de doorens, en de slagen
 Die doen u beven in dees noot,
 V bloet dat maeckt de Aerde root
 Ghy proeft de doot voor uwe doot.
     Ick sien bebloeyt u heele wesen
 Om mijne Sonden te ghenesen,
 O Christe Salighmaker mijn,
 Mijn Sonden groot de oorsaeck zijn
 Van u droefheyt een zee vol pijn.*

Wee Sondaer laet ghy soo versmooren
 In dese Zee u uytverkooren
 Met vreughden ghy u tijdt verslijt,
 Wee u, Wee u, die u verblijdt
 Als in het Hofken Jesus lijdt.

Ey wilt veel liever mee beproeven
 Den strijt, en u met hem bedroeven
 Ondanckbaer sijt gy aen den Heer:
 Doen u dees tranen Godts niet seer
 Die uyt sijn oogen vloeyed neer.

Gevoelt sijn rouw en smert van binnen
 En wilt o Ziele hem beminnen:
 Want dat hy lijdt uyt liefde spruyt,
 Dat hy hem reckt soo grondigh uyt,
 Het is om dat ghy sijt sijn Bruyt.

Ick sal dan voor u alles derven
 O Jesus voor u wil ick sterven,
 Ick smeek u Jesus met ootmoet
 Mijn Ziel maeckt suyver met u bloet
 Dat voor de sonden al voldoet.

CXLVIII.

II. Mysterie. De Geesselinghe Christi.

Stem: *Mijn liefste Lief' mijn schoone Vriend.*

Die alle beesten en Menschen gaet decken,
Pilatus doet de kleeren uyt-trecken
 Aen een colom sy hem vast bonden
 Het heele Lichaem sy vreet doorwonden
 Hout op Krijgs-knechten gy sult hem verplette
 En door u vreetheyt in Fesels gaen setten

Dees sweepen en roeden wilt aen hem sparen.
En komt met die mijn Lichaem beswaren
Maer neen sy hebben van't hooft tot beneden.
Met staele spoortjens hem bloedigh doorsneden
Wilt na dit bloetbadt Mensch u begeven
Want hy maer begeert u Sondaer u leven.
Siet hem eens aen van 't hooft tot de voeten
En kan dit bloet u hert niet versoeten?
Al wat hy leydt 't is om u misdaden,
Waer mee ghy hebt u Ziele beladen.
Siet hemt ontbloot die't al heeft geschapen
De wolven siet om't Lammeken gapen,
Onnosel lam ick heb u door-steken
Als ick mijn minste leet wilde gaen vreken.
In haer verkeert de liefde der Joden,
Siet brieschen haer, om 't leven te dooden,
Het is sondaer om u te bevrijden,
Dat hy gereet is voor u te lijden.
Ick sal dan Jesus my aen u gaen binde,
O Bruydegom die mijn Ziele beminde,
Och mocht ick vast aen u sijn gebonden
Ick sal dan vrij staen tegen de sonden.
Voor 't dierbaer bloet sal ick u gaen geven
De beternis mijns sondigen leven
En dat ick niet en mach blijven verlooren,
Sal ick na dese u slagen gaen hooren.
Den Christen naem en ben ick niet weerdigh,
Soo ick na uwen wille niet weerdigh,

V geessels sonder't minste te klagen,
 Voor uwe liefde lijdsaem kan dragen.

CXLIX.

III. Mysterie. De Doorne Kroone Christi.

Stemme: Soete Jesu mijn beminde.

ACh verlosser mijnder Ziele,
 Na dat-ick al uwe le'en
 Van den hals af tot de hiele
 Sien gegeesselt vander een.
 Om tot meerder bloet te raecken
 Gaen sy vlechten eene Kroon
 Die sy tot een roude maecken
 En gaen geven aen Godts Soon.
 Met de stocken gaen sy parssen
 Dese dorens recht en krom,
 Door het breyn tot in de harssen,
 Van u mijnen Bruydegom;
 O wat rouw? wat smert des herten,
 Is dit voor Godts vrinden niet?
 Hem te sien in sulcke smerten,
 En soo jammerlijck verdriet.
 't Is voorwaer een swaer ellende,
 Een bitterheydt boven maet,
 Die ick voor mijn Godt bekende
 Te beschouwen in dien staet:
 't Sijn mijn schulden die u wonden,
 V geschiet hier gans onrecht
 Datmen u kroont om mijn sonden,
 Datmen u mijn schult op leght.
 En hoe diep die dorens steecken
 Door het vel en door het breyn,

Gy u tonge speent van spreucken
     Jesus Lelie wonder reyn:
 En in plaets van u te vreecken
 Milt siet ghy een ieder aen:
     Ghy niet gheeft het minste teecken
     Dat sy hebben iet misdaen.
 Als gy u Ziel wilt palleren
 Laet dit uwen Spiegel sijn,
     Als ghy tracht na staet en eeren
     Spiegelt u in dees sijn pijn:
 Wilt aen dese dorens hangen
 Alle wereldts ijdelheyt,
     Daer sy u weet mee te vangen
     Geeft dat nu sijn vol af-scheyt.
 Peyst dat ghy hebt aen Gods Sone,
 Vyt u hert dees doorns gepluckt,
     Daer van maeckten ghy dees Kroone
     Hebt die op sijn Hooft gedruckt,
 Dese dorens ende struycken,
 Wassen in u sondigh hert,
     Sy noch naer u boosheyt ruycken,
     Sy hem geven smert op smert.
 Voor u peerle gaet dan tellen
 Al de tacxkens van sijn Kroon,
     Voor u oogen gaet oock stellen
     V hooveerdigheyt ten toon,
 Op u hooft wilt oock eens passen,
 Op dat gy erkennen kont.
     Een Kroon die van doorns gewassen
     Hoe swaer sy op't hooft hem stont.
 Geeft my Jesus Heer der Heeren
 Onder uwe dorens rust
     Met u dorens wilt afkeeren,

Van my alle quade lust
 Vergeeft my al mijn misdade
 Druckt in my u lijden al,
 Rechter toont aen my genade
 Als ick voor u komen sal.

C L.

I V. Mysterie. De Cruys draginge Christi.

Stem: *Eya met Basoenen en Fluyten.*

D Roeven Jesus vol van lijden,
 Wat doet u dit Kruys een smert,
 Moet ghy tot het eyndt soo strijden,
 Desen last beswijckt u hert,
 Machteloos sien ick u higen,
 Elcken voetstap nederslaen
 Eer gy noch den Bergh sult krigen,
 Sal het met u sijn gedaen.
 Draeght gy selfs u offerhande,
 O *Isac* soo seer mismaeckt
 Daer gy op van liefd' sult brande
 Als gy maer daer op geraeckt,
 Ach wie kan u Heer aenschouwen,
 Die niet schreyt een heel Fonteyn,
 Met den roem der Joodtsche vrouwen
 En nogh is den rouw te kleyn.
 Ach ghy sijt een Man der pijnen
 Al den wegh is heel bebloet,
 Vwe Moeder sal verdwijnen,
 Als sy stracx u gins ootmoet
 Soo sy siet van veer u wesen,
 Met dien swaren block belast
 Tot het schandigh Kruys verwesen,

Dat veel beter op my past.
 Is dit mijn uytgelesen
 Riep sy die ick soo bemin:
 Mijnen al, en al mijn wesen,
 Die ick hier in Amacht vin.
     Hoe kunt gy o leven sterven
     Die de dooden 't leven geeft?
     Kunt ghy eeuwigh goedt bederven
     Daer een ieder een in leeft.
 Wie heeft u soo ongenadigh
 Hier gebracht voor al de lien
 Op geleyt dit Kruys misdadigh
 Mijn hert breckt dat ick u sien.
     O mijn kint mijn eeuwigh leven,
     Wiens sont heeft doch sulcks vermoght
     Dat gy moet met 't Kruys gaen sweven
     En ter doodt dus wort gebroght;
 Komt *Veronica* wilt prenten,
 Op dat ick daer lesen magh
 Op u doeck al sijn tormenten
 En soo mennigh vreden slagh.
     Nauwelijcx was hy voor sijn oogen
     Of het wasser ingeprent,
     Sonder eenigh langh vertogen
     Al het geen daer was ontrent.
 Maer wat wil dit Meester seggen,
 Wat bediedt het droefsten Heer?
 Ick moet dit wat overleggen,
 Dit bediedt dunckt my wat meer,
     Is het niet dat gy souwt wenschen
     Dat dit in ons hert moght staen;
     Ghy wilt spreecken aen die Menschen
     V te minne meer voortaan.

Wilt dan Jesu! my verborgen
 In dit root bebloede Kleet:
 Wilt o Jesu wilt besorgen
 Dat ick my was in u sweet:
     Och of ick u eens moght kussen!
     Och laet kussen my u handt
     Al mijn sonden wilt uytblussen,
     En verlost my voor den brandt.
 Voortaen sal ick gaen beschreyen,
 En beweenen mijn misdaet:
 Ick sal beter leven leyen,
 Ick sal laten dat ghy haet.
     Ick bedanck u voor u lijden,
     Ick bedanck u voor u pijn,
     Als ick op mijn leest sal strijden,
     Wilt my dan gedachtigh zijn.

C L I.

V. Mysterie. De Kruyssinghe Christi.

Stemme: *Alles wat Athem haftjt.*

GAet ghy den heuwel op
 Vol bitterheden,
 En sult ghy daer den strijt voleynden Heer?
 Onnosel Godes Lam, Ach belieft beneden!
 Ick schrick, als ick u sie daer vallen neer:
     Ach wat een wreet ghewoel van alle kanten!
     Om u met 't Kruys o Heer hier diep te planten.
     Ghy op den kouden steen
 Siet haer bereyden,
 Voor u de nagels plomp, met hamers swaer

Ghy sietse dickwils aen,
 Waer aen sult scheidyden;
 Ick sien de breede beuls met groot mesbaer;
     Sy gaen u kleet o Heer van 't Lichaem rucken.
     En daer u op het Kruys naeckt nederdrucken.
     Het Kruys dat wort gericht,
 Daer hanght verheven
Godts Soon tot schimp, voor wie den Hemel buyght
 [H]y wort hier omgebracht,
 [D]ie gaf het leven
 [H]et vonnis quaet sijn heyligheyt getuyght,
     En nogh roept hy op 't eynde van sijn leven,
     Vader lief ey willet haer vergeven.
     Sijn Moeder spreckt hy aen
 [D]ie bitter schreyden,
[Vr]ouw siet u Kindt, en met dit eenigh woort,
 [W]as op een oogeblick
 [He]t hert van beyden
 [Va]n Moeder ende Kindt geheel door-boort,
     [W]at tranen menigh-vout sien ick hier vlieten
     [E]n sucht op sucht uyt haerer boesem schieten.
     Die Joden die vol haet
 [Van] veren stonden
 [Ooc]k die daer hingh den boosen Moordenaer
 [Die] gieten lasteringh
 [Met] volle monden,

Niemand is die minste niemand wijckt een haer:
 Den Hemel ende Son is soo verslagen
 Dat sy het met den nacht scheen te beklagen.
 Den fellen nacht die viel
 Op al sijn lijn
 Hier door ontstont een kouw van alle kant
 Die Jesus noch voor 't lest
 Gingh fel doorsnijen
 Doen was't hert den minsten Zielen brant
 Hy riep met groot geluyt en sonder maten.
Mijn Godt, Mijn Godt, hoe hebt ghy my verlaten.
 Doen 't nu al was volbraght
 Dat wast beschreven,
 Buyght hy sijn hoofd dat weynigh nederviel
 Vol liefde en met pijn
 Scheyt uyt het leven
 Gaf aen sijn Godt sijn Goddelijcke Ziel,
 De heel natuer met rouw wiert overgoten
 Den bergh die scheurt de graven sijn ontsloten.
 Laet desen doot u Mensch
 Nu gaen doordringen
 V hert, dat schuldigh is aen dese doot:
 Want door meelijen steen
 Van een siet springen:
 Weent vrij een Zee den rouw is niet te groot:
 Laet vlammen 't hert, laet druppen uwe wangen
 O Christe Mensch die Christum hier siet hangen.

O Cruys laet Jesu lief,
 [Mijn d]oot verjagen
 [*Maria*] droeve Maeght dat gy lijdt,
 [Moet m]y behulpsaem zijn,
 [In du]yvels lagen
 [Wilt m]y bystaen als ick ligh in den strijt,
 [*Jesu*] vol genade wilt mijner ontfermen
 [*Maria*] troosters wilt my beschermen.

CLII. [*Den Blojedigen Ecce Homo, ende keusch tusschen Christum en Barrabam.*]

Stemme: *Iesu die 't al verblydt.*

[Nu] heb ick Jesu moet,
 [Al]s ick u sien besproet,
 [Van he]t hooft tot de voeten in u bloet,
 [Als ick u s]ien doorwont,
 [Met fl]uymen voor u mont
 [Ten to]on gestelt daer al de werelt stont,
 [N]u hoop ick dat ghy
 [S]ult komen noch vrij,
 [W]ant hy beladen
 [I]s met groot misdaden,
 [D]ie daer staet aen u zy.
 [Ma]er ach wat ick my stree!]
 [Daer] zijnder al te veel,
 [Sy ro]epen samen uyt met luyder keel;
 [Laet] Barrabas ons vrij,
 [Maec]kt Jesus aen een zy,
 [O wat] een Goddelose rasernij!
 [H]y moet met pijn
 Genageldt zijn
 Aen 't Cruys verheven,

Daer moet hy aenswegen,
 Sijn leven doet ons pijn,
 En hoe 't *Pilatus* keert
 Hy is al overheert,
 Het grauw al op gehitst was soo geleert
 Dat men hem dooden sal,
 En met een groot getal,
Kruyst hem, Kruyst hem, riep ider met geschal
 Met koelen moet
 Versochten sijn bloet,
 Het doet ons hinder
 Het komt op ons Kinder
 Riepen sy wel gemoet.
 Maer eyscht ghy soo ter doodt,
 Die was u troost in noodt;
 Is Joden uwe bloet-dorst dan soo groot,
 Ghy riept voor korten tijdt
Komt in ghebenedijt,
 En nu roept ghy *van hier vermaledijt*
 Waer blijft ghy nu,
 Die plaghten aen u,
 O Joden te geven,
 Gesontheydt en leven,
 Komt treedt hier tot hem toe.
 Lijdt ghy dat men verwijst,
 Dat 't leven hy verwijst,
 Die u soo mildelijcken heeft gespijst?
 Weest anders van gemoet,
 Stort geen onnoosel bloet
 Die vroegh en laet gedaen heeft u veel goet
 Ick bid u scheyt
 Vyt dese u boosheydt
 Wilt niet verraden

[Di]e bitter staet en schreyt.
 [En of] *Pilatus* wast,
 [Sijn ha]nden, ghy sult ras,
 [Jerusal]em worden gewaer een last
 [Want w]aght een veertigh Jaer,
 [Dan sul]t ghy met misbaer
 [Dees f]ijne doot besueren allegaer,
 [Ic]k sien Certeyn,
 [U] kinderen kleyn,
 [En ooc]k de Moeders
 [Suster]s en Broeders
 [Om]brengen in 't gemeyn.
 [My d]unckt ick sien beleyt
 [U Stad]t, voor u boosheydt?
 [En dat] men daer meer bloet, als tranen [s]chreyt.
 [Ghy ooc]k ten Jonghsten dagh,
 [Beproe]ven sult een slagh,
 [*Pilate* sw]aer als ymandt treffen magh:
 [Da]n sal het stael
 [In] de Vier schael
 [Vo]r dese Sonden
 [uw'] Eeuwigh doorwonden,
 [Ve]rnielen altmael.

* CLIIIX. [*Van d*]e *Droeve* *Mysterien des bitteren lijden Jesu Christi*.

Stemme: *O Schoon Cato*.

[TReur]t menschen, vlijt de sonden kleyn en groot
 [Want] Godt den Soon benauwt is totter doodt

Siet hoe bedroeft dat is sijn heel gemoet,
In't hofken sweet hy water ende bloet

Slaept ghy Apostels daer nu *Jesus* beeft
Wilt waecken met die u het leven geeft,
Ach menschen slaept gy in *Jesus* droeven val
Die drinckt den Kelck vol van bittere gal.

Hoort menschen hoort hy roept met droef getraen
Laet Vader desen Kelck van my gaen:

Och neen, vol is hy van het sondig fruyt,
Dien *Jesus* drinckt op ons gesontheyt uyt

Siet Judas komen met een valsch gemoet
Hy kust sijn Meester, en seyt weest gegroet
En *Jesus* spreeckt hem met een soet gelaet,
Waer toe vrint komt ghy, dat ghy God verraet.

Ach mensch helaes hoe is u Ziel bezwaert
't Was beter dat ghy noyt geboren waert,
Met Judas dickwils oock verraet gy Godt
Als ghy door schult den Hemel doet in slot

Hy vraeghden, wel wie soeckt ghy vrienden hier
Dat ghy komt loopen met soo groot getier
Soeckt *Iesum* ghy: *ick bin het, leyt hem voort,*
Sy vallen door de kracht van Iesus Woort.

Hy laet sigh binden met een stercken koort
Dit siende *Petrus*, sloegh hy *Malchus* oor:

Maer *Jesus* seyde laet dit Petre staen,
Die't swaert ghebruyckt sal met het swaert vergaen.

Seer vast gebonden sleept men hem door 't gras.

En brochten hem alsoo voor Caiphas;
 Hier krijght hy slagen van een Yser'handt,
 Die hy verdraeght; want hy van liefde brandt.
 Men brenghet hem voor den Rechter in der nacht
 Daer men de wijsheyt Godts voor dwaesheydt acht
 [A]ensiet hoe stil hy staet gelijk een Lam,
 Die dees versaemtheyt voor sijn glory nam.
 Het vonnis luyt dat hy aen een Pilaer,
 [S]al krijgen slagen van haer allegaer:
 [S]ijn heylich bloet dat vloeyt van alle kant.
 [O]m Ziel te wassen u onku[y]ssen brandt.
 Maer laes! aenschouwt hoe wort ons licht verdooft
 [Ee]n Croon van Doornen steltmen op sijn hoofd?
 [Ac]h sondaer! 't sijn u krollen en gestreel,
 [Di]e sijn hoofd quetsen tot in 't beckeneel.
 [E]cce Homo! en isser geen genae,
 [Vo]or hem die staet met uwe sond' belae?
 [Ne]en ? *Kruyst hem, krust hem*, roept men om het meest,
 [Die] ons komt noden tot het Bruylofs feest.
 [S]ijn Cruys draeght hy maer hy en kan niet gaen,
 ['t S]ijn de sonden die hem ter aerden slaen:
 [Help]t menschen *Jesus* valt, hy kan niet meer,
 [Af-V]eeght het zweet en bloet van Godt den Heer.
 [Hy] sterft al aen het Kruys, den Hemel treurt;

Aenmerckt hoe dat de aert van droefheyt scheurt;
 Blijft Sondars nogh u hart gelijk als loot
 Daer *Jesus* sterft voor u de bitter doot!

Roep dan Sondaer, roept in dees hoogen noot,
 Genae'n *Jesus*, door u droeve doot:
 Al mijne Sonden aen u Cruys gelijk
 Wil ick gaen binnen, leyt my in u Rijck.

*** C L I V. De droefheyt van Maria, staende by het Cruys van haren
 Sone.**

Stem: *Ick gingh my lest vermeyen,*

GEen leger van Soldaten,
 Heeft konnen u doen laten
 Het Cruys, *O Moeder Godts*.
 Veel min de vrees des doots
 V Soon aen't Cruys verheven
 Tot 't eynde van sijn leven
 Stantvastigh ghy by staet,
 Wie dat vlucht wie dat gaet.
 Dat heeft u hart doorsneden,
 Dat in geen van sijn leden,
 Een lit geheel ghy vint,
 In hem du ghy bemint!
 Het bloet loopt uyt sijn oogen;
 Als pesen van de bogen;
 Gespanne, ja veel meer,
 Siet ghy sijn armen teer!
 Sijn doodelijcke wonden!
 Sijn leet u hart door gronden,
 Sijn naecktheyt ende pijn,

Sijn smert de uwe sijn
 [Sij]n schudden doet u beven,
 [Het ne]emt u ziel en leven!
 Dat hem wort aengedaen
 Blijft in u herte staen!
 [On]der sijn woorden seven,
 [Die h]y aen't Cruys gegeven,
 Hoort ghy, *Vrouw siet u Kindt,*
 Johannes van my bemint.
 [Me]t pijnen uytermaten,
 [Gy h]ebt my *Godt verlaten,*
 [R]iep hy o groot torment!
 [u] Vrouw, alleen bekend.
 [Vo]rders hoort ghy hem klagen,
 [Die n]oyt sprack in sijn plagen,
 [V]an sijn dood'lijcken dorst,
 Dat u hart heel doorborst!
 [Het] laeft met luyder kele,
 [In u h]and, *ick bevele.*
Mijn Ziel, ò Vader Godt,
 [H]oe raeckt u hert in slot!
 [Pri]nces der Martelaren,
 [Geen] Zee kan met sijn baren
 [U] Liefde vlammen groot
 [U]yt-doven nogh de doot!
 [Wa]nt u Soons'lijck gehangen,
 [Hebt] ghy van't Cruys ontfangen,
 Doorwont naeck en bloot
 Geleydt op uwen schoot:
 [O] maeght o zee vol rouwe,
 [Niem]andt wilt ghy betrouwe,
 [U] eygen vleesch en bloet:
 [U] trouwe liefd' dit doet.

In 't graft gaet hy hem dragen,
 Met suchten en droef klagen
 Hoe 't zwaert u hart door snijt,
 Noyt tegen Godt ghy strijdt.
 O Moeder Godts laet blijcken,
 Dat noyt ghy wilt af wijcken,
 Als my de doot aenrandt,
 My met Liefde brandt.
 Van 't quaet wilt my beschermen,
 Ontfangen my in u ermen,
 Hierom ick voor u kniel,
 Geeft rust mijn naeckte Ziel.

* C L V.

Stem: 'k *Heb met Venus Schip geseylt.*

SOo kleyn als groot u verheugt,
 En wilt allegaer vrolijck wesen,
 En singht met blijtschap en vreught;
 Want *Christus* uyt het graft verresen,
 Hy heeft heel vast Satans gewelt
 Aen een bant gestelt,
 De doot heeft hy verslagen,
 Sy sal hem niet meer plagen,
 Sterven sal hy nimmermeer.
Christus het onnosel Lam
 Heeft ons versoent by sijnen Vader,
 Die verstoort was ende gram,
 Tegens de Menschen allegader,
 Met sijn bloet heeft hy opgedaen
 Ons de Hemels baen:
 Den Engel wegh gesonden,
 Waer langhs dat niemant konde
 Treden naer het Hemels hof.

Adam met sijn heel geslacht,
 Dat hud Godts gebodt overtreden,
 En sich selfs tot den val gebracht,
Christus die heeft genesen heden;
 Als hy verryst mensch en Godt
 Tot ons grootst lot
 Wilt Menschen door dese kraghten
 Van vallen voorts u wachten
 Schouwt de sonden als fenijn.
 Soo *Maria Magdaleen*,
 Als oock twee andere Marien
 Na't graf vroegh gingen treen,
 Versien met waerde Sprecerien?
 Den Engel gekleet in't wit
 Aen haer seyde dit
 Vreest niet hy is veresen
 Met al sijn heele wesen,
 Aen Petro des bootschap doet.
 Sy hebben het al voldaeen,
 Petrus en sint Jan quamen lopen
 Heel spoedigh van stonden aen
 Sy vinden de graf-steen open:
 En soo sy in het graf gaen tre'en
 Vinden *Christus* Kle'en,
 Den sweytdoeck van den Heere
 Behoorlick sy vereeren,
 En sijn weer te rugh gekeert.
 Twee Jongers, een Cleophas,
 Op Paesdagh als sy gingen treden
 Naer Emaus spoedigh en ras,
Christus komt tot haer getreden;
 Als een pelgrim hy haer verscheen,
 Vraeght na hare re'en:

En Emaus hy haer voede
 Met sijne velys en bloede,
 Vyt haer oogen hy verdween.
 Geeft my, O Godt en Heer,
 Door u doot en bitter leyen,
 Dat ick my vast bekeer
 De deught oeffene by tyen
 Wilt *Jesus* by ons blijven al
 Hoet ons voor den val,
 Verleent ons door u wonden,
 Vergiffenis der sonden,
 Na ons doot het Paradijs.

C L V I. Dat Heyligen Vader onse.

V Ader onser die gy zijt   Kyrie eleison.
 In den Hemel daer vreuchd is altijd:
 O Vader mijn ontfermt u onser, op eerden
 Op dat wy uwe lieve kinder werden
   Geheyligt werd' den Name dijn,   Kyrie eleis
 Ghy wilt ons sondaers genadig zijn
 O Vader mijn, etc.
   Verleent ons Heer dat Hemelrijck,   Kyrie eleison.
 Dat wy u loven eeuwiglijck.
 O Vader mijn, etc.
   V wil geschiede oock gelijk,   Kyrie eleison
 Op eerden als in Hemelrijck
 O Vader mijn, etc.
   Geeft oock o Heer ons dagelicks broot,   Kyrie eleison.
 Behoedt ons voor den snellen doot,
   O Vader mijn, etc.

Vergeeft ons Heer al onse schult,   Kyrie ele.
 Behoet ons oock in dijner hult,
 O Vader mijn, etc.

Als wy van herten vergeven,   Kyrie eleis.
 Ons schuldenaers in dit leven,
 O Vader mijn, etc.

En leyt ons in versoeking niet.   Kyrie eleison.
 Maer brengt ons uyt allen verdriet,
 O Vader mijn, etc.

Van allen boosen ons verlost.   Kyrie eleis.
 Geeft dat wy eeuwich zijn getroost,
 O Vader mijn, etc.

C L V I I. Ave Maria,

op gelijcke wijs.

Gegroet zijt ghy *Maria* zaert,   Kyrie eleison.
 Gebooren van koninglijcker aert
Maria reyn bidt Godt voor ons op erden,
 Op dat wy sijne lieve kinder werden.

Want ghy zijt aller genaden dael,   Kyrie eleison.
 Godt den Heere gevielt ghy wael
Maria reyn,

En Godt die Heer die is met dy.   Kyrie eleison.
 Om sijne genade bidden wy:
Maria reyn, etc.

Gezegt zijt ghy reyne Maeght,   Kyrie eleison.
 Ghy hebt den Heeren wel behaegt
Maria reyn, etc.

Gebenedijt is die vrucht dijn,   Kyrie eleis.
 Die behoedt ons voor de helsche pijn
Maria reyn, etc.

Der Heer *Jesus* Christus, Amen.   Kyrie el.
 Wil ons helpen al te samen:
Maria reyn, etc.

C L V I I I. Dat Vader Onse, ende Ave Maria:

Stem: *Laet ons met lof en sange*

ONs Vader Godt almachtigh,
 Die in de Hemel zijt
 Geheylight zy waerachtigh,
 V Naem gebenedijt
 Laet toekomen met vlijt,
 V Rijck. V willen schoon
 Geschieden moet altijdt,
 Als in des Hemels throon
     Het daegh'lijcks broot wilt geven
 Ons huyden, Vader goet,
 V woort, om by te leven
 't Vleisch Christi, ende bloet:
 Toont u genade soet,
 Vergeeft all' ons misdaet,
 Als wy met goede moedt
 Vergeven alle quaedt.
     En laet ons niet bekoren
 Van den Helschen vyandt,
 Die neerstigh komt besporen
 Ons wegen t' allen kant:
 Maer Heer, doet bystandt,
 Verlost ons van het quaedt,
 En geeft ons overhandt,

Van't duyvelsche verraet.

C L I X. Ave Maria.

Ick groet' u, Maeght vol eere,
 Die vol genade zijt,
 Met u is Godt de Heere,
 Ghy zijt gebenedijt
 Gelijck tot geender tijdt
 Was eenigh Vrou persoon:
 Oock door de werelt wijt
 Ge-eert is uwen Soon.

O Moeder Godts gebooren
 Vyt 't Koninghs Davids zaet,
 Wilt dit gebedt aenhooren,
 Helpt ons door uwen raedt,
 Comt den sondaers te baet
 Nu, en oock na den doot:
 Stelt ons in goeden staet,
 Ontfanght ons in u schoot, Amen.

C L X. Het Gheloof,

Op de wijze: *Wilt tot ons nederdalen &c.*

IN eenen Godt den Vader
 Geloof ick vastelijck,
 Schepper van alle-gader
 Van Aerd' en Hemelrijck:
 Ick geloove des gelijk
 In Jesum zijnen Soone,
 Welck baerde wonderlijck
 Maria Maget schoone.

Hy leedt een bitter lijden,
 Ghekruyst, naeck ende bloot,

onder Pilatus tijden
 Sijn reyn bloet hy vergoot,
 Om ons kleyn ende groot
 In beter staet te stellen:
 Hy is recht na sijn doot
 Neder-gedaelt ter hellen.

Maer als seer haest na desen
 Der derden dagh aen quam,
 Is levendigh verresen
 't Geofferde Paesch-lam,
 Dat naer ten Hemel klam:
 Blijvend' ons troost mitsgaders,
 Al waer't sijn plaetse nam
 Te rechter-handt zijns Vaders.

Hy sal noch komen geven
 Het oordeel, uyt den throon,
 Die doot zijn, ende die leven,
 Ontfangen dan hun loon,
 Hy sal met soeten toon
 Seggen: Gebenedijde,
 Komt nu besit de kroon:
 Wegh ghy vermaledijde.

In die derde Persoone
 Geloof ick, Godt den Geest,
 Met den Vader, en Soone,
 Al even seer gevreest,
 Geen minst is noch de meest,
 Even oudt, wijs, en machtigh
 Zijn eeuwelijck geweest,
 Dees dry, een Godt waerachtigh.

Een Algemeyne Kercke
 Der Christenen versaemt,

Geloof ick, en houw' stercke
 Roomsche Catholijck genaemt,
 Die noyt en bleef beschaemt:
 Daer allerhande Staten
 Ontfangen soo 't betaeme,
 Gemeynschap de Lidmaten.

Oock datter wert gevonden
 Geloof ick metter daet,
 Vergiffenis der sonden,
 Quyttscheldingh van het quaet,
 En dat al Adams zaedt
 Verrijsen sal te samen,
 En dat naer desen staet
 Comt 't eeuwich leven, Amen.

C L X I. Een Avonts gesangh ***Christi qui lux es & dies,***

CHriste die ghy zijt dagh en licht,
 Voor u is Heer verborgen nicht,
 Ghy wort geloofd des lichts klaerheit,
 Die ons een saligh licht verbreyt.

O heyligh Heer wy bidden u,
 In desen nacht beschermt ons nu,
 Laet ons in u toch rusten sacht,
 Verleent ons een gerusten nacht.

Op dat 't herte niet te zwaer en slaept,
 Of den vyant ons niet betraept,
 Noch 't vleys hem geen consent en geeft
 Dattet voor u niet schuldigh leeft

Ons oogen laet doch slagen vry,
 't Hert laet altijt waken tot dy:
 V rechter handt bescherme Heer

V dienaers die u minne seer
 Beschermmer Heer aensiet ons doch,
 Den vyandt wilt bedwingen noch:
 Regiert u dienaers Heere goet,
 Die ghy gekocht hebt door u bloet.
 Zijt ons gedachtigh al gelijk,
 In dit zwaer lichaem arm en rijck:
 Die der zielen beschermer zijt,
 Heer staet ons by in onsen strijdt.
 Eer sy den Vader in den Throon,
 En Jesu Christ zijn lieven Soon,
 Versamelt met den Heyligen Geest,
 En een eeuwich Godt soo men leest.

C L X I I. Die Litany onser Liever Vrouwen van *Loretten*.

KYrie eleison, *Christe* eleison, *Kyrie* eleison
Christe hoort ons, *Christe* verhoort ons
 Godt Vader in den Hemel Erbermt u onser.
 Godt Soon verlosser der werelt, Erbermt u onser.
 Godt Heyliger Geist, Erbermt u onser.
 Heylige Dryvuldigheyt een God, Erbermt u onser.
 Heylige Maria, Bidt Godt voor ons,
 Heylige Moeder Godes, Bidt Godt, etc.
 H. Jonck vrouw *Christe* Bidt Godt, etc.
 Maria Moeder der Godlijker genaden, Bid
 Aller goedighste Moeder, Bidt Godt, etc.
 Alder reynste Moeder, Bidt Godt voor ons.
 Alder suyverste Moeder, Bidt Godt, etc.

Onbevleekte Moeder,
Godtsalige Moeder,
Wonderbaerlijcke Moeder,
Moeder onses Scheppers,
Moeder onses Verlossers,
Aller wijste Jonck-vrouw,
Eerweerdighste Jonck vrou,
Lofweerdigste Jonck vrou,
Genadige Jonck vrouw,
Geweldige Jonck-vrouw,
Getrouwste Jonck vrouw,
Spiegel der gerechtigheydt,
Stoel der wijsheydt,
Oorsaeck onses heyls,
Geestelijck vat,
Eerweerdigh vat,
Heerlijck vat aller aensicht,
Geestelijcke Roose,
Tooren Davids,
Elpen beenen Tooren,
Gulden Huys,
Arcke des verbonts,
Poorte des Hemels,
Morgen Sterne,
Medecijn der Krancken,
Toevlucht der Sondaers,
Troosterinne de bedroefden,
Helperinne der Christen On-
Coningin der Engelen,
Coningin der Patriarchen,
Coningin der Propheten,
Coningin der Apostelen,

Koningin der Martelaers, Bidt Godt, etc.
 Koningin der Biechtigers, Bidt Godt etc.
 Koningin der Jonck vrouwen, Bidt, etc.
 Koningin aller Heyligen, Bidt Godt, etc.
 Lam Godes die wegh neemt die sonden der werelt, verschoont onser o Heer.
 Lam Godes die wegh neemt die sonden der werelt, verhoort ons o Heer.
 Lam Godes die wegh neemt die sonden der werelt, arbermt u onser o Heer.
 Christe hoort ons, Christe verhoort ons.
 Kyrie eleison, Christe eleison, etc.

C L X I I I. Die oude ende ghemeyne Litany.

KYrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison
 Christe hoort ons, Christe verhoort ons.
 Godt Vader in den Hemel, Erbermt u onser.
 Godt Soon verlosser der wereltd, Erbermt u onser.
 Godt heylige Geest Erbermt u onser.
 Heylige Dryvuldigheyt een Godt, Erbermt u onser.
 Heylige Maria, Bidt voor ons.
 Heylige Moeder Godes, Gidt voor ons.
 Heylige Jonck vrouw aller Jonck-vrouwen, Bidt voor ons.
 Heylige Michiel, Bidt voor ons.
 Heylige Gabriel, Bidt voor ons.
 Heylige Raphael, Bidt voor ons
 Alle Heyligen Enghelen en Aerts-Enghelen, Bidt voor ons.
 Alle heylige ordenen der saliger Geesten, Bidt

Heylighe Joannes de Dooper, Bidt voor ons.
Alle Heylige Patriarchen en Propheten, Bidt voor ons.
Heylige Petre, Bidt voor ons.
Heylige Paule, Bidt voor ons.
Heylige Andrea, Bidt voor ons.
Heylige Jacobe, Bidt voor ons.
Heylige Joannes, Bidt voor ons.
Heylige Thoma, Bidt voor ons.
Heylige Jacobe, Bidt voor ons.
Heylige Philippe, Bidt voor ons.
Heylige Bartholomee, Bidt voor ons.
Heylige Matehee, Bidt voor ons.
Heylige Simon, Bidt voor ons.
Heylige Thadee, Bidt voor ons.
Heylige Matthia, Bidt voor ons.
Heylige Barnaba, Bidt voor ons.
Heylige Luca, Bidt voor ons.
Heylige Marce, Bidt voor ons.
Alle heylige Apostelen en Evangelisten, Bidt voor ons.
Alle heylige Jongeren Christi, Bidt voor ons.
Alle heylige onschuldige Kinderen, Bidt voor ons.
Heylige Stehpane, Bidt voor ons.
Heylige Laurenti, Bidt voor ons.
Heylige Vincenti, Bidt voor ons.
Heylige Fabinae ende Sebastiane, Bidt voor ons.
Heylige Joannes en Paule, Bidt voor ons.
Heylige Cosima en Damiane, Bidt voor ons.
Heylige Gervasi en Prothasi, Bidt voor ons.
Alle heylige Martelaers, Bidt voor ons.
Heylige Silvester, Bidt voor ons.
Heylige Gregori, Bidt voor ons.
Heylige Ambrosi, Bidt voor ons.

Heylige Augustine, Bidt voor ons.
 Heylige Hieronime, Bidt voor ons.
 Heylige Martine, Bidt voor ons.
 Heylige Nicolae, Bidt voor ons.
 Alle heylige Bisschoppen en Biegtigers, Bidt voor ons.
 Alle heylige Leeraers, Bidt voor ons.
 Heylige Antoni, Bidt voor ons.
 Heylige Benedicte, Bidt voor ons.
 Heylige Barnade, Bidt voor ons.
 Heylige Dominice, Bidt voor ons.
 Heylige Francise, Bidt voor ons.
 Heylige Ludovice, Bidt voor ons.
 Heylige Ignati, Bidt voor ons.
 Heylige Faverie, Bidt voor ons.
 Alle Heylige Priesters en Leviten, Bidt voor ons.
 Alle Heylige Monnicken en Heremijten, Bidt voor ons.
 Heylige Maria Magdalena, Bidt voor ons.
 Heylige Agatha, Bidt voor ons.
 Heylige Lucia, Bidt voor ons.
 Heylige Agnis, Bidt voor ons.
 Heylige Cecilia, Bidt voor ons.
 Heylige Catharina, Bidt voor ons.
 Heylige Anastasia, Bidt voor ons.
 Alle Heylige Jonck vrouwen en Weduwen, Bidt voor ons.
 Alle Godts Heyligen, Bidt voor ons.
 Heer weest ons genadigh, Spaert ons Heer,
 Heer weest ons ghenadigh, Verhoort ons Heer.
 Van alle quaet, Verlost ons Heer.
 Van allen sonden, Verlost ons Heer.
 Van uwe toorn, Verlost ons Heer.

Van eenen hoeftighen onverschijnen doodt, Verlost ons Heer.
 Van de listige lagen des duyvels, Verlost ons Heer.
 Van toorn haet, en allen quaden willen, Verlost ons Heer.
 Van den Geest der onreynigheydt, Verlost ons Heer.
 Van Blixcem, en onweder, Verlost ons Heer.
 Van den eeuwichen doodt, Verlost ons Heer.
 Door die H. Geheymnis uwer Menschwording, Verlost ons Heer.
 Door uwe toekomst, Verlost ons Heer.
 Door uwe gheboorte, Verlost ons Heer.
 Door uwen Doop en heyligh Vasten, Verlost ons Heer.
 Door uwe Kruys en bitter lijden, Verlost ons Heer.
 Door uwe doodt en begravenis, Verlost ons Heer.
 Door uwe heylige verrijsenis, Verlost ons Heer.
 Door uwe wonderlijcke hemelvaert, Verlost ons Heer.
 Door die Toekomst des heyligen Geest des Troosters, Verlost ons Heer.
 In den dagh des oordeels, Verlost ons Heer.
 Wy Sondaers, Wy bidden u verhoort ons.
 Dat ghy ons wilt sparen, wy bidden u verhoort ons.
 Dat ghy onse sonden wilt vergeven, Wy bidden u, etc.
 Dat gy ons wilt tot ware boet bekeeren Wy bidden u, etc.
 Dat ghy u heylighe Kercke wilt regieren en bewaren, Wy bidden u, etc.
 Dat ghy den Aposolischen Herder en alle Meestelijcke Staten in der Heyliger Religion wilt
 behouden, Wy bidden u, etc.
 Dat ghy die Vyanden der heyliger Kecken wilt vernederen, Wy bidden u, etc.
 Dat ghy der Christelijcken Koningen en

Princen vrede en ware eenigheyt wilt verleenen, Wy bidden u verhoort ons.

Dat ghy u gants Christelijk volck vreed en eenigheyt wilt verleenen, Wy bidden u verhoort ons.

Dat ghy ons selven in uwen heyligen dienst wilt stercken en bewaren, Wy bidden u verhoort ons.

Dat ghy ons herten tot hemelsche begeerten wilt oprechten, Wy bidden u verhoort ons.

Dat gy alle onse Weldaders eeuwigen loon wilt vergelden, Wy bidden u verhoort ons.

Dat ghy onse Zielen, oock onser Broeders, Vrienden, en Weldaders Sielen, van der eeuwige verdoemenis wilt verlossen, Wy bidden u verhoort ons.

Dat ghy die vruchten der eerden wilt geven, en bewaren, Wy bidden u verhoort ons.

Dat ghy allen af gestorven Christ-geloovigen die eeuwige rust wilt geven, Wy bidden u verhoort ons.

Dat ghy u geweerdigt ons te verhooren, Soon Godes, Wy bidden u verhoort ons.

Lam Godts die wegh neemt die sonden der werelt, verschoont onser o Heer!

Lam Godts die wegh neemt die sonden der werelt, verhoort onser o Heer!

Lam Godts die wegh neemt die sonden der werelt, erbermt u onser o Heer!

Christe hoort ons, Christe verhoort ons,

Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison etc

EYNDE.

Lof sy Godt den Vader, en den Soon, en den Heylighen Gheest.

**Tafel der Lof-sangen, en Liedekens in dese Boeck begrepen.
De Sterkens wijsen aen de Nieuwe Gesangen, die by d'oude sijn
ingevoegt.**

<i>Ave Maria gratia plena,</i>	15
<i>Als ick mijnen schapen wacht, Echo.</i>	14
<i>Aen Kersmis avont in der stil.</i>	49
<i>Als Jesus in zijn Majesteyt.</i>	71
<i>Als Jesus in de Gaerden gingh.</i>	78
<i>Aach Jesus, ach onschuldigh bloet.</i>	82
<i>Ach Jesu lieve Heere.</i>	88
<i>Ave zee sterne klaer,</i>	148
<i>Ave Maria, Godts liefste liefydoone,</i>	156
<i>Ave Maria ghy Hemels Koningin,</i>	192
<i>Ave der Maeghden Kroone,</i>	163
<i>Adieu werelt vals verrader,</i>	192
<i>Armen mensch uyt sondigh zaet,</i>	193
<i>Als Iola d'onbodaerde Maeght,</i>	202
<i>Al die in Syon zijt,</i>	205
<i>Ach verlosser mijnder ziele,</i>	232
<i>Ave Maria.</i>	291
<i>BEreyt u huys terstont,</i>	67
<i>Bewijst my Godt bermhertigheyt.</i>	217
<i>Cristus is opgestanden</i>	110
<i>Christe der Engelen en leven der droomen</i>	118
<i>Christ spreeckt tot des Menschen ziel</i>	180
<i>Christe die ghy zijt dagh en licht.</i>	253
<i>DEn dagh die is soo vreughdenrijck,</i>	22
<i>Der spiegel der Dryvuldigheyt,</i>	30
<i>Den schepper van den mensch.</i>	35
<i>De geboorte des Heeren,</i>	54
<i>Den goeden Herder om 't schaepken verlooren,</i>	74

<i>Des Koninghs vaenen sietmen daer,</i>	80
<i>Der Jesus een den Kruyze stont,</i>	97
<i>De Oosterlicke offerhand,</i>	109
<i>Devote herten wilt vreughden rapen,</i>	116
<i>Den lustelicke Mey Christus playsant,</i>	119
<i>Dit Feest en weerden tijdt.</i>	123
<i>Drievuldigh is mijn uytverkoren.</i>	129
<i>Dese solemniteyt,</i>	144

<i>EEn fijnes Kindeken,</i>	29
<i>Een Kint gebooren tot Bethlehem.</i>	31, 32, 33, 34
<i>Een Kindeken is ons gebooren,</i>	51
<i>Erhoort o Godt die klage mijn,</i>	220
<i>GEgroet zyt gy een Coningin.</i>	13
<i>Groot en heerlijk is Godes naem Emanuel.</i>	27
<i>Gelovet zyt ghy Jesu Christ.</i>	28
<i>Gebooren is ons een Kindeken.</i>	36
<i>Gegroet zyt gy o Iesuleyn.</i>	38
<i>Gebooren ist ons een Kindeken kleyn.</i>	40
<i>Gegroet zyt gy o offerhande reyn.</i>	140
<i>Gloriose violette Coninginne van Hemelrijck.</i>	155
<i>Gegroet zyt gy Edele Coningin.</i>	159
<i>Gelooft sy Godt den Vader.</i>	227
<i>*Geen leger van Soldaten.</i>	244
<i>HOort toe wat ick u leere</i>	3
<i>*Het menschelijck geslacht.</i>	7
<i>Het is een Kindeken ons gebooren.</i>	24
<i>Het moet nu klingen overal.</i>	24
<i>Het viel een Hemels douwe.</i>	54
<i>Het is een roos ontsprongen</i>	56
<i>Het stondt een Moeder reyne.</i>	105
<i>Hemelsche Coninginen</i>	111
<i>Heer Jesus heeft een Hofken daer schoone bloemen staen</i>	115
<i>Heer Jesus Christ Godes Soon.</i>	172
<i>Hoort toe gy ydel mensch die na de werelt staen.</i>	195
<i>Hoort mijn gebedt.</i>	224
<i>IN de Circkel van desen Jaer,</i>	60
<i>Jesus Soete memorie,</i>	62
<i>*Jesus is een soeten naem,</i>	64

<i>*'t Is Ambrosius die seyt.</i>	68
<i>*Jesu der grootste menschen frundt,</i>	84
<i>*Jesu rupt dich o sundaer mein,</i>	86
<i>Ick aenbid u ootmoedigh verborgen Godtheydt,</i>	146
<i>Ick weet een Maget schoone,</i>	157
<i>Ierusalem gy schoone stadt,</i>	207
<i>Ick roep tot u mijn Godt en Heer.</i>	223
<i>Ick groet u Maeght vol eeren,</i>	251
<i>In eenen Godt den Vader.</i>	251
<i>KOmt ô Heylant der Heyden goet,</i>	5
<i>*Kan dan de onschult geen recht hier verwerven</i>	99
<i>Koninginne des Hemels,</i>	113

<i>Komt Heylige Geest ware troost.</i>	124
<i>'K aenbid u Godtheyt krachtigh,</i>	134
<i>*Komt en eert een man van grooter waerde,</i>	183
<i>Komt nu ten strijdt.</i>	186
<i>LAet ons dat Kindeken wiegen,</i>	42
<i>Lof-weerdigh ist en soet aerdigh,</i>	47
<i>Lof Jesu die tot ons profijt,</i>	58
<i>*Laeten wy ons nederbuygen,</i>	142
<i>Laet ons met lof en sangen,</i>	149
<i>Laet ons al t'samen loven,</i>	174
<i>Laet sich overblijden 's Hemels zael,</i>	179
<i>Litany.</i>	254
<i>MEt eenen soeten schal</i>	29
<i>Met dese nieuwen jare,</i>	60
<i>Menchen gierigh van Aerde,</i>	65
<i>Magh ick, ô droeven Godt,</i>	75
<i>Mijn tongh wilt met vreugden klingen.</i>	133
<i>Maria schoon,</i>	152
<i>Maria zaert van edler aerth,</i>	161
<i>Myn Ziel maect groot den Heere,</i>	166
<i>NU bidden wy den Heyligen Geest,</i>	127
<i>Nu weest gegroet Maria soet,</i>	154
<i>Na soo veel vermaeckelijckheden,</i>	200
<i>Nu lovet Godt in 's Hemels throon,</i>	226
<i>O Schepper aller sternen klaer,</i>	6
<i>O eeuwich Godt almachtigh,</i>	11
<i>Op eenen Kers nacht,</i>	21
<i>* O kleynt Kint ò grooten Heer,</i>	27
<i>O Saligh Heyligh Bethlehem,</i>	37
<i>O wonder groot, uyt Vaders schoot</i>	46
<i>Och wilt aenmercken ghy weelden herte,</i>	72
<i>Och wie hanght hier dus,</i>	79

<i>*O Treurigheyt, o herten leyt,</i>	81
<i>*O sondaer staet wat stil,</i>	100
<i>O heyligh eeuwich Godt</i>	132
<i>O ghy heyligen Godes vriendt,</i>	167
<i>*O prins van 't Hemels Hof,</i>	170
<i>O Ignati o ed'le heldt,</i>	175
<i>O Christ neemt acht die tijdt bereydt,</i>	188
<i>O valsche werelt vol bedroch,</i>	190
<i>O saligh zyn die Menschen al,</i>	212
<i>Ons Vader Godt Almachtigh.</i>	250
<i>Rijck en arm sullen vrolijck zyn</i>	42

<i>Siet yder vromer Christ,</i>	44
<i>Singet tot Godt, met lovens schal,</i>	128
<i>*Soeten Engel edel wachte,</i>	169
<i>Singht ghy Heydenen weest alle vro,</i>	177
<i>Sunamite keert weder,</i>	199
<i>Straft my niet in grammen moedt,</i>	210
<i>Straft my niet Heer in grammen moedt.</i>	214
<i>*Soo kleyn als groot u verheught.</i>	246
<i>TEr maeltijdt van ons Lamken reen,</i>	107
<i>*Ten is niet langh geleen,</i>	108
<i>Tot Godt den Heeren treden wy,</i>	178
<i>*Treurt menschen, vlijt de sonden kleyn en groot,</i>	241
<i>*VAn de werelt hier verstooten,</i>	18
<i>Van den opganck der klare sonnenschijn,</i>	20
<i>Van liefde komt groot lijden,</i>	94
<i>Vreught u ghy weerde Christenheydt,</i>	114
<i>*Vleyt droefheydt vleyt, laet ons.</i>	121
<i>Vreught ghy lieve zielen,</i>	138
<i>Vreugh digh die dich, doe Hemel</i>	159
<i>Koningin U edele Koninginne wy eeren,</i>	165
<i>U loven wy o Eeuwigh Heer,</i>	171
<i>Verdwaelde Koningin.</i>	197
<i>U Godt wy loven en eeren,</i>	209
<i>Vader onse.</i>	248
<i>WT harder wee riep-Adam,</i>	6
<i>Weest gegroet Maget Maria verheven</i>	17
<i>Weest vrolijck en jubileert,</i>	25
<i>Waer is de Dochter van Syon?</i>	50
<i>*Wie kan leven, sonder beven?</i>	70
<i>*Waer toe ó mijnen vriendt zijt ghy,</i>	77
<i>Wy loven u kleyn ende groot,</i>	103
<i>Wilt tot ons neder-dalen,</i>	125

<i>Wilt ontspringen, lof, sancksingen,</i>	139
<i>*Waer toe Jesu zijt ghy gekomen?</i>	229

EYNDE.